

Volume No. 52 Issue No. 623

मेमन
आलम | میمن عالم

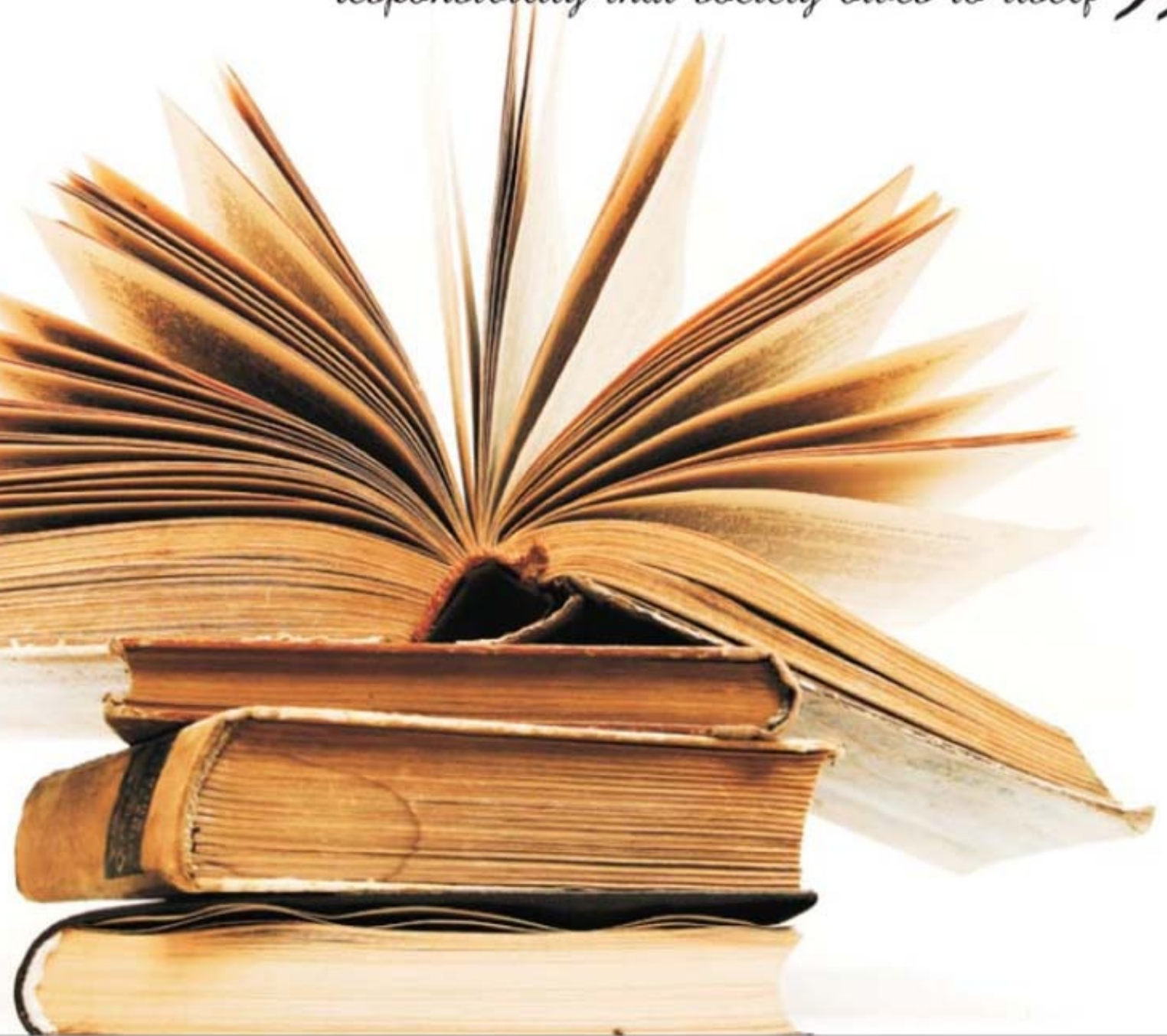
MEMON ALAM

www.worldmemon.org

AUGUST, 2010

“Education is more than a luxury; it is a responsibility that society owes to itself”

BOTSWANA • SOUTH AFRICA • DUBAI • TANZANIA

- PROPERTY DEVELOPMENT - COMMERCIAL, INDUSTRIAL, RESIDENTIAL
 - RETAIL SUPERMARKETS
 - GENERAL WHOLESALERS
- MANUFACTURERS' DISTRIBUTORS AGENTS
 - MOTOR VEHICLE PARTS AND TYRES

GH Group P.O.Box 41029 Gaborone, Botswana

Tel: (+267) 3928053 Fax: (+267) 3928085 Email: gulaam@ghgroup.co.bw

میسمن عالم | ميمون العالم

MEMONALAM

August, 2010
Volume No. 52
Issue No. 623
Registration No. SS-038

Memon Alam Committee:

Chairman & Chief Editor
Pir Mohammad A. Kaliya (Pakistan)

Members:
Abdur Razzak Thaplawa
Haji Abdul Razak, WMO Europe Chapter
Umer Abdul Rehman
Altaf Ahmed Vayani
Iqbal Ganatra
Rizwan Shakoor
Hina Yahya
Sumera Muhammad
M. Saleem Adam Vayani
Bilal Umer

World Memon Organisation

President:
Haji Abdul Razzak Yaqoob - ARY (UAE)

Senior Deputy President:
Abdul Sattar Dada (Botswana)

Deputy President:
Sir Iqbal Sacranie (UK)

Secretary General:
Pir Mohammad A. Kaliya (Pakistan)

Deputy Secretary General :
Nowshad Abdul Ghani (UK)

Treasurer:
Muhammad Yousuf Adil (Pakistan)

Deputy Treasurer:
Faizul Ayoob (South Africa)

Vice President (Pakistan Chapter)
Shoaib Ismail Mangroria

Asstt. Sec. General:
H.M. Shahzad

Vice President (India Chapter)
Latif Adam Hakam

Asstt. Sec. General:
Abdul Hamid Nathani

Vice President (Middle East Chapter)
Abu Baker Cassim

Asstt. Sec. General (Acting):
Ahmed Abubaker Shaikhani

Vice President (Europe Chapter)
Abba Ali Yousuf

Asstt. Sec. General:
Dr. Esmail Harunani

Vice President (Africa Chapter)
Gulaam Abdoola

Asstt. Sec. General:
Solly Suleman

Vice President (America & Canada Chapter)
Shoaib Kothawala

Vice President (Far East Chapter)
M. H. Umer (Srilanka)

Asstt. Sec. General:
A. C. Saleem (Srilanka)

WMO Charitable Foundation:
Chairman
Solly Noor (South Africa)

Deputy Chairman:
Haroon Karim (UK)

General Secretary:
Bashir Sattar (UK)

Deputy Gen. Secretary:
Haji Ismail Gadit (UAE)

Treasurer:
M. Yasin Saya (Pakistan)

Deputy Treasurer:
Iqbal Tabani (UAE)

CONTENTS

ENGLISH SECTION

7 Importance of education in Islam

- 4 Join hands with WMO
6 From the desk of the Editor
10 Strategic importance of professional education
13 Benefits from reading
14 Education and role of WMO
17 "Education" the key to opportunity
19 A silent social worker
21 WMO's Pakistan Flood Relief Fund
23 Journey to Islam...
25 Change this Ramadan

27 Memon Medical Institute

- 29 The changing process....
30 Health corner
33 Obituary
34 News

Published by: Umer A. Rehman for WMO
Chief Editor: Pir Muhammad Kallya
Printed by: Bilal Umer - ADK Printers
Designed by: Faizan Dawood Saati

Address:

B-1 Shama Plaza
G.K. 8-18/1, Near Nakhuda Masjid
G. Allana Road, Kharadar,
Karachi-Pakistan.

For online version, please logon to: www.wmopakistan.com, www.wmopc.com

GUJRATI SECTION

- 37 ALLAH Vastay
39 Memon Sahasvir
42 Memoni Kehvato
43 Bhutkal Ni Jhalkiyo
46 Memon Quam 75 Varsh Pahela
48 My Dairy
50 Cricket

URDU SECTION

- 55 مہکتی کلیاں
57 عید دسترخوان
59 بچوں کا عالم
60 طنز و مزاح
61 حاجی احمد رنگون والا
62-64 نیوز اینڈ ریویوز
تریبوز... گرمی اور پیشاب
66 کی شدت دور کرتا ہے
68 اسٹیو پروسیس یا ہڈیوں کا گھلاؤ
69 درخت ہمیں آکسیجن مہیا کرتے ہیں
70 مسواک، ملب اور اسلام کی نظر میں
قائد اعظم کے اعزاز میں منعقدہ
72 ایک یادگار تقریب کا احوال
73 بنیادی تعلیم کو کیسے بہتر بنایا جاسکتا ہے؟
75 میمن برادری کی تعلیمی خدمات
عورت: خدمت کریم کا
کائنات کیلئے عظیم تحفہ
ایڈیٹر کے قلم سے

For further details please contact:

World Memon Organisation
32/8, Street No. 6, Muslim Abad,
Off: Kashmir Road Karachi
email: memonalam@wmopc.com

MISSION OF WMO

The Mission of WMO is to act as the central Memon organisation representing the Memon Community throughout the world and to promote the advancement, upliftment, unity, welfare and well-being of Memons in the world, in all aspects of life and at all times in accordance with and under the guidance of Islamic principles.

MEMBERSHIP

The World Memon Organisation has the following categories of Membership:

1. Apex Bodies (National Bodies)
2. Institutional Members (Regional and Local Bodies) local institutions, foundations, trusts, social welfare organizations, professional institutions, chamber of commerce, educational boards, etc
3. Corporate Members (Commercial Bodies) -
4. Individual Members (Annual or Life Members)
5. Associate Members (any Non-Memon Organizations or Non-Memon Individual)
6. Patrons
7. Trustees of WMO Charitable Foundation (WMOCF)

MEMBERSHIP FEES

Apex Members	US \$500 (Annually)
Institutional Members	US \$250 (Annually)
Corporate Members	US \$500 (Annually)
Annual Membership	US \$100
Life Membership	US \$2,500
Patron	US \$25,000
Trustee	US \$100,000

NOTES:

1. Subscription for female applicants shall be half the normal fees
2. Subscription for Life Members can be paid in three equal annual installments
3. Subscription for Patrons can be paid in five equal annual installments
4. Subscription for Trustees can be paid in five equal annual installments

SUBSCRIPTION FOR MEMON ALAM

For Pakistan:	Rs. 500 per annum
For Other Countries:	US \$50 per annum

ADVERTISEMENT TARIFF FOR MEMON ALAM

Back Page	US \$500 per issue
Inside Title Page	US \$400 per issue
Inside Back Page	US \$350 per issue
Other pages	US \$250 per issue

SPECIAL DISCOUNTS

For 12 issues in a year	30%
For 8 issues in a year	20%
For 4 issues in a year	10%

Pulse India

FOODSTUFF (L.L.C.)

P.O.Box: 64617, Al-Ras, Deira, DUBAI (UAE)
Tel: 2291779 Fax: +971-4-2261799 Mobile: +971556875677
E-mail: pulseind@eim.ae Website: www.ranani.com

Manufacturer of Quality Pulses

Pulse India

SPICES & GRAIN PROCESSING LLC.

Factory: P.O Box 21270 Al-jurf AJMAN (UAE)
Mob: +971504244025 & +971554244025

SINGAPORE OFFICE

Pulse India

OVERSEAS (S) PTE LTD

EXPORT OF PULSES
SINGAPORE

Mohamed Yasin Ranani
Managing Director

Mohamed Asfak Ranani
Managing Director

Read! In the Name of Allah.

Surah 96:1 Al Quran

The first verses revealed to our Holy Prophet (Peace Be Upon Him) was about knowledge, the translation of which is given below:

Read in the name of your Allah, who has created (all that exists). He has created man from a clot.
Read and your Allah is the most generous. Who has taught (the writing) by the Pen.
He has taught man that which he knew not.
- Surah 96:1-5, The Holy Quran

Islam has given a great importance to education. The Holy Prophet (Peace Be Upon Him) has laid special emphasis on acquiring knowledge for every Muslim, whether male or female.

Education plays a crucial role in the development and prosperity of a nation. It is considered as the backbone on which the social and economic growths depend. The importance of education cannot be neglected by any nation or a community, as in today's world, the role of education has become even more vital. It is an absolute necessity for economic and social development of any nation or community.

Education has an immense impact on the human society; it instills high sense of values, responsibility and awareness in human mind. It enables people to think and act rationally. One can safely assume that a person is not in the proper sense till he is educated. It trains the human mind to think and take the right decision. It is through education that knowledge and information is received and spread throughout the world. The quality of human resource of a nation is easily judged by the number of literate population living in it. History is evident that a nation with high illiteracy rate ultimately dooms.

Right of Education is one of the basic human rights in all societies. In today's age of science and technology, one who neglects the importance of education is one who is closing the door of success and growth for itself. Someone has wisely said, "If you want to destroy the future of any nation, no need to wage war with them; defunct their education, they will remain no more alive on the map of the world."

The importance of education is most evident as a means to alleviate poverty and engineer social change. Education has a fundamental role to play in personal and social development; it is a ladder that can be used to climb out of poverty, exclusion, ignorance and oppression. The children and youth of our times, who will take over from today's adults, need to be equipped with knowledge to usher in a better future. It is very important to analyze the education needs and improvise the support system to ensure a better future for the posterity. The purpose of education should be to empower the mind and soul to achieve its full potential. In the present economy, knowledge is the most valuable commodity.

Education does many things, but most importantly, it empowers an individual to think, question and see beyond the obvious. We are born with a natural tendency to question, however over time we turn compliant, and slowly begin to accept all the way it is, no longer questioning. Education must satiate the question, but never put out the fire.

It is heartening to note that generally the Memon Community is educated. Unfortunately, we do not have any statistics about the percentage of the educated people in the community.

As we had mentioned in one of the issues regarding the level of poverty in the Memon Community, which hampers many poor families of the Community to provide quality education to their children. Many social welfare organizations have come forward to assist financially such families. However, with the formation of the World Memon Organisation (WMO), the financial assistance for education has increased tremendously. The WMO chapters in Pakistan and India have taken upon themselves to provide financial assistance for education to thousands of such families. At present, around 10,000 students are being financed by WMO India and WMO Pakistan for acquiring education. We understand that still there are numerous poor and distressed families who are in dire need of financial assistance for the better future of their children.

May we humbly request the well-to-do families of the community to come forward and adopt poor students for providing them with quality education. If we all, the members of the Memon Community, to whom Almighty Allah has bestowed with wealth and caring heart, rise to the occasion to ensure cent percent education in the future generations of the Memon Community, only then, we would feel satisfied that we have done our duty to the Community.

We conclude by quoting another verse from the Holy Quran, which has clearly emphasized the difference between those who are educated and those who are ignorant:-

Are the knowledgeable and the ignorant equal?
In fact, none will take heed except the people of understanding.
- Al Zumar 39:9

 Pir Muhammad A. Kaliya
Chief Editor,
Memon Alam

Importance of education in Islam

Dr. M. Umer Chapra
(Adviser Islamic Research and
Training Institute Islamic Development Bank Jeddah)

'God does not change the condition of a people until they change their own inner selves' (al-Qur'an, 13:11; see also 8:33)

According to the above-quoted Qur'anic verse, the most important factor in the rise or fall of a society are the human beings themselves. They are the architects of their own fate. They are not only the end of their development but also the means and, as the Qur'an has rightly pointed out in another verse, they can have nothing more than what they strive for (53:39). Their rise and fall, therefore, depend on their own motivation, effort, character and ability. Arnold Toynbee reflected this same idea by stating in his

magnum opus book, *A Study of History*, that "Civilizations die from suicide, not by murder".

Human beings do not, however, operate in a vacuum. There are a number of factors that influence them and affect their performance. Among the most important of these are their character and knowledge. A great deal of emphasis has, therefore, been laid on both of these in Islam.

As far as character is concerned, the Prophet (pbuh) said that "The most perfect of Muslims is he whose character is the best". But character itself is itself dependent on knowledge of what Islam

expects from its followers. He, therefore, clearly emphasized that "it is obligatory for every Muslim (male or female) to seek knowledge" and that "wisdom is the lost asset of a Muslim, he is the most deserving of it wherever he finds it".

There are two human institutions that play a crucial role in character building and education. These are the family and educational institutions. It is indispensable for every society to ensure proper upbringing in the family along with well-equipped and well-staffed schools, colleges and universities if it is serious about promoting sustainable development. If these do not exist, the future generation

will suffer a setback and its moral and intellectual quality will not be of the desired caliber. That society will then not be able to develop the technology that is needed for accelerating development. It will have then set itself on a declining path.

This places proper upbringing and education along with research and advancement in technology among the most crucial factors for development. Accordingly, education and research received unstinting support in the earlier centuries of Islam. Consequently, a "most momentous intellectual awakening" took place, as Philip Hitti has rightly pointed out in his book, *History of the Arabs* (1958). This was particularly so during the reign of Harun al-Rashid (781-809) when Baghdad grew from nothingness to a world centre of wealth and learning. A number of science academies called *Dar al-Ulum* (Academy of Sciences), *Dar al-Hikmah* (Academy of Wisdom) and *Bayt al-Hikmah* (House of Wisdom) were established. These provided free education in all science subjects, such as agriculture, astronomy, history, chemistry, logic, mathematicians, medicine, philosophy, physics and zoology.

As a result of all this, original and path-breaking contributions were made to mathematics, science, medicine, philosophy, literature and art, leading to the supremacy of the Muslim world in these fields for almost four centuries from the middle of the eighth to the middle of the twelfth centuries. Even after the Muslim world lost its number one spot, substantial contributions continued to be made for at least two more centuries. Education and development thus went hand in hand in the Muslim world, as has also been the case elsewhere. Education promoted improvement in the quality of human beings as well as technological advance, and led to accelerated development. As a result, the Muslim

world became one of the most advanced economically because it was at the forefront of scientific and technological progress.

This raises the question of what led to the stagnation of science and technology in the Muslim world. Two of the most important factors were the decline in state financial support and the inability of the private sector to shoulder the entire burden. Decline in state financial support was largely due to undemocratic governments which spent state resources lavishly on their own luxury and the pursuit of conquests. They had no vision of what was needed to enable the society to accelerate its development and to maintain its supremacy.

Meanwhile, effective democratic processes ensured the use of public resources for development in the Western world. Development in turn led to a rise in demand for education. While the

population in the USA increased twelve times between 1840 and 1970, college enrolments rose 417 times. Government support plus private initiatives led to unprecedented advances in science and technology, thus giving a further boost to development. Democracy, education and development thus reinforced each other in the Western world.

Even though one of the major causes of Muslim decline was the decline in government support for education, the tragedy in Pakistan is that this cause continues to persist. While defence has been given maximum priority in Pakistan, education has received little state support. Without adequate government support, education has become very expensive and beyond the reach of the poor. We have not even been able to have 100 percent literacy. Since education is one of the primary sectors which can enable the poor to move forward, the effect of low grade government support for education will prevent the poor from doing this. The effect will be that the rich will grow richer and the poor poorer. Such a development will exacerbate social tensions and ultimately destabilize the country. Unless this policy changes, Pakistan will not only be unable to accelerate and sustain development but will also be embroiled in social tensions.

The Government of Pakistan needs to realize that even the future of strong defence depends on accelerated development in the country. This in turn depends on high quality of moral and science education along with technological advance. If development is slow, the resources that defence needs will not be able to expand adequately and defence will also ultimately become weak.

Champion neon

L.L.C

The sign that shines forever

NEON
SIGNS

FLEXFACE
SIGNS

ROOFTOP
SIGNS

ENGRAVING
SIGNS

TRI-VISION
SIGNS

METALIC
SIGNS

VEHICLE
GRAPHICS

LASER
SIGNS

LARGE FORMAT
PRINTING

Total Signage Solutions

P.O. Box 60288 , Dubai U.A.E. Tel : 04 - 2856595 Fax : 04 - 2856594

Email : adv@champneon.ae www.championneon.co.ae

Dubai · Sharjah · Ajman · Ras Al Khaimah · Fujairah · Abu Dhabi

Strategic importance of professional education and human resource development

Pir Muhammad A. Kaliya

Speech delivered at the First Memon International Conference
28-29 April, 2001 at Dubai.

Respected elders, brothers and sisters,

It is a great honor to be in the midst of eminent member of the community from around the world.

It is a very auspicious day; a day of rejoicing that we have assembled here to deliberate about the ways and means for keeping the community at the global level vibrant, robust and ticking.

The partition of India in 1947 had, like others, uprooted the community. There was a great exodus. While some immigrated to Europe, South Africa and the USA etc., great majority migrated to Pakistan. However, as they say, the hammer shatters glass but forges steel. The pangs of migration were, with God's blessing soon mitigated and overcome and because of the dynamism that is its distinguishing hallmark of the community re-emerged as a vibrant community in a very short while it is indeed a continuing, great success story since then.

As they say, there is always a spring

after autumn. The migration has been beneficial. The community is no more a closed community. It is no more a community with marginal literacy rate. It is now totally transformed community, open to change. The latter position is one of the prime movers for continued success.

The community has travelled a long way forward. It is no more a community of business intermediaries. The members of the community now, by God's Grace, own big, rather very big industries and it is now an economic force to be reckoned with.

It is a matter of great satisfaction that the community has come to have a different mindset. It no more lives in isolation, as it was used to in the pre-partition period. The community is not, as in pre-partition period, restricted to business. The community had, by and large, realized the significance of education as an engine of progress as far back as 1950s. As its result, quite a sizeable number of community members had opted for education and particularly professional education like chartered

accountants, banker's doctors and engineers and business managers. The majority of these had belonged to border line middle class. This was a major shift in the community's social make-up. It had augured well for the community's future. In that they provided role models and were a source of inspiration and encouragement to the upcoming members of the community. Good number of them has crossed over to affluent segment of the community.

The time then was stable and education was within financial reach of the common man. It is no more so, in consequence, the pace of upcoming members of the community opting for professional qualification has much weakened. And this is because professional education has a substantially long gestation period of 4-6 years, those members of the borderline community, that generally used to opt for the professional education, cannot spare in the face of extreme economic compulsions.

It's time to note the marked difference between 50s and 60s and the time we are in now. They are virtually different. The 50s and 60s were stable time; things were at hand and financially in reach. It is no more so, the time we are confronted with, is a turbulent time; the change is the only constant now.

The time ahead is forecast to be still more fluid and more turbulent. Skill requirements are in a perpetual motion; only the change is a constant. What is science fiction today may become reality in a short period of only 4-5 years hence.

Education has become quite expensive. Professional education is still more expensive. While normal education itself is already beyond the financial means of an average borderline middle class family, professional education has slipped from the financial reach of even a middle class family, let alone borderline families. For instance, before becoming eligible for chartered accountants' studentship, a candidate needs to qualify preparatory examination. It takes two years time and about Rs.100,000 to complete it. The position in the case of other professional examination is no different. Take for instance, the information technology related education. Education in good academic institutions e.g. FAST, needs over Rs.100,000 per year as tuition and other expenses alone for four long years. Even IT diploma certification courses like Oracle, MCSE call for no less than Rs.50,000 per annum.

It is a situation of serious proportion. It shall, in the medium term, seriously dent the upward socio-economic swing of the community and might, in the long run, jeopardize, neutralize or nullify the collective progress of the community. The situation merits serious attention of and redress by the community so that the adverse trend may be contained before it causes grievous injury.

I am happy to inform that in Pakistan, the number of the chartered accountants of the community is 300 plus out of the totally of less than 2700 chartered accountants in the country. I have mentioned it with a purpose, which is that the number of chartered accountant of the community represents a fact that provides immense satisfaction when it is compared with the proportion of 2700 chartered accountants in a population of 130 million plus vis-à-vis over 300 in a community of 500,000. The position in relation to other professions is no different. In hindsight, these attainments and achievements have been possible because of correct reading of the needs of what in 50s and 60s was a future.

Let me remind that, we as elders of the time own great responsibility towards the upcoming children and the

posterity of the community. We need to be visionary, like our elders were. We are in a more volatile time and the future is more uncertain than in the 50s and 60s. We need therefore to show greater foresight than them in reading the future and putting in place plans for upcoming children to fare better than us. We also have to increase the size of our stride and accelerate the pace of progress.

It is almost stating the obvious that change always brings its own social and others problem. The obverse of the above stated broad based radical is that the community now has not three social strata, namely, affluent, middle class and poor; in line with the general social pattern, a fourth strata, namely, borderline middle class has also risen in between the middle class and poor. We know that it is a very delicate, fragile class. It needs special economic care to provide congenial environment in order to let them graduate to middle class rather than let them slide back into the category of poor through economic neglect.

Until very recently, the industry and large-scale business, through incorporated as limited liability companies, were actually was run by 'owners' as they wanted to. This setup is under severe strains. As the things are moving now, it is not an exaggerated forecast to make that this set-up, under the pressure of stakeholders and changed business environments and new corporate laws, is to cease to exist sooner than we presently visualize. In a short while, professional managers shall manage the companies. This change is unstoppable, it is already a normal practice in the UK, the USA, and other European countries etc. in view of the globalization and the world becoming a global village, other countries cannot remain insulated from international trend for long.

Some hold the view that the impending change shall be far reaching. They forecast it to be civilization altering. Reading and being ready to succeed in such turbulent times needs great vision and policies within the context of such broad vision. It can't and should not be left to individual efforts. A couple of individuals moving forward would not alleviate the community position. Moving the community in its totality forward needs very well orchestrated, what might be termed centralized effort.

It is indeed a matter of great satisfaction that in addition to being a dynamic, pulsating community, God in his mercy has blessed the community with a very great philanthropic inner urge. What is needed is to coordinate and channelise the philanthropic donation in a way that more purposely and pointedly helps that collective economic well being

of the community more durably. I suggest that a board of professional members of the community should be set at the international level for the promotion of professional education and working out strategies for human resource development in the face of highly volatile future.

This board should collect relevant data about existing professionals and keep it updated. The board should monitor the international job trends, both for medium-and-long term plan human resource development to suit the forecast needs scenario. To do this, the board should fix tangible targets so that reality on ground is measurable in concrete terms. The board should raise funds at the international level to facilitate the implementation of the plan. Each country should have a national board. The international board should allocate funds to such boards with reference to the community's population for implanting the targets.

In order to move the community collectively and make long range social impact, the national boards should hunt talent, especially among borderline middle class and poor and encourage them to go for professional education. To achieve the just stated objective, student should be extended the facility of Qarz-e-Hasna with no mark up. The continuation of the facility should be linked with their educational performance that should be well defined and articulated.

The community should try to absorb such professionals; the Ismaili Community has this arrangement and strategy for a long time now. **Of course, the advantage with Ismailis is that they have a spiritual head and as its result, they, as followers of faith, implement his 'dictates' with religious fervor. The Memon Community can and must neutralize this disadvantage through leadership and collective wisdom. This is core need of the time.** Efforts at individual level may not succeed in forging the desired future of the community as a whole.

My fellow members of the community, it is a critical issue. It should not be dragged into long deliberations; it cannot brook delay. The change and change for the better are two different things and a journey of a thousand miles begins with the first step.

Let us turn face to sun so that shadows fall behind. There is a Danish proverb that says, "He who would leap far must take a long run". For the community to succeed in the long leap, let us take a long run and run at a faster speed.

I should conclude by reminding that the penalty for complacency is being left behind.

ArmyCo.

ARMY SUPPLUS STORES

60 Mitchell Street, Pretoria West, Gauteng.

Tel: (012) 327-3282 Fax: (012) 327-1194 Cell: 082 898 7961

E-mail: army@armystores.co.za Website: www.armystores.co.za

www.armystores.biz

0861 011 276926

Tents • Plastic Tarps • Jerry Cans • Blankets • Kitchen Sets • Relief Items • Logistics

**Importers, Exporters, Manufactures & Traders Of:
Aid & Relief Equipment, Camping, & Outdoor Suppliers, General Commodities
and Sourcing agents!!**

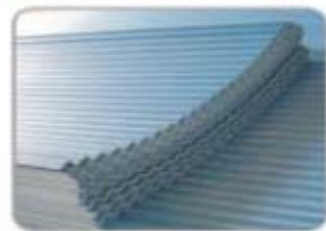
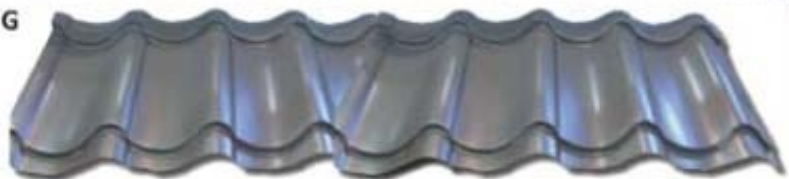
We are based in Pretoria, South Africa. We serve the local and re-export markets in and around the globe. Our aim is to better serve our clients and source ready stocks of items that are urgently needed in Africa and around the globe. Customer service is a priority with us, you will be pleasantly surprised at our quick response time to your enquiries. We go the extra mile to locate products you need just ask!! We are currently supplying many traders such as: NGO'S, Aid organizations, Camping wholesalers, Chain stores, Military and Defense Forces, Building contracting companies, General merchants and a Agents from across the globe.

CORR-FORM

ROOFING, MANUFACTURERS, & SUPPLIERS OF STEEL PRODUCTS

CORRUGATED • IBR • WIDE-SPAN

- CORRUGATED ROOF SHEETING
- IBR ROOF SHEETING
- ROUNDED GUTTERS
- SQUARE GUTTERS CORNER
- FLASHINGS
- ROLL UP RIDGING
- BULL NOSING
- SELF DRILLING SCREWS
- ZINC ROOF TILING
- DOWN PIPES
- GUTTER BBRACKETS
- GUTTER OUTLETS & CLOSURES

AVAILABLE IN CHROMADEK, GALVANIZED & ALUZINC

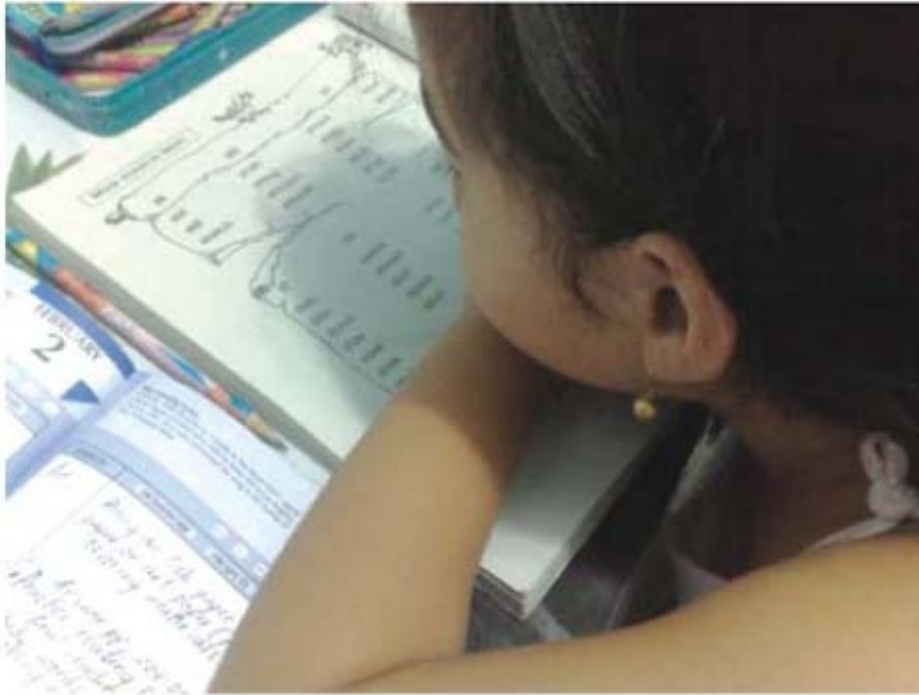
TEL: 012 327 1121 FAX: 012 327 1199

315 Soutter Street, Pretoria West, 0183

E-mail: army@armystores.co.za

Directors: Sikander, Feizul & Aadil N.M.Ayob

How your child can benefit from reading

We all know how reading can benefit us both in our personal and business lives. When we read, we learn many things and we even have the opportunity to improve our communication skills although we may not be aware of it. We are exposed to the right usage of language and correct structure of sentences when we read that's why our communication skills are improved. Those who read for pleasure are benefiting from it though they may not be aware of it. For children, though, reading can be a very powerful tool. By having the entire family join a book club, the children can become interested in reading or in books. Kids can benefit from reading in three different ways.

Firstly, those who grew up reading books have a higher chance of excelling in their studies and finding great jobs. But we're not talking about occasional readers or comic book readers who are mostly dealing with incorrect or informal usage of a language. We are referring to those who have the opportunity to develop a love for reading so that they actually pick a worthy book themselves and just start flipping the pages without an adult or elder telling them. We are talking about those who would love to join book clubs

or perhaps collect books by themselves. When children are able to develop this kind of habit, they can eventually master written word and eventually sharpen their intellectual abilities as well. There are of course other means to do this but reading is by far the most favored one.

The second is that those children who love reading can learn so many things from the books they choose to read. The subjects aren't limited. These books can include subject matters like those discussed in schools like biology, physics or chemistry. Even reading fiction has its benefits. Reading can open a child's mind to different possibilities about life. Although it would take an actual experience of things to be able to really learn from them, it cannot be denied that knowing about certain life situations ahead in fiction can make us think twice about possibly making such events happen in reality. When children read, they are exposed to different scenarios about life and somehow, when they have to go through such scenarios for real in their own lives, they will not completely new to the situation because somehow, he has gained insights from a good book that he has read.

Third, reading improves a child's

writing ability. While it is easy to say that a speaker is a good one just by listening to his pronunciation and delivery, not all good speakers are good writers. There are good speakers but when it's time for them to write, they find it hard to construct good written sentences. But a person who is good in writing, is most probably, good in speaking as well. To improve a child's writing skills, it is important to expose him to the correct and formal usage of language through the published books that he reads. This way, the kid masters the language subconsciously which is, by the way, the best method for learning anything, whether not related to language.

Third, reading improves a child's writing ability. Although a speaker may be judged of how good he is by his diction and his delivery, always remember that good speakers sometimes may not be good writers. There are good speakers but when it's time for them to write, they find it hard to construct good written sentences. Those who are good in writing, however, are most of the time good in speaking. A child's writing skills can be improved by exposing him to correct and formal usage of language through reading published books. The child can eventually master the language subconsciously.

Education and Role of WMO

 Qasim Moosa Lawai
Chairman
EDUCATION FOR ALL
WMO PC

Education in the largest sense is any act or experience that has a formative effect on the mind, character or physical ability of an individual. In its technical sense, education is the process by which society deliberately transmits its accumulated knowledge, skills and values from one generation to another.

Knowledge is identified as worship in Islam. The acquiring of knowledge is worship, reading the Quraan and pondering upon it is worship, travelling to gain knowledge is worship. The practice of knowledge is connected with ethics and morality with promoting virtue and combating vice, enjoining right and forbidding wrong. This is called in the Quraan: "Amr bil-l maaruuf wa nah-y-ani-l munkar".

To seek knowledge is a sacred duty; it is obligatory on every Muslim, male and female. The first word revealed of the Quraan was "IQRA" means READ! Seek knowledge! Educate yourselves! Be educated.

The Muslims today are the most humiliated community in the world. Moreover, should they persist in following the same educational system as given by their colonial masters, they will not be able to recover themselves from moral and spiritual decadence

Education - both general and, either professional or occupational, is essential for the progress and well-being of the individuals, communities and countries. A good general education imparts effective language and communication skills, creates awareness of the past heritage. It also provides knowledge about the current social, economical and general environment and teaches how to live in harmony therewith.

On the other hand, a good General and Professional / Occupational education

enables the individuals to earn a decent livelihood without which well being of the individuals, communities and countries is at stake. A good General and Professional / Occupational education is a very effective tool in alleviating poverty.

Due to lack of a good General and Professional / Occupational Education, many generations of the community members are facing poverty and have become permanently dependent on Zakat / Donations. To break this cycle of poverty, it is essential that immediate steps be taken to attract the younger generation to acquire the appropriate General / Professional / Occupational Education and secure employment.

Education for all Committee

World Memon Organisation (WMO) accepting the challenge launched a scholarship Programmeme for Memon community with the aim to educate each and every child of Memon community from Montessori to professional education.

It is observed that there are many Community and Social organizations, which provide financial help in the form of scholarship to financially weak families for the education of their children in their limited resources. Due to their limited resources, they could not fulfill the entire need of needy student's educational requirements causing dropout of such students at different level of education.

WMO has started providing financial help to the students having no / limited finance for their educational needs. The scholarship Programme initially started in the year 2006 for the students seeking higher education. In July 2008, "Education for all committee" was constituted nominating me (Qasim Moosa Lawai) as Chairman of the committee, supported by Mr. Shoaib Ghaziani, Mr.

Abdul Majeed Abdani, Mr. Abdul Ghani Bhangda, Mr. Gul Muhammad, Mr. Salim Abadani and Mr. Ahmed Motiwala as members of the committee.

The main objective of the committee is to provide education to the community children who could not afford educational expenses due to non-availability of the funds from Pre-Primary Level to College Level. In the month of August 2008, the Committee started functioning by calling applications from the needy and deserving families who did not receive sufficient educational help for their children from any source.

Aims and Objectives

- Provide opportunities to financially weak students of the Community to study up to Effective Intermediate / A Level / Graduation in good Schools / Colleges of Karachi and Sind.
- Create a competitive environment in the students of the Community to achieve the academic excellence
- Provide opportunity to become well groomed valued professional persons

Policy and Procedure

An Execution Sub-Committee consists of Mr. Qasim Moosa Lawai, Mr. Shoaib Ghaziani, Mr. A. Ghani Bhangda, Mr. A. Majid Abdani and Mr. Salim Abdani will interview the parents seeking Financial Help. The committee will decide the cases on need basis after collecting all data from the Parents, their respective Jamats, Associations and Donor Organisations

A. Preference Criteria

The Execution Sub-Committee will approve the scholarships to the students according to the following preference:

1. Students getting no financial help from any source including school scholarship.
2. Students getting no financial help from any source but getting concessions from

the schools.

3. Students getting financial help only from Pakistan Memon Education and Welfare Society (PMEWS).

4. Student getting financial help from Father's Jamat / Mothers Jamat.

5. Student getting financial help from both Father's and Mother's Jamat.

6. Student getting Financial Help from PMEWS and Father's or Mother's Jamat

7. Student getting financial help from PMEWS, Father's and Mother's Jamat.

B. Approval Criteria and Procedure

1. One of the Parent must belong to Memon Jamat / Association, approved by The All Pakistan Memon Federation or United Memon Jamat

2. Original Census Form and Copies of Nadra New "B" Form, Report Cards, Fees Cards, Father's and Mother's CNIC and Jamat Cards are necessary to submit with the application.

3. Committee will call Parents for interview

4. At least one Parent is necessary for interview.

5. The Parent will bring all original documents with him / her for verification.

6. The committee will ask few questions regarding Parent's monthly income nature of work, financial help received from Jamats and Donating Organisations.

7. Committee will approve the Financial Help to the Student as per Preference List stated as above.

8. The committee will confirm the Various Fees Charged by the Schools and confirm the expenses of Uniform and Course Books from the Parents.

9. The committee will Grant the Scholarship after deducting Financial Help received from PMEWS, Jamats and other Donating Organisations.

10. The committee will issue Approval Letter to the Accounts Department for payment of Tuition Fees and Annual charges directly to the Schools and Uniform & Course expenses to the parents.

11. At the end of each Educational Year, the applicant will submit the copy of Educational Reports of their Children along with Renewal Form to receive Financial Help for next Educational Year.

Scholarship Partners Programme

A. One Window Operation

As stated above many Memon community Jamats / Association / Social / educational organization provide financial support to needy students in their limited resources. WMO has developed a High-Tech system for providing financial help to such financially weak students for their educational needs. WMO requested all such organizations to join hands with WMO to process applications of all

community students at WMO stage and provide financial help to them through one window operation designed by WMO. One window operation will eliminate leakage of their funds due to multiple applications from applicants to various supporting organisations. This system will work as under:

1. According to this Programme WMO will call Scholarship applications each year through Scholarship Partner Jamats / Associations.

2. Jamats / Associations will help students to complete their application forms and send the applications forms to WMO after verification.

3. WMO will process all applications through its High-Tech computer system. WMO has right to reject any application, which is not qualified under its criteria.

4. WMO will Issue an approval letter of scholarship to respective schools/colleges and a copy to scholarship partners

5. Scholarship Partners will pay mutually agreed amount of their share to WMO on quarterly basis. WMO will pay balance-approved amount.

6. WMO will pay approved scholarship amount to respective schools/colleges directly on quarterly basis.

7. WMO will handle financial needs of applicants in its limit.

8. WMO will handle applicant's problems regarding their school/college.

9. Similarly, WMO has offered reputed schools to join hands with WMO by providing discount and educational facilities to WMO students and in return, WMO will provide good number of students to partner schools purely on merit basis.

10. In case if partner schools fail to provide quality education to WMO students, WMO will break its partnership with that institute and shift the students to another school.

B. Scholarship Partners

Currently following Jamats / Associations and schools have joined hand with WMO and became Scholarship Partners of WMO.

School's Name

New Generation High School F.B.Area
K.M.A Academy F.B.Area
Afshan Academy Nayabad

Islamic Iqra Academy (Campus I~VII)
Bilal City Grammar School (Campus I ~ VI)

Eton Grammar School Shoe Market
Sun Beam Grammar School Nayabad

Hassan Tayyab Academy
Al-Habib Iqra Academy (Campus I~II)

Adamjee Academy
Perfect Public School

Jamat Name

Kathiyawar Nasar Pur Memon Jamat
Tarsai Memon Jamat

Jetpur Memon Association Karachi

Manavardar Sardargadh Memon Jamat Karachi

Upleta Memon Association

Kutiya Memon Anjuman

Negotiations are going on with other Jamats / Associations and Schools to join WMO Scholarship Partners Programme, so that financially weak students may get quality education having no burden on their parents without any hassle of movement of parents to various Jamats / Associations / Schools for the educational needs of their children.

Report for the year 2008-09

During the month of Holy Ramazan (September 2008), Computer Software was developed with the help of Mr. Shoaib Ghaziani and proper staff was recruited. The committee started processing 4694 applications received from the applicants out of which 761 applicants were from Non Memons, which were rejected.

The committee processed Balance 3936 applications, interviewing the families and processed the applications on fast track basis daily in the Holy month of Ramazan (September 2008) till November 2008. Committee approved 2256 applications for financial help costing Rs. 8,482,393/- for the period August 2008 - July 2009. From October 2008, WMO started paying Tuition Fees, Annual Charges and other charges to the needy Students for payment to Schools and Educational institutes. Now from January 2009 committee started remitting all educational charges directly to the Schools and Institutes to avoid misuse of the fund.

Report for the year 2009-10

In April 2009, Committee started calling applications for scholarship from fresh and old applicants for the financial needs of their children regarding education for year 2009-2010. The Committee has received 4476 applications for financial help from the needy and financially deserving students. The committee has approved 4358 applications for scholarship and started remitting the fees directly to the schools costing approximately Rupees 28 millions for the Educational Year 2009-2010.

Report for the year 2010-11

The committee started calling application of renewal from existing student's alongwith new applicants in March 2010 for the educational year 2010-11. It has received 3700 renewal applications from existing students and received 1800+ fresh applications from new students seeking Rs. 35 millions for financial help for their educational needs for the year 2010-11.

Alhamdulillah

MEHRAN SUGAR MILLS LIMITED

has been awarded

**ISO 9001-2000
CERTIFICATION**

For 41 years now we have been providing high quality products to our customers by adhering to stringent quality standards. Today, these standards stand recognized through award of the ISO 9001-2000 certification A distinction which not only makes us feel proud it enhances the confidence of millions of our customers.

We share this moment of success with them.

MEHRAN SUGAR MILLS LIMITED

Adamjee House, 8th Floor, I.I. Chundrigar Road, Karachi-74000

Phone : 92-(21)-241-7131,242-3881 Fax : 92-(21)-241-6477, E-mail : mem@mehransugar.com

Education the key to opportunity

MA Shoab Ghaziani

Getting Education is the key to opportunity in this world. Education is the great equalizer. It enriches our lives, informs our choices, prepare us for meaningful employment so that we can contribute to the communities in which we live. The types of jobs fueling our economy continue to change rapidly.

Too many of our young people are not being effectively prepared for these new jobs. Manufacturers are experiencing a shortage of qualified skilled production employees, including machinists, operators, craft workers, distributors, and technicians.

A high school diploma delivered on the value of an education. It meant a steady job to support your family and a chance to launch a career. However, the high school education is no longer enough. The median wage for a worker with no college is now close to the poverty line for a family.

That leaves only one path out of poverty: college education. Whether it comes as a certificate, associate degree, or

bachelor's degree, a postsecondary credential is the best bridge between poor students and good jobs.

WMOPC is focused on two major initiatives:

- I. Ensuring that a high school education should result in college readiness
- II. Postsecondary education should result in a degree or certificate with genuine economic value.

The high school diploma delivered on the value of an education. It got you a ticket to the Future Dream. That meant a steady job to support your family and a chance to launch a career.

Nowadays, the high school education is no longer high enough. Success in the 21st century demands skills, attitudes, and

abilities that make some form of postsecondary / professional education a virtual requirement. In today's world, a postsecondary / professional credential has become as important as a high school diploma used to be.

In Pakistan there are millions of young adults, especially low-income young adults who have both the ability and desire to continue their education past high school. However, they are stalled by limited access to affordable, quality options and competing demands for their time and energy.

DROPOUT STUDENTS

The following highlighted record will show the actual status of dropout students.

Enrolment by kind, Level and Sex (2006-07)

Kind / Group	Male	Female	Total	Dropout Rate		
				By Group	by Enrollment	Remain
Primary	13,703,000	10,762,000	24,465,000	100%	100%	100%
Middle Schools	3,127,000	2,241,000	5,368,000	78%	78%	22%
Secondary Schools	1,506,000	980,000	2,486,000	54%	90%	10%
College & Universities	880,877	720,355	1,601,232	36%	93%	7%

Reason for dropout in Females

1. After matriculation they got married
2. Non availability of college in town
3. Non-availability of Women College in nearest zone.
4. Non-availability of fund.
5. Parents do not allow

Reason for dropout of Male Students

1. Support to family and getting job or work
2. Non Availability of funds
3. Lack of Interest
4. Family business

For these young people, having the will and not the way impedes their economic and personal progress, affecting not only their prospects but those of their children. In the near and long term, this situation compromises our nation's ability to compete effectively in a global economy to produce young adults capable of taking on the demands of and succeeding in a 21st century workplace and democracy.

That is why we have set an ambitious goal to help the nation double the number of low-income adults who earn postsecondary / professional degrees or credentials, meaningful credentials with value in the workplace and labor market by age 26. To accomplish this, we must connect the millions of young who have the will to get the education they need with a way to get there.

THE FOCUS

The original focus was on providing financial help to low-income students so they could access college education. The reward for a college degree today is perhaps greater than ever with business demanding skilled labor in a competitive global economy. In the last 10 years, technical changes have pushed the education payoff dramatically in favor of those with more skills and more education.

It is no longer enough to ensure that young people are accessing college; we must ensure that they go on to complete college education.

The Bureau of Labor Statistics projects of America predicted that through 2014, more than half of all new jobs will require more than a high school diploma. In part, to the fact that all net growth in the labor force over the next 20 years will come from population groups that our education system has too often neglected. This presents both an urgent challenge and an opportunity

Historically, the majority have attended schools with high concentrations of low-income students. These high-poverty schools often face shortages of appropriately trained teachers and instructional materials, leading to dismal

high school and college completion rates.

It is no longer enough to say more young people are accessing college. For the sake of their future and our country's future, we have to double the number of young people who complete college education.

APMF has a significant program to improve the performance of the Community schools. We know that many low-income young people do not complete college education because they never graduate from high school or graduate with weak academic skills. At the same time, we have learned we cannot stop there. Our work in postsecondary / professional education, with its focus on completion, is a natural extension of our current education work.

We do not approach this work with a preference for one kind of institution or credential type. Our efforts will be aimed at strengthening policies and practices across the range of postsecondary / professional institutions that enroll the most low-income and minority students, specifically two-year colleges (public and private), four-year colleges and universities. In the short term, one focus will be on community schools and colleges because they enroll the largest numbers of low-income students and represent institutions where philanthropic are supporting

A high school certificate delivered on the value of an education. It meant a steady job to support your family and a chance to launch a career. But high schooling is no longer enough. The median wage for a worker with no college is now close to the poverty line for a family.

That leaves only one path out of poverty: college education. Whether it comes as a certificate, associate degree, or bachelor's degree, a postsecondary credential is the best bridge between poor students and good jobs.

From the moment students enroll in college, they should see a clear path to graduation and a career. Despite a growing number of public and private providers in the postsecondary education system, little has changed in terms of how institutions design programs to meet the needs of their students, many of whom lack the skills needed to perform college level work.

Support young adult success

While most young adults understand the value of education in the abstract, real life pressures often prevent them from completing a degree. This is especially true for low-income youth with financial constraints, jobs, and family obligations that compete for their time and attention.

By closing critical information gaps, reducing the barriers that prevent them

from learning, and reinforcing their motivation to learn, we anticipate more young people will complete their degrees.

Our investments include:

Efforts to influence student behavior toward activities that promote higher completion rates, such as full-time enrollment, mentoring, and limiting job-related work to less than 20 hours per week

Redesigning financial aid programs to include incentives that better serve low-income young adults, expanding the available aid with an emphasis on grants, and helping students cope with work, emergencies, and living expenses Organisations and partnerships providing more efficient paths into postsecondary education that, will promote academic catch-up and degree attainment.

Encourage community leaders to commit to helping students complete their college degrees

WMO is in a unique position to make the case for the importance of getting students not only to, but also through college education. Our investments will focus on inspiring leaders, employers, and communities across the country to embrace the goal and make the commitments necessary to achieve it.

To this end, we are supporting research, communications, and policy analysis that:

- increases awareness among opinion leaders and business leaders of low completion rates and instill a sense of urgency to adopt solutions to increase completion, especially among low-income students
- sheds light on promising policy ideas around funding, accountability, financial aid, and successful colleges that shift the system's focus from access to completion for all students
- encourages the implementation of community data systems that link Intermediate, higher education, and labor market data

A silent social worker

Late Al-Haaj Abdur Rahim Marfani was born in Rajkot in the year 1889. The name of Abdur Rahim Marfani had been closely connected with the Muslim political activities of Cutch & Kathiyawar. He was one of the very few sincere & dedicated social workers who rigidly followed the principle of "Service before self". His father Abdul Karim was a merchant belonging to the medium class of the Memon Community. Late A. Rahim Marfani had one sister, three step-brothers and one step-sister.

Marfani family had been living in Rajkot since last 200 years; Mr. Beg Mohammad Karim Marfani was one of the forefathers of late Abdur Rahim who had established a bakery at Rajkot in 1834. His successors Haji Ahmed & Haji A. Karim adopted the same profession to earn the bread for their family. Likewise, A. Rahim Marfani followed the family profession for few decades.

Late Mr. A. Rahim Marfani's childhood passed without any notable incident. He had received his education at Saurashtra High School of Rajkot. He left the School after completing five standards. The younger generation did not acquire higher education and most of the boys left school after passing primary classes only. They studied vernacular language on the misconception that Memons had no need to acquire higher standard of education because they did not have to hunt for jobs. So, the passing the five standards of high school at that time was equivalent to graduation of the present times. Because of this education and his natural broad-mindedness, his views on life & different problems were liberal and his activities searched wider horizons. He thought everything in terms of Islamic Millat and he plunged into bigger field of services which was not limited to a particular town, group or community. His broader outlook helped him very much in his political activities of later life.

After leaving the high school, he managed the family profession of bakery up to 1924. Thereafter, he joined the firm of Haji Abdoobakar Jooma to gain variety of experience and went to Burma. He came back to Rajkot after four years and once again started the bakery.

During the same period, his public activities brought him into close contact of the great personalities of that time Quaid-e-Azam M.A. Jinnah & M.K. Gandhi. Due to his self less political activities, Muslims of Cutch & Kathiyawar benefited very much, but at

the same time his own business suffered a lot because greater part of his energy and time was devoted to public activities. As a social worker, while other leaders amassed considerable wealth, he remained a man of modest means.

He was a very impressive and talented personality. The Gujarat-Kathiyawar Educational Conference was organized by him at Rajkot which brought him into the light as a selfless, dedicated & enthusiastic worker. Since then, he took very active part in social & political activities and shouldered the responsibilities of various posts in different organizations. He was the joint secretary of ALL India Memon Conference from 1932 & onwards.

In 1940, after the establishment of Cutch-Kathiyawar Muslim league, he was vested with the responsibilities of General Secretary. During the same period, he came into conflict with M.K. Gandhi on certain points involving the interests of Muslim. He also played a very prominent part in collecting Quaid-e-Azam's League Press fund and Pakistan Herald press.

As a General Secretary of Cutch Kathiawar Muslim League, he traveled extensively and with the help of his effective oratory which brought significant awakening and moulding opinion amongst the Muslims of this region.

In 1934, he opened Jubilee Restaurant with the partnership of Mr. Ahmed Noormohamed Sodagar. Later on, he established a Marfani Restaurant and managed it independently.

In 1947, before the creation of Pakistan or before the partition of Indian Sub-continent, he went to Karachi. After 15 days stay, he came back to Rajkot and on 28th August, 1947, he migrated to Pakistan. On his departure from his native place Rajkot, the grateful public of Rajkot honored him by arranging a function. Mr. Uchhrangrai Dhebar, who later on became the President of Congress and Chief Minister of Saurashtra State, came personally to bid him farewell.

After his arrival at Karachi, he was very much hurt by seeing the political corruption prevailing at that time in the country. Looking at the situation, he withdrew himself from the active politics and took keen interest in social activities as a full timer. It was due to his efforts that a public dispensary was opened at Baldiya Colony, Karachi on 28th September, 1957, which provided medical facilities to needy patients at very reasonable charges. Another dispensary was opened at Drigh Road, Karachi on 10th October, 1960.

Late Mr. A Rahim Marfani

Without any hue and cry for publicity, he worked silently but efficiently for Memon Medical Society, All Pakistan Memon Educational & Welfare Society and innumerable institutions & organizations which helped needed person.

At Karachi he started Marfani Restaurant on Kutchery Road and it was managed by himself up to 1959. Thereafter, he was operated for cataract. After this operation, he retired from active life.

Late Al-Haaj Marfani adopted very simple attire consisting of kurta & payjma from the very beginning. He had many occasions to come into the contact with well known & prominent personalities and leaders, but it never affected his attire, behavior or conversation. This consistency was indicative of his strength of character.

A. Rahim Marfani was a religious minded person and offered his prayers regularly. His religious knowledge was very wide. In 1950, he performed the Haj Pilgrimage. The life of such a selfless and dedicated worker came to end in 1970 in Karachi.

In Rajkot, his native place, a condolence meeting was held and glorious tributes were paid to him by various Memon Speaker.

May Allah grant eternal peace to such a pious soul.

TRANS-EX UK LTD

WORLD WIDE MONEY TRANSFER COMPANY

YOUR MOST RELIABLE MEDIUM FOR
SENDING MONEY ALL OVER THE WORLD
INCLUDING PAKISTAN

EFFICIENTLY SERVING FOR
THE PAST 14 YEARS

CERTIFIED BY STATE BANK OF PAKISTAN

RECEIVE YOUR CASH FROM OVER
1000 BRANCHES OF UNITED BANK LTD
NATIONWIDE

ACCOUNT TRANSFER FACILITY

FACILITATING ITS CLIENTS
ALL OVER THE UK

OFFICE 1, 3 ACCOMMODATION ROAD
GOLDERS GREEN, LONDON
NW11 8ED

CONTACT

ABUBAK'R AKA

TEL : 0044-208455 8466

EMAIL: KRY143@HOTMAIL.COM

WEB: WWW.TRANSEX.COM

REGISTERED WITH

FSA (FINANCIAL SERVICES AUTHORITY)

AND

HM CUSTOMS AND EXCISE

WMO's Pakistan Flood Relief Fund

Pakistan Floods a Disaster like Never Before

The unrelenting floods in Pakistan have already affected more than 15 million people, destroyed over 600,000 homes and killed more than 1200 people. The monstrous waters have destroyed thousands of hectares of crops and shattered countless livelihoods.

The torrents have washed away homes, schools, roads, bridges and other infrastructural facilities. Deadly landslides have taken a heavy toll. Entire villages have been submerged and many towns inundated. The raging waters have displaced millions and caused death, disease and destruction everywhere. These are the deadliest floods in the history of Pakistan and this disaster is regarded as even worse than the 2005 earthquake in Pakistan. According to the United Nations, the number of people suffering from the flooding exceeds the total of those affected by the 2004 Indian Ocean tsunami, the 2005 Kashmir earthquake and the 2010 Haiti earthquake.

PAKISTAN FLOOD

Call for Help

The government of Pakistan is struggling to cope with the scale of the disaster and has made a desperate appeal to the international community and the local/international NGOs to help by donating tens of millions of dollars and lend a hand in the rescue & relief operations and arrange for supplies of food and medicine. The U.N. special envoy for the disaster, Jean-Maurice Ripert, said in an interview that: "the emergency phase will require hundreds of millions of dollars and the recovery and reconstruction part will require billions of dollars."

WMO and Natural Calamities

It is important to recall, with pride and gratitude, the immense response of the Memon Community to WMO's Pakistan Earthquake Relief Fund after the 2005 earthquake in Pakistan, due to which WMO was able to setup relief camps in the remote mountains and provide medical aid, medicines, food, clothes, blankets, tents and other relief goods to the earthquake victims. Later on, WMO was able to build houses and rehabilitate the victims from the generous donations received from the Memon Community. Now, with floods wreaking havoc in Pakistan, the Memon Community cannot sit back and just look at the plight of millions of displaced and desperate flood victims. For this purpose, the World Memon Organisation (WMO) has setup the WMO Pakistan Flood Relief Fund.

WMO's Appeal to the Memon Community

The WMO appeals to the Memon Community from around the world to come forward and donate in cash and kind to the WMO's PAKISTAN FLOOD RELIEF FUND for the relief and rehabilitation of the Pakistan's flood victims. The WMO is very confident that the Memon Community, which has a great history of generosity and philanthropy, will step forward at this crucial and emergent juncture and provide funds, medicines, food and other relief goods for the distressed and displaced flood victims in Pakistan.

Pir Muhammad A. Kaliya
Secretary General, WMO

Shoaib Ismail Mangroria
Vice President, WMO

H.M. Shahzad
ASG, WMO

Contact Us:

World Memon Organisation (WMO)
32/8, Street No. 6, Muslimabad, Karachi-Pakistan
Phones: 92-21-34910437, 34911642 & 34911963
Email: info@wmopc.com Web: www.wmopc.com / www.wmopakistan.com

Bank Account Details:

For Zakat

Account Title	:	World Memon Organisation
Account Number	:	SA 000-214586-00000-19
Bank Name	:	Dawood Islamic Bank Limited
Branch	:	Shahrah-e-Faisal Branch, Karachi, Pakistan
Swift Code	:	FDIBPKKA, Branch Code 0002

For Donations Lillah Fund

Account Title	:	World Memon Organisation
Account Number	:	SA 000-214586-00000-28
Bank Name	:	Dawood Islamic Bank Limited
Branch	:	Shahrah-e-Faisal Branch, Karachi, Pakistan
Swift Code	:	FDIBPKKA, Branch Code 0002

Journey to Islam...

I would like to take the opportunity to share with you my journey to Islam and I feel that by sharing this experience with you I can help you on your journey through life. We are all born into different cultures, countries and religions in what often seems a confusing and troubled world. Actually, when we examine the world around us, we can easily see what a troubled state it is in: war, poverty and crime. Need I go on? Yet when we look at our own upbringing and our education, how can we be sure that all the things that we have been told are in reality the truth?

Unfortunately, most people in the world decide to try to hide and escape from the world's problems rather than stand up and deal with the truth. Dealing with the truth is often the harder avenue to follow. The question is: Are you willing to stand up for the truth? Are you strong enough? Or, are you going to escape and hide like the rest?

I started my search for the truth a number of years ago. I wanted to find out the truth about the reality of our existence. Surely, to understand life correctly is the key to solving all the worldly problems that we are faced with today. I was born into a Christian family and this is where my journey began. I started to read the bible and to ask questions. I quickly became unsatisfied. The priest told me, "You just have to have faith." From reading the bible I found

contradictions and things that were clearly wrong. Does God contradict himself? Does God lie? Of course not!

I moved on from Christianity, thinking the scriptures of the Jews and the Christians are corrupted so there is no way that I can find the truth from the false. I started finding out about Eastern Religions and Philosophies, particularly Buddhism. I spent a long time meditating in Buddhist temples and talking to the Buddhist monks. Actually, the meditating gave me a good clean feeling. The trouble was that it didn't answer any of my questions about the reality of existence.

I traveled to many parts of the world during my quest for the truth. I became very interested in tribal religions and the spiritualist way of thinking. I found that a lot of what these religions were saying had truth in them, but I could never accept the whole religion as the truth. This was the same as where I started with Christianity!

I began to think that there was truth in everything and it didn't really matter what you believed in or what you followed. Surely though this is a form of escaping. I mean, does it make sense: one truth for one person and another truth for someone else? There can only be one truth!

I felt confused, I fell to the floor and prayed, "Oh, please God, I am so confused, please guide me to the truth." This is when I discovered Islam.

Of course I always knew something about Islam, but only what we naively

hear in the West. I was surprised though by what I found. The more that I read the Quran and asked questions about what Islam taught, the more truths I received. The striking difference between Islam and every other religion is that Islam is the only religion that makes a strict distinction between the creator and the creation. In Islam, we worship the creator. Simple. You will find however, that in every other religion there is some form of worship involving creation. For example, worshipping men as incarnations of God or stones sounds familiar. Surely though, if you are going to worship anything, you should worship the one that created all. The one that gave you your life and the one who will take it away again. In fact, in Islam, the only sin that God will not forgive is the worship of creation.

However, the truth of Islam can be found in the Quran. The Quran is like a text book guide to life. In it you will find answers to all questions. For me, everything I had learnt about all the different religions, everything that I knew to be true fitted together like pieces of a jigsaw puzzle. I had all the pieces all along but I just did not know how to fix them together.

I would therefore like to ask you to consider Islam now. The true Islam as described in the Quran. Not the Islam that we get taught about in the West. You may at least be able to cut down your journey in search of the truth about life. I pray for your success, regardless.

Every piece of creative work inspires us.

3 decades of legacy

30,000 homes developed

Global presence in 90 countries

Since 3 decades, Memon have established an enviable reputation for commitment and maximising investor returns. Our unique properties in Dubai offer an unparalleled investment opportunity to earn significant returns on your investment. Whether you choose to invest as an individual or as a syndicate, these properties from Memon Investments are certain to help you fulfil your aspirations. Invest in Memon as we are changing the landscape of Dubai by redefining development.

www.memon.ae

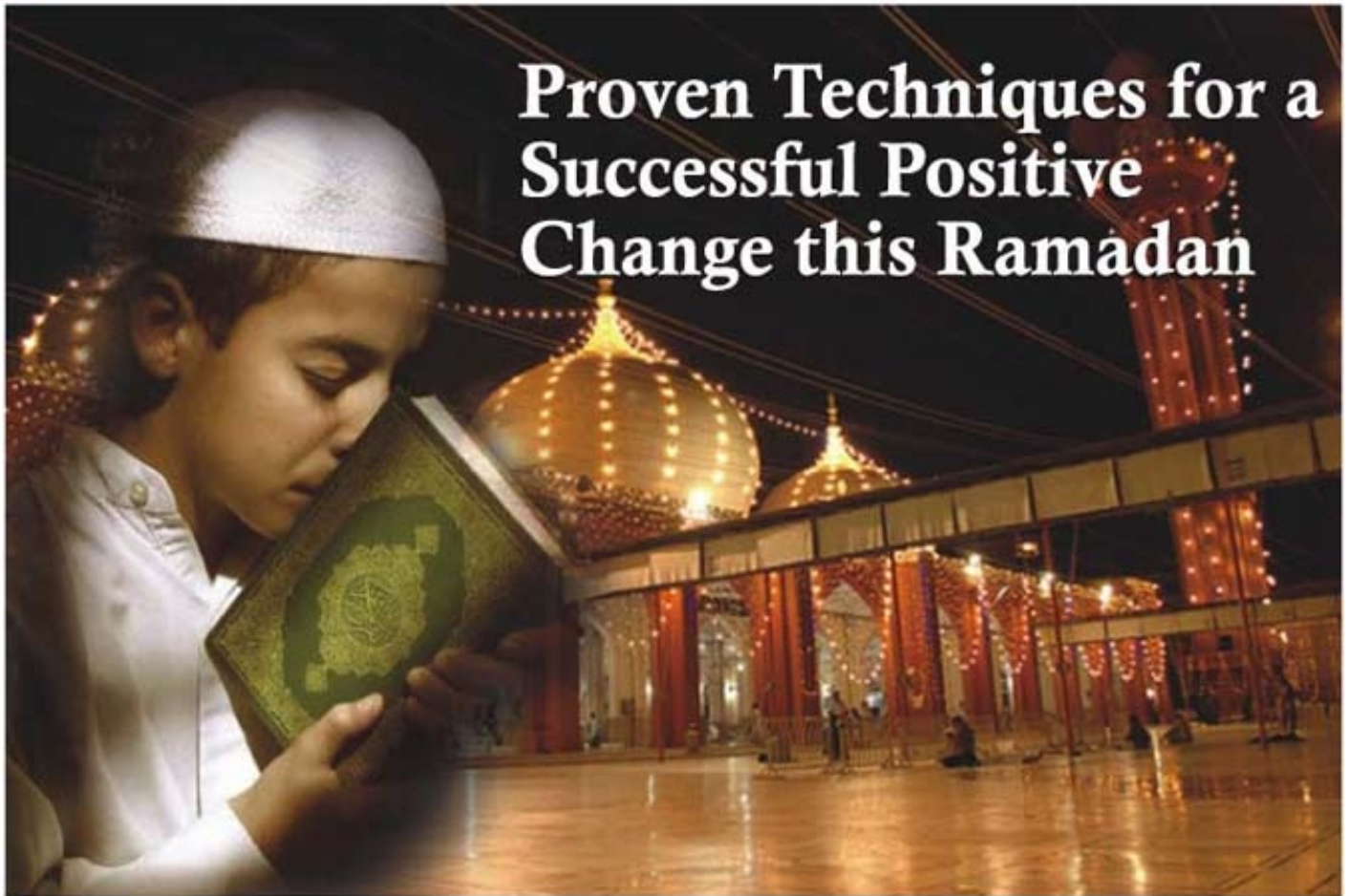

Redefining Development

Memon Investments LLC

Toll Free
800 MEMON(63666)

5E Hamarain Centre, P.O. Box 41950, Dubai, UAE. Tel: +971 4 268 8111, Fax: +971 4 262 6455

Proven Techniques for a Successful Positive Change this Ramadan

The Messenger of Allah Muhammad [peace be upon him] has said, "Almighty Allah says, 'I treat my slave (man) according to his expectations from Me, and I am with him when he remembers Me. If he remembers Me in his heart, I remember him in My heart.... if he walks towards Me, I run unto him.' [Hadith-Qudsi]"

Make this Ramadan the month of "Change". Are You Ready for it??? "Change" is the vogue today. "Change" is being demanded by the masses suffering due to skyrocketing fuel and commodity prices; "Change", a drastic one indeed, is what we are witnessing with awe in the global weather patterns. For Muslims, Ramadan is the prime time for change. This month dramatically alters our routines and schedules. From tight sleep schedules, to hunger for extended hours, to reduction in consumption of junk foods, to a technology diet; to withdrawal from caffeine addiction, to lengthy standing in Taraweeh prayers at night, to extensive listening to the Quran. What a change indeed!

Beyond Routines and Rituals
The real change, however, Ramadan demands of us is the internal change a change that positively transforms our

lifestyle, character, attitudes, conversations, and habits. Allah has described this change in the month of Ramadan as follows: "O you who believe, fasting has been ordained on you as it was decreed upon those before you so that you may adopt Taqwa [Taqwa is Allah consciousness]" (2:183 [Quran 2:183].

Slavery to Ramadan?
If our change is limited to outer physical practices only, we become slaves to Ramadan, instead of being servants to Ar-Rahman (Allah, the Merciful). Prophet Muhammad [peace be upon him] has warned us about those who don't fast from bad behaviour: "Allah has no interest in any person's abstention from eating and drinking, if that person does not give up lying and dishonest actions" [Sahih al-Bukhari].

Ramadan Resolutions
Every Ramadan we make resolutions and tell ourselves: "This Ramadan will be different. I'm going to change my _____ habit." "I will give up", "I will take my practice of Islam to the next level". But how many of us are really able to follow through? Plenty of good intentions, many amazing wishes, but sadly enough, life goes on as usual the morning of Eid. Ask yourself, how is my fasting benefiting

my spiritual connection with Allah? How is my extensive worship in Ramadan helping me discipline my tongue (taste and speech), eyes, ears, and habits? Are you ready to take that first step to transform your bad habits into good ones?

Ways to Kick Bad Habits
Few things are more demanding than eliminating bad habits, since they are part of our daily routines and personality. It takes days of patience and practice to break old habits. However, the good news is, Ramadan offers a perfect and natural environment for moral training. Interestingly, researches from "positive psychology" (scientific study of successful people) have repeatedly shown it takes between 30 to 40 days to kick a bad habit and develop a new one. In addition to the physical discipline during the month of Ramadan, the increased spiritual exercise and connection with Allah, can transform your habits for life.

Try these proven techniques for a successful positive change in your habits during Ramadan and beyond!

1. Acknowledge and identify your bad habits: First step is to admit you need to change. If you are in a state of denial, you won't recognize that

- you have a bad habit to change.
2. Pick a habit for this month: Prioritize your bad habits and focus on one for this month. If you are committed to changing at least one habit, you will see remarkable results, Allah-willing.
 3. Realize that it's in us to change: Don't believe the old saying, "You can't teach an old dog new tricks." You can break a bad habit if you really want to. No one else can change your habits, if you don't want to.
 4. Remember, Allah loves those who commit mistakes and repent: Prophet Muhammad [peace be upon him] said: **"By Him in Whose Hand is my life, if you were not to commit sin, Allah would sweep you out of existence and He would replace (you by) those people who would commit sin and seek forgiveness from Allah, and He would have pardoned them."** [Sahih Muslim]
 5. Intention & Plan to change: "If you fail to plan, you plan to fail." A healthy process of change in character requires a gradual pace, which entails planning. Develop concrete milestones to measure your progress.
 6. Replace a bad habit with a good one: Completely eliminating a habit is more challenging than replacing it with a more productive habit. Moreover, it's crucial to replace the lost natural needs, such as the need to socialize and to be entertained with something healthy. For instance, it's easier to replace or balance your addiction to TV with a physical workout or reading, than to suddenly remove the TV from your life. Interestingly, Prophet Muhammad [peace be upon him], the greatest 'psychologist' of humanity, illustrated this principle in these words: "Fear Allah wherever you may be; follow up an evil deed with a good one which will wipe (the former) out, and behave good-naturedly towards people." [At-Tirmidhi]
 7. Change your Environment: Resist the negative peer pressure by finding a better company of friends. Collective action to change is very powerful. Prophet Muhammad [peace be upon him] explained this peer pressure effect with this analogy: "A good friend and a bad friend are like a perfume-seller and a blacksmith: The perfume-seller might give you some perfume as a gift, or you might buy some from him, or at least you might smell its fragrance.

As for the blacksmith, he might singe your clothes, and at the very least you will breathe in the fumes of the furnace." [Sahih al-Bukhari & Muslim]

8. Exercise: Spiritual exercise is important for lasting change. You may not realize that by exerting yourself in spiritual exercises like the reading of Quran and Hadith, fasting, giving charity, Zikr [remembering Allah] etc helps in eliminating a number of bad habits. Through the spiritual light of doing noble deeds evil ones will gradually be eradicated from your life. Allah says: "Indeed, Salah restrains from Shameful and unjust deeds" [Quran:29:45]. A person complained to the Prophet Muhammad [peace be upon him] about someone who read salaah and also committed theft. The Prophet Muhammad [peace be upon him] said "His salaah will very soon wean him off that sin." This shows that the evil habits can be got rid of by adhering to good practices. The doing of good deeds such as remembering Allah cleanses the heart. A clean heart encourages a person to do good deeds and refrains one from evil habits! Moreover, exercising your will power (struggle to fight temptations) for this month helps you kick all kinds of bad habits and form new good ones. Willpower is like a muscle; the more you exercise it, the more you strengthen it.
9. Think of yourself as a changed, different, new person. This simple psychological shift in your thinking about your own image can do wonders. Tell yourself, "I can't continue this ill-behavior. I am better than that. I am stronger. I am wiser."
10. Reward success: The most fundamental law in all of psychology is the "law of effect." It simply states that actions followed by rewards are strengthened and likely to recur. Unfortunately, studies show that people rarely use this technique when trying to change personal habits. Setting up formal or informal rewards for success greatly increases your chances of transforming bad habits into good ones, and is far more effective than punishing yourself for bad habits or setbacks. As Muslims we should also remember that the ultimate reward is Allah's Pleasure and Paradise in the Hereafter.
11. Get help: Tell someone about your effort to change if it helps. He or she may keep you on track and may offer some good advice. Read books that will encourage you to do virtues

actions. Join programs in your local Mosque. Ladies should endeavor to join their local Taalimi Halqas. There are good and sincere people who are ready to assist. We are not an island-We are an Ummah!

12. Boost your spiritual immune system: By fasting, doing good actions, spending time in the Mosque or going in the path of Allah will boost your Imaan [faith] which will provide you with internal strength to overcome temptations to reverting to old bad habits.
13. Remind yourself of Death and Hereafter often: "Remember often the terminator (or destroyer) of all the pleasures [i.e. death]," the Prophet [peace be upon him] once stated. [At-Tirmidhi.]
14. Resolve to continue on and follow up: Giving up bad habits or learning good habits requires regular maintenance and determination. It is a long, ongoing process, also known as "Tazkiyyah" in Islamic terminology. It's more difficult than the first few steps of change. ("How many times have I dieted, for example, only to gain the weight back?"). So ensure that you follow up. Link yourself to a good Allah-fearing Islamic Scholar and make a habit of spending time in Allah path.
15. Develop a relapse strategy: How do you ensure not to return to your bad habit you are trying to change? Some people donate money to a good cause every time they return to sinning or a bad habit. This reminds them of the 'cost' of going back to old bad habits. Others try physically demanding acts to deter them from reverting to old ways. For example that if you do ___ act than you will keep three fast or pay so much sadaqah[charity] etc
16. Ask Allah for Help: MOST IMPORTANT!-Make Asking for Allah's Help an integral part of the overall change process. Ask for Allah's Help before, during and after every attempt at kicking a bad habit. Do so sincerely, even begging and crying, like a child does when he or she really wants something. Allah is Ever-Willing to Help and to Respond to our needs, but it is us who must take the first step towards Him. Allah will NEVER disappoint us!

"And whosoever is conscious of Allah and keeps his duty to Him, He (Allah) will make a way for him to get out (from) every (difficulty), and He will provide him from (sources) he could never imagine." [Quran 65:2-3]

Memon Medical Institute

“Quality healthcare more for less”

A Quality Health Care at affordable price in world Class Hospital. MMI is a 332 bed tertiary care hospital project with state-of-the-art infrastructure that is designed according to the international standards of JCI.

1. It has a not for profit set up.
2. It is 100% donors funded project that aims to serve people regardless of their caste, creed, color, religion or ability to pay
3. It has a patients' welfare program to support the needy that is self supported through endowment fund.

The hospital has a covered area of 320,000 sq. ft. It is centrally air conditioned and designed to meet highest International Standards. It has 100% self power generation. A Nursing School, Medical College and Research Institute are planned on 11.5 acres.

MMI Vision

To be a role model for caring, curing, education, training, research and employment and to deliver highest quality of healthcare

MMI Mission

- To provide accessible and affordable quality health care and education to all irrespective of caste, creed and religion.
- To support research and be a leading example in developing safe and ethical standards in improving the quality of health care

MMI Operational Philosophy

- Based on “not for profit” principles

- “Patients' Welfare Program” to support the needy
- Self supported through endowment fund
- Focus on delivery of highest quality of health care.

MMI Emergency Department is spread over an area of 20,000 sq ft. It has state-of-the-art infrastructure that is designed according to the International Standards of JCI. Following are the features of ER.

- Separate and vast entry for ambulances
- Triage counter for initial assessment
 - 13 bed/trolley male ER section
 - 7 bed/trolley female ER section
 - 10 bed/trolley/cot
 - Neonatal/Pediatric ER section
 - 2 crash rooms with 3 stretchers
 - 1 Plaster Room
 - 1 Operating Theatre
 - Dedicated Pharmacy

FUTURE PROJECTS

First Project

MMI on completion will have 332 bed availability, fully air conditioned with multi disciplinary facilities and all under one roof designed to meet JCI standards.

Second Project

Nursing School will further enhance the quality of health care.

Third Project

Medical University will provide medical education of international standard.

Fourth Project

A Research Institute will lay a foundation for medical research to further improve the quality of service available.

FIRST SUGERY

FIRST BABY (The first baby girl born in MMI was presented a gold ring and bracelet by MMI).

Comments from visitors of MMI

Karim Elnesey, London

Very impressive wonderful team work. Looking forward to seeing the project complete.

Deepak Talwar, India

The motivation behind the project is impressing. Human service with no boss. This community is the religion of humanity which your project reflects.

Dr. Ali Akhtar, Karachi

One exemplary project for humanitarian service being implemented by an extremely dedicated group of people in a needy community will be an excellent collaboration with Rotary International.

Abdul Sattar Dada, Botswana

Excellent & state-of-art facility.

Feizul Ayob, South Africa Beyond my expectation when first launched the presentation in South Africa. With your dedication I foresee total success.

Dr. Zaituna Matcheswala

A Memon Legacy for the next decade; the chairperson Mr. Diwan's dedication will attract the resources and expertise of world's Memons and indeed, other philanthropists to realize the dream of a dynamic 21st century Memon Hospital and University

Dr. Mahesh Desai, India

Outstanding facility and infrastructure lots of thoughts has been given into designing the hospital.

Dr. A Mateen Nagaria, USA

Very impressive international standard hospital work in progress with noble intentions. It was pleasure to visit and meet the involved individuals.

Humayun Bashir, IBM, Karachi

Delighted to see the dedication and contribution by so many and the pride with which they gave me a tour. Great rewards from God await them.

Massod Hameed Khan VC, Dow University of Health Science, Karachi

I congratulate the administration and the entire group involved in the project of MMI. It is a very huge project and will serve the ailing humanity. It has been very well planned and will be a very good addition towards the healthcare facility of the country. I wish all the success for the project.

Shazad Dada, Karachi

A real pleasure to see such excellent project been put together for a very noble cause, I am thoroughly impressed by the commitment and dedication of the entire team. Really looking forward on the launch of this project.

Fuad Cochinwala, USA

One of the best hospital projects I have seen in Pakistan and also would like to say this facility is better than many American hospitals.

Abid Jamal, OMI Hospital, Karachi

I am amazed to see the magnitude of this project and the care and commitment of your team. May you succeed and Allah bless you all. Ameen

Hawa Shakoor Abdullah, Karachi

Great project for community at large to alleviate sufferings.

Dr. Shahnaz Amin Karim, USA

I liked basic concept to assist all level of people. Inshallah will do the best to help this project.

Amin H Karim, USA

This is a great project for all the people in the area

Mohamedali R. Habib, HMPBI, Karachi

It is wonderful & inspiring to see this wonderful project. May Allah bless your sincere efforts with great success.

Abdul Razzak E. Jaffer, Karachi

This is a unique venture for the people of Karachi, it will Inshallah fulfill an ongoing need for better and closer medical care for every walk of like, all the best.

Amir Kothawala, Karachi

After visiting this great institution, I am very well impressed to see such great institute, our Kothawala family will try to support as much as we can, and best luck for the future.

Mushtaq Chhapra, Karachi

I have been hearing so much about MMI and have been delaying my visit let me mention this that the hospital is beyond my expectations & vision. I wish MMI the very best.

Dr. Geoft Williams, USA

Wonderful! This complex has to be inspired and is coming to pass through God's will as one of His works,

Prof Mohammad Ishaq, KIHD, Karachi

It was indeed a great pleasure to see this project. Highly impressed with the quality of material used and the design of the institute. I am sure once completed this institute will serve a centre of excellence. Well done. I pray for its success

Dr. Abdul Rehman KIHD, Karachi

After looking and visiting this marvelous building and work I think that this in one major state of the art addition to the city of Karachi and it's a big effort of Memon community for the poor people May God bless them

Asif Rangoonwala, UK

I am truly amazed by this work that has been undertaken by the members of the Memon community. May "Allah" give them the guidance and strength to run hospital for the benefit of humanity.

Ashraf Adamjee, Karachi

I was mentally prepared of what to expect but I was surprised by the size and quality of the infrastructure. Still more the dedication and commitment of the sponsors is commendable.

Iqbal Adamjee, Karachi

Very impressive and appreciate all the hard work done. We look forward to seeing it in full working

M. Umer Chapra

I was very happy to see this well planned and well organized hospital. It is excellent. I pray to the Almighty to make it serve the patients effectively.

Dr. Abdul Razak, USA

May Allah accept it from you. Very impressive manifestation of vision, commitment and quality.

Muhammad Shafi Tabani

It is a remarkable progress from my last visit. I wish a great success to all the office bearer staff, management committee.

Mahnaz Munir Ahmed

Really felt as if I had been transported back to UK. I wish every success.

Fayaz A. Faiz, USA

Excellent building and main attraction is cleanliness which lacks in many hospitals in town. I commend the management to keep a high standard about it. Best of luck.

The Changing Process... Negative Technology

TO ALL THE KIDS WHO SURVIVED THE 1930's, 40's, 50's, 60's and 70's!!

We were put to sleep on our tummies in baby cots covered with bright colored lead-base paints.

We had no child proof lids on medicine bottles, locks on doors or cabinets and when we rode our bikes, we had no caps or helmets on our heads.

As infants & children, we would ride in cars with no car seats, no booster seats, no seat belts, no air bags, bald tires and some times no brakes.

Riding in the back of a pick-up truck on a warm day was always a special treat.

We drank water from the garden hose and not from a bottle.

We shared one soft drink with four friends, from one bottle and no one actually died from this.

We ate cup cakes and other sweets made with Butter & white sugar but were not over weight. **WHY?**

Because we were always outside playing....that's why!

We would leave home in the morning,

go to school mostly on foot and play all day, as long as we were back when the streetlights came on. No one was able to reach us all day. There were no cell phones, not even land lines and, we were OKAY.

We would spend hours building our go-carts out of scraps and then ride them down the hill only to find out we forgot the brakes. After running into the bushes a few times, we learned to solve the problem

We did not have Play stations, Nintendo's and X-boxes. There were no video games, no 150 channels on cable, no video movies or DVD's, no surround-sound or CD's, no cell phones, no personal computers, no Internet and no chat rooms.

WE HAD FRIENDS and we went outside and found them!

We fell out of trees, got cut, broke bones and teeth and there were no lawsuits from these accidents. We would get punishments like caning, spankings with sticks, or just a bare hands and no one would call child services to report abuse.

We rode bikes or walked to a friend's house and knocked on the door or rang the bell, or just walked in and talked to them. Imagine that!!

The idea of a parent bailing us out if we broke the law was unheard of. They actually sided with the law!

These generations have produced some of the best Managers risk-takers, problem solvers and inventors ever.

The past 50 years have been an explosion of innovation and new ideas. What can kids today do besides push buttons.

We had freedom, failures, successes and responsibility, and we learned how to deal with it all.

If YOU are one of them, CONGRATULATIONS!

You might want to share this with others who have had the luck to grow up as kids, before the lawyers and the government regulated so much of our lives for our own good.

While you are at it, forward it to your kids so they will know how brave and lucky their parents were.

Tips for Better Life

**Take a 10-30 minutes walk every day.
And while you walk, smile.**

Sit in silence for at least 10 minutes each day.

Sleep for 7 hours.

**Live with the 3 E's : Energy, Enthusiasm,
and Empathy.**

Play more games.

Read more books than you did in 2009.

Drink plenty of water.

**Eat more foods that grow on trees and
plants and eat less food that
is manufactured in plants.**

**Eat breakfast like a king,
lunch like a prince
and dinner like a beggar.**

**Make time to practice meditation,
and prayer. They provide us
with daily fuel for
our busy lives.**

Dream more while you are awake.

Tips for a healthy heart

The transcript of the chat with one of the best & most renowned heart specialist

Qn: What are the thumb rules for a layman to take care of his heart?

Ans:

- Diet - Less of carbohydrate, more of protein, less oil Exercise - Half an hour's walk, at least five days a week; avoid lifts and avoid sitting for a longtime
- Quit smoking
- Control weight
- Control blood pressure and sugar

Qn: Is eating non-veg food (fish) good for the heart?

Ans: No

Qn: It's still a grave shock to hear that some apparently healthy person gets a cardiac arrest. How do we understand it in perspective?

Ans: This is called silent attack; that is why we recommend everyone past the age of 30 to undergo routine health checkups.

Qn: Are heart diseases hereditary?

Ans: Yes

Qn: What are the ways in which the heart is stressed?

What practices do you suggest to de-stress?

Ans: Change your attitude towards life. Do not look for perfection in everything in life.

Qn: Is walking better than jogging or is more intensive exercise required to keep a healthy heart?

Ans: Walking is better than jogging since jogging leads to early fatigue and injury to joints

Qn: You have done so much for the poor and needy. What has inspired you to do so?

Ans: Mother Theresa, who was my patient

Qn: Can people with low blood pressure suffer heart diseases?

Ans: Extremely rare

Qn: Does cholesterol accumulates right from an early age (I'm currently only 22) or do you have to worry about it only after you are above 30 years of age?

Ans: Cholesterol accumulates from childhood.

Qn: How do irregular eating habits affect the heart?

Ans: You tend to eat junk food when the

habits are irregular and your body's enzyme release for digestion gets confused.

Qn: How can I control cholesterol content without using medicines?

Ans: Control diet, walk and eat walnut.

Qn: Can yoga prevent heart ailments?

Ans: Yoga helps.

Qn: Which is the best and worst food for the heart?

Ans: Fruits and vegetables are the best and the worst is oil.

Qn: Which oil is better - groundnut, sunflower, olive?

Ans: All oils are bad.

Qn: What is the routine checkup one should go through? Is there any specific test?

Ans: Routine blood test to ensure sugar, cholesterol is ok. Check BP, Treadmill test after an echo.

Qn: What are the first aid steps to be taken on a heart attack?

Ans: Help the person into a sleeping position, place an aspirin tablet under the tongue with a sorbitrate tablet if available, and rush him to a coronary care unit since the maximum casualty takes place within the first hour.

Qn: How do you differentiate between pain caused by a heart attack and that caused due to gastric trouble?

Ans: Extremely difficult without ECG.

Qn: What is the main cause of a steep increase in heart problems amongst youngsters? I see people of about 30-40 yrs of age having heart attacks and serious heart problems.

Ans: Increased awareness has increased incidents. Also, sedentary lifestyles, smoking, junk food, lack of exercise in a country where people are genetically three times more vulnerable for heart attacks than Europeans and Americans.

Qn: Is it possible for a person to have BP outside the normal range of 120/80 and yet be perfectly healthy?

Ans: Yes.

Qn: Marriages within close relatives can lead to heart problems for the child. Is it true?

Ans: Yes, co-sanguinity leads to congenital abnormalities and you may not have a software engineer as a child

Qn: Many of us have an irregular daily routine and many a times we have to stay late nights in office. Does this affect our heart? What precautions would you recommend?

Ans: When you are young, nature protects you against all these irregularities. However, as you grow older, respect the biological clock.

Qn: Will taking anti-hypertensive drugs cause some other complications (short / long term)?

Ans: Yes, most drugs have some side effects. However, modern anti-hypertensive drugs are extremely safe.

Qn: Will consuming more coffee/tea lead to heart attacks?

Ans: No.

Qn: Are asthma patients more prone to heart disease?

Ans: No.

Qn: How would you define junk food?

Ans: Fried food like Kentucky, McDonalds, samosas, and even masala dosas.

Qn: You mentioned that Indians are three times more vulnerable. What is the reason for this, as Europeans and Americans also eat a lot of junk food?

Ans: Every race is vulnerable to some disease and unfortunately, Indians are vulnerable for the most expensive disease.

Qn: Does consuming bananas help reduce hypertension?

Ans: No.

Qn: Can a person help himself during a heart attack (Because we see a lot of forwarded emails on this)?

Ans: Yes. Lie down comfortably and put an aspirin tablet of any description under the tongue and ask someone to take you to the nearest coronary care unit without any delay and do not wait for the ambulance since most of the time, the ambulance does not turn up.

Qn: Do, in any way, low white blood cells and low hemoglobin count lead to heart problems?

Ans: No. But it is ideal to have normal hemoglobin level to increase your exercise capacity.

Qn: Sometimes, due to the hectic schedule we are not able to exercise. So, does walking while doing daily chores at home or climbing the stairs in the house, work as a substitute for exercise?

Ans: Certainly. Avoid sitting continuously for more than half an hour and even the act of getting out of the chair and going to another chair and sitting helps a lot.

Qn: Is there a relation between heart problems and blood sugar?

Ans: Yes. A strong relationship since diabetics is more vulnerable to heart attacks than non-diabetics.

Qn: What are the things one needs to take care of after a heart operation?

Ans: Diet, exercise, drugs on time, Control cholesterol, BP, weight.

Qn: Are people working on night shifts more vulnerable to heart disease when compared to day shift workers?

Ans: No.

Qn: What are the modern anti-hypertensive drugs?

Ans: There are hundreds of drugs and your doctor will chose the right combination for your problem, but my suggestion is to avoid the drugs and go for natural ways of controlling blood pressure by walk, diet to reduce weight and changing attitudes towards lifestyles.

Qn: Does dispirin or similar headache pills increase the risk of heart attacks?

Ans: No.

Qn: Why is the rate of heart attacks more in men than in women?

Ans: Nature protects women till the age of 45.

Qn: How can one keep the heart in a good condition?

Ans: Eat a healthy diet, avoid junk food, exercise everyday, do not smoke and, go for health checkups if you are past the age of 30 (once in six months recommended)

Curry leaves

How often have you fished out that "annoying curry leaf" from your food? Well, every time you do so, you might just be committing a criminal act towards your body. This is because; this little leaf has immense powers; some that are even beyond belief.

Benefits

To begin with, the most crucial of properties -- having anti-oxidants -- is carried by curry leaves. These leaves are also extremely high in Vitamin C, they therefore help clean up your blood, leaving your skin with a fresh glow, your hair with more luster and your eyes with brilliance.

If you want to pump up your levels of calcium, then you could increase your daily intake by adding curry leaves to any food that you cook. The same applies with iron. Curry leaves will therefore help with eyesight as well.

If you are pregnant and your morning sickness is driving you up the wall, then simply add curry patta to lemon juice and a little organic jaggery. This would ease you of a daily problem, in a healthy, herbal manner. This is better than most medicines, since there is a zero risk of side effects to you or your unborn child. Mix some curry leaves into your buttermilk, and this is a sure shot home remedy to an upset stomach.

Sad Demise of Mr. Abubaker Shaikhani

Trustee, World Memon Organisation (WMO)

The Honorable Trustee of World Memon Organisation (WMO) Mr. Abubaker Shaikhani, passed away after illness on Friday 6th August 2010 at the Anderson Hospital, Houston.

“INNA LILLAHI WA INNA ILAIHE RAJEOON”

May Allah rest the departed soul in eternal peace and bless him with the best of place in the 'Jannatul Firdous' AMEEN. Mr. Abubaker Shaikhani, was a generous philanthropist and well-wisher of the entire Memon Community. We express our heartfelt condolences to the family members, friends and associates of the deceased on this irreplaceable loss.

Abu Baker Shaikhani was the founding member and Chairman of the Shaikhani Group of Companies (earlier known as Memon Group of Companies) an international business conglomerate with diversified interests in real estate, manufacturing, IT, property development, project management, contracting, education, healthcare, religious and charitable institutions; now celebrating its 30th glorious year in business. Spearheading an international business conglomerate, he has demonstrated his entrepreneurial acumen in an array of fields including trade and retail, industry, manufacturing and real estate.

With a humble beginning way back in 1968, Mr Shaikhani initially forayed into real estate and worked his way up to establish the Shaikhani Group, and thereafter headed the manufacturing giant, Rubber World Industries, before establishing his presence internationally with diversified operations into Asia, Europe and the Middle East. One of the most-identifiable faces of Asia and the emerging Dubai, Mr Shaikhani was also a sought-after speaker in international

forums and holds memberships of a number of important organizations.

Mr Shaikhani spearheaded key organisations within the Group such as Memon Investments LLC, Dubai; Memon Real Estate LLC, Dubai; Memon Real Estate LLC, Ajman; Rubber World Industries LLC, Ajman; Gulf O Flex Trading LLC, Dubai. Possessing a sharp understanding of global markets and in-depth insight into the functioning of economies and international legalities and legislation, Mr Shaikhani has proven his mettle in quality, operations control and strategic planning. He is also credited with introducing policies and procedures that helped enhance Shaikhani's international standing.

Mr Shaikhani also spearheaded the Rabia Charitable Foundation, a charity organization that has spanned a prolific 18 years specially formed to alleviate the burdens of poverty, promote quality education and healthcare, support for children with special needs, and worked closely with NGOs worldwide creating employment opportunities. He was also instrumental in the formation of a

nationwide support group called the Rabia Relief Fund, which provides funds, food, medical aid and housing to victims during natural calamities.

Notable amongst prestigious positions held were Ex - Member of National Assembly, Pakistan; President PML Karachi Division, Pakistan; Chairman of the Writers Welfare Foundation; Member of the Al Mehran Education; Member of the Supreme Council of the Pakistan Memon Federation; Trustee of Memon Health & Education Foundation; Trustee of Shaikhani Foundation; Trustee of the World Memon Organization (WMO), Member of Pakistan Business Council Dubai etc, to name a few.

As Chairman of the Shaikhani Group, he has been instrumental in transforming Dubai's manufacturing and real estate scenario promising of unparalleled customer service at the forefront. Mr Shaikhani spearheaded Shaikhani's international operations across 90 countries and has been mandated with the Group's further expansions crossing its over three decades of successful operations.

NEWS

President confers civil awards

President Asif Ali Zardari on the occasion of Independence Day has conferred the following Civil Awards on Pakistan citizens and foreign nationals for excellence in various fields of activities. The investiture ceremony for the awards will take place on the coming Pakistan Day (March 23, 2011).

Mr. Siraj Kassam Teli has been conferred civil award under the category for Public Service (Industrialist).

Sirajul Haque Memon has been conferred civil award under the category Literature/Journalist.

Mr. Sirajul Haque Memon was born on 24th October 1933 in Tando Jam. His father Muhammad Yakub Memon was a renowned educationist and a scholar of oriental languages. After getting his primary education at his native town, he did Matric from Noor Mohd. High School

Hyderabad.

After doing his Masters in Economic (First Class First) and also LLB from Karachi University, he qualified the C.S.S. exam, in 1958 and entered the Income Tax department, from where he was retired by the regime of Ayub Khan on the charges of supporting the Sindhi writer's movement against One Unit, and writing in favor of the rights of the people of Sindh, while being in government service.

Mr. Sirajul Haque Memon is one of the top most intellectuals of the province and the country and has to his credit

several short stories, columns, novels and research articles and book on the topic of linguistics, literary criticism, economic and political science. He got several literary awards including Adamjee Award for the best book of 1968.

In the early seventies he joined Daily Hilal-e-Pakistan Karachi as its Editor and proved to be a trend setter in Sindh journalism form where he resigned in 1977.

Thereafter he started his own practice as tax consultant and is considered one of the top Supreme Court lawyers of Pakistan in this field.

Home Economics-II Results announced

The Board of Intermediate Karachi (BIEK) announced results of the Home Economics Part-II annual examinations 2010. According to the statistics, a total of 343 candidates were registered out of whom 340 appeared in the examinations

and 224 students were declared pass with a percentage of 65.88.

Hania Saleem Mukati daughter of Muhammad Saleem Mukati, a student of the Rana Liaquat Ali Khan College, bagged the third position with 974 marks.

Theme for September 2010 Issue of Memon Alam

Readers are informed that the theme for September 2010 issue of Memon Alam will be "MEMON UNITY"

All readers are requested to share their views related to the theme latest by 20th September 2010.

Official hand over of Boswelakoko clinic

The AS Dada Foundation donated a clinic to the government of Botswana last weekend in Boswelakoko ward in Molepolole. The clinic comes as a relief for the Borakalalo clinic that has been congested. The clinic will provide maternal and child welfare programs, family planning services, and many youth friendly health services among others. It is also expected to deal with major public health problem like tuberculosis. The hand over ceremony was attended by the President of Botswana Ian Khama, cabinet ministers, Members of Parliament and high ranking government and private sector officials. The clinic is the third one that the foundation has donated. Others are that of Bontleng, Kanye while the fourth one in Kanye is also complete and expected to be handed to government at a date yet to be decided.

Speaking at the event the President thanked the AS Dada Foundation for having always been a partner in health service delivery even at the time of economic recession. Khama said the donation of the clinic could not have come at a more opportune time as it comes at a time when government has

had to make difficult choices in prioritizing development budget and expenditure due to global economic recession. He said as a result many infrastructure projects including clinics had to be deferred until resources were available, Khama said government has often called on the private sector and all citizens to support its initiatives and that the donation was worth celebrating because fellow citizens decided to heed that call. "Rre Dada please accept our heartfelt appreciation for your generosity," Khama said.

Speaking on behalf of AS Dada Foundation, Yusuf Dada said they are exceptionally delighted, and honored, by the presence of His Excellency Ian Khama President of the Republic of Botswana, who has been able to make time from a hectic and demanding schedule to attend the event. "On behalf of the Board and Trustees of the A.S. Dada Foundation, I would like to state that we are truly honoured by the acknowledgment and recognition of our modest efforts which your collective and esteemed presence represents formidable attainment since independence, the

national principle of Ipelegeng is as important and as relevant now as it was then. He said his foundation, found that Government for all its capabilities and even in the best of economic circumstances, would not be able to single-handedly carry the burden of providing each and every infrastructural development or every social service, and that certain measures of assistance would be required from private agencies and individual actors. Dada said soon they would donate another clinic to Kanye residents.

Dada also made it clear at the event none of their efforts are in competition with formidable achievements of government nor what they have done so far premised on any perceived failure by government to deliver. He said all that they have done is complementary to the achievements and efforts of the Government of Botswana.

Dada said their endeavors this far have largely been directed to the construction of clinics, and have largely been driven by their view that whatever adversities or challenges of life, be it money, work or personal problems none of them can be surmounted or overcome without good health. But there is another truth as well, which many of our compatriots are yet to open their eyes to. Good health is not necessarily a product of good therapeutic health facilities. Good health is also, and perhaps even more so, the product or result of a results of a healthy life style, and the pursuit of activities particularly diet and exercise which promote wellness and go a long way in preventing the onset of numerous debilitating disease and complications which afflict so many of compatriots today.

Memon Industrial & Technical Institute

A project of World Memon Organization in collaboration with CDGK

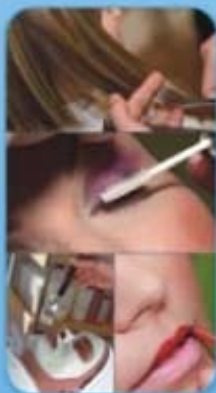
Come.....join us for your bright future!

MITI, a place of international quality vocational training, has been established under the auspices of World Memon Organization. Its prime objective is to train people of less-privileged class, enabling them to earn their livelihood with peace and dignity, and to prosper.

Courses for Men

Courses for Women

મેમણ આલમ (WMO)

ગુજરાતી વિભાગ
સંપાદક: ઉમર અ. રહેમાન ખાનાણી

તંત્રીસ્થાનેથી.....

ભણો..... અલ્લાહ વાસ્તે !

ઈસ્લામમાં તાલીમને ભારે મહત્વ અપાયું છે, જે કુરઆનની ૯૬મી સુરહની પહેલી આયતથી સ્પષ્ટ છે. અલ્લાહના પ્યારા રસૂલ હઝરત મોહમ્મદ (સ.અ.વ.)એ પ્રત્યેક મુસલમાન, પછી તે મદ્ હોય કે ઓરત, તેને ઈલ્મ પ્રાપ્ત કરવાનો ખાસ આગ્રહ કર્યો છે.

કોઈ પણ રાષ્ટ્રના વિકાસ અને સમૃદ્ધિમાં તાલીમ એક ચાવીરૂપ ભૂમિકા ભજવે છે. તાલીમને સામાજિક અને આર્થિક વિકાસની કરોડરજજુ ગણવામાં આવે છે. કોઈ પણ રાષ્ટ્ર કે બિરાદરી તાલીમની અવગણના કરી શકે નહીં, કેમકે આજના યુગમાં શિક્ષણની ભૂમિકા ઓર વધી છે, જે આર્થિક અને સામાજિક પ્રગતિ માટે હવે અનિવાર્ય છે.

માનવ સમાજ પર શિક્ષણની ઘેરી અસર હોય છે, કેમકે માનવ મનમાં નીતિમૂલ્યો, કર્તવ્યનિષ્ઠા અને જાગૃતિની ભાવના પ્રેરે છે. તેનાથી માનવીને સભાનપણે વિચારવા અને અમલ કરવા સમર્થ બનાવે છે. એવું આપણે ચોક્કસ ધારી શકીએ છીએ. એક શખ્સ જ્યાં સુધી શિક્ષીત ના હોય ત્યાં સુધી સભાન-સજાગ નથી હોઈ શકતો. તાલીમથી જ માનવીને વિચારવાની અને ખરા નિર્ણય લેવાની શક્તિ મળે છે. શિક્ષણથી જ ઈલ્મ અને માહિતી પ્રાપ્ત થાય છે જેને દુનિયાભરમાં ફેલાવી શકાય છે. કોઈ પણ રાષ્ટ્રના માનવબળ ધોરણ નક્કી કરવું હોય તો તેમાં શિક્ષીત વર્ગની વસ્તી પરથી સહેલાઈથી નક્કી કરી શકાય છે. ઇતિહાસથી સાબિત થઈ ગયું છે કે જે રાષ્ટ્રમાં શિક્ષણનું ઊંચું પ્રમાણ હોય છે, છેવટે તેનું જ રાજ ચાલે છે.

દરેક સમાજમાં તાલીમની પ્રાપ્તિ મૂળભૂત માનવ અધિકારોમાંનો એક હક્ક હોય છે. વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીના આજના આધુનિક યુગમાં જે તાલીમના મહત્વની અનદેખી કરે છે, તે કામિયાબી અને પ્રગતિના દ્વાર પોતાના હાથે જ બંધ કરતો હોય છે. કોઈ શાણા માણસે સાચું જ કહ્યું છે કે, “અગર તમે કોઈ રાષ્ટ્રનું ભાવિ તબાહ કરવા ચાહતા હોવ તો તેની સામે ચુદ્ધ છેડવાની કોઈ જરૂરત નથી, તેમની તાલીમને રૂંધી નાખો જે પછી દુનિયાના નકશા પર તે ઝાઝો સમય ટકશે નહીં !”

ગરીબી નિવારવા અને સામાજિક સુધારા લાવવા માટે પણ તાલીમનું મહત્વ સૌથી વધુ છે. કેમકે તાલીમ વ્યક્તિગત તથા સામુહિક સામાજિક વિકાસમાં પાયાની ભૂમિકા ભજવે છે. ગરીબી, વંચિયતા તથા દમનના દલદલથી બહાર નીકળવામાં તે સીડીની ગરજ સારે છે. આજના વડીલોથી આગળ જતાં સત્તાના સૂત્રો સંભાળનારા આપણા જમાનાના બાળકો અને યુવાનોને પણ પોતાનું ભાવિ ઉજ્જવળ બનાવવા માટે શિક્ષણથી સજ્જ રહેવાની જરૂરત પડશે.

મેમણ આલમ ઓગસ્ટ ૨૦૧૦

G-1

સમૃદ્ધ ભાવિની ચોકસાઈ માટેની વ્યવસ્થા ઘડવા શિક્ષણની જરૂરિયાતની આંકણી કરવી જરૂરી છે. શિક્ષણનો ઉદ્દેશ મન અને મગજને મજબૂત બનાવવાનો હોવો જોઈએ તોજ તેનો સંપૂર્ણ લાભ પ્રાપ્ત થઈ શકે. આજના અર્થકારણમાં જ્ઞાન જ સૌથી વધુ મૂલ્યવાન સાધન છે.

શિક્ષણ ઘણા કામ કરી જાય છે પણ તેમાં સૌથી મોટું કામ તો એ છે કે તેનાથી માનવી તેની નજર સમક્ષ મામલાની આરપાર જોવા અને સમજવા સમર્થ બને છે. આપણે જન્મીએ છીએ ત્યારે વિસ્મયની ભાવના સાથે દરેકે દરેક બાબત પૂછપરછ કરીને જાણવાની વૃત્તિ ધરાવતા હોઈએ છીએ પણ સમય જતાં મોટેભાગે આપણે સંજોગોના તાબેદાર બનતા જઈએ છીએ અને સામે જે આવે તેને કોઈ પણ જાતના સવાલ કર્યા વગર સ્વીકારી લેવાનું વલણ અપનાવી લઈએ છીએ. શિક્ષણથી પૂછપરછની જરૂરત તો સંતોષાઈ જાય છે, પણ તેની તડપ છૂટતી નથી.

આપણને એ જોઈને હર્ષ થાય છે કે સામાન્ય રીતે મેમણ બિરાદરી એક શિક્ષીત બિરાદરી છે પણ એ આપણી કમનસીબી કહેવાય કે બિરાદરીમાં ભણેલ લોકોની ટકાવારી કેટલી છે, તેના કોઈ ચોક્કસ આંકડા આપણી પાસે મોજુદ નથી.

મેમણ આલમના એક અંકમાં અમે મેમણ બિરાદરીમાં ગરીબીના પ્રમાણનો મામલો ઉઠાવ્યો હતો જે બિરાદરીના ઘણા કુટુંબોમાં તેમના બાળકોને સારા ધોરણનું શિક્ષણ પૂરું પાડવા આડે અંતરાય બને છે. આવા કુટુંબોને નાણાંકીય મદદ કરવા ઘણી કલ્યાણ સંસ્થાઓ આગળ આવી છે. અને વર્લ્ડ મેમન ઓર્ગેનાઈઝેશનની રચના પછી તો તાલીમ માટેની નાણાંકીય સહાયમાં જબરજસ્ત વધારો થયો છે. WMOના પાકિસ્તાન તથા ઈન્ડીયા ચેપ્ટરોએ આવા હજારો પરિવારોને તાલીમ માટે મદદ પૂરી પાડવાનું શરૂ કર્યું છે. અત્યારે આ બંને ચેપ્ટરોના આશ્રયે લગભગ ૧૦૦૦ વિદ્યાર્થીઓને શિક્ષણ માટે નાણા પૂરા પાડવામાં આવી રહ્યાં છે. અમે માનીએ છીએ કે હજુ ઘણા ગરીબ કુટુંબોને તાલીમી મદદની જરૂરત છે.

અત્રે અમે મેમણ બિરાદરીના તમામ શ્રીમંત અને ખમતીધર પરિવારોને આગળ આવવા અને ગરીબ વિદ્યાર્થીઓને સારા ધોરણનું શિક્ષણ પૂરું પાડવા દત્તક લેવાના ધોરણે નાણાંકીય સહાય પૂરી પાડવાની નમ્ર વિનંતી કરીએ છીએ. અલ્લાહ તઆલાએ આપણે મેમણોને દોલત સાથે હમદદ દિલોથી નવાજ્યા છે. અગર આ પ્રસંગે આપણે સૌ મેમણ બિરાદરીની ભાવિ પેઢીમાં ભણતરની ટકાવારી વધારવા ઉભા થઈ જઈએ ત્યારે જ આપણે એ વાતનો સંતોષ લઈ શકશું કે આપણે આપણી બિરાદરી પ્રત્યેનું કર્તવ્ય બજાવ્યું છે.

પીરમોહમ્મદ કાલીયા

ચીફ એડીટર

સુવિચારો

- ★ સાચવવા પડે એ સંબંધો કદી સાચા નથી હોતા
અને જે સંબંધો સાચા હોય તો એને સાચવવા નથી પડતા
- ★ વ્યવહાર નથી બદલાતા સંજોગો બદલાય છે
માણસ નથી બદલાતા ખાલી તેમના અભિગમ બદલાય છે

ખેલદિલ પ્રવાસી; મેમણ સાહસવીર

સુલેમાન શાહ મોહંમદ લોધિયા

—મેમણ બિરાદરીની સાહસિક વિભૂતિઓની યાદી તૈયાર કરીએ તો એ યાદી હાજી સુલેમાન શાહ મોહંમદ લોધિયાના નામ વગર અધૂરી જ રહી જાય. મેમણો મોટે ભાગે વેપારમાં ખેલદિલીપૂર્વક સાહસો કરવામાં પંકાયેલા છે પણ આ મેમણ વિભૂતિ માત્ર સાહસિક સોદાગર જ નહોતી બલકે તેમણે એવા યુગમાં પૂરા વિશ્વનો પ્રવાસ ખેડવાનું સાહસ કર્યું હતું, જ્યારે મેમણો પોતાના દેશ બહાર કે ગામ બહાર જતાં પણ અચકાતા હતા. સુલેમાન શાહ મોહંમદ પૂરા પેટાખંડના પહેલા જ વિશ્વ પ્રવાસી હતા જેમણે છેક ૧૯મી સદીમાં અનેક સંકટોનો સામનો કરીને અને હાડમારીઓ ભોગવીને પૂરા વિશ્વની સફર ખેડવાનું સાહસ કર્યું

મેમણ આલમ ઓગસ્ટ ૨૦૧૦

હતું. વળી તેમણે પોતાના આ પ્રલંબ પ્રવાસોની ૨૪૨૪ની વિગતોની નોંધ પણ રાખી હતી અને એ સદીના છેલ્લા દાયકામાં દુનિયાના વિવિધ વિસ્તારોની પરિસ્થિતિનો સુંદર ચિતાર આપ્યો હતો.

બાદમાં તેમણે પોતાના આ

પ્રવાસોનું વર્ણન કરવા Journal of my Travels Around the Worldના નામે એક પ્રવાસપોથી પણ તૈયાર કરાવી હતી.

સાઉથ આફ્રિકાની ઈન્ટરનેશનલ પીસ યુનિવર્સિટીના પ્રોફેસરોના હાથોમાં વરસો પછી જ્યારે સુલેમાન શાહ મોહંમદે ટપકાવેલી આ નોંધો આવી તો તેમને આશ્ચર્ય થયું. સંશોધનને લાયક લાગેલી વિગતોને તેમણે સંઘરવાનો ઈરાદો કર્યો અને ૨૦૦૭માં તેમણે અંગ્રેજીમાં Tales From Five Continents (પાંચ ખંડોની કહાણીઓ)ના નામે એક દળદાર પુસ્તક પ્રગટ કર્યું. પુસ્તકમાં સુલેમાન શાહ મોહંમદ પોતાના બાપિકા ગામ ધોરાજીથી સાઉથ આફ્રિકાના કેપટાઉન શહેર સુધી કઈ રીતે પહોંચ્યા અને સાઉથ

આફ્રિકામાં તેમણે શું શું જોયું તેના વર્ણન સાથે સફરનામાનો આરંભ કર્યો છે અને એ પછી તો દુનિયાભરમાં સઉદી અરબ, મીસર, સીરીયા, યરૂશલેમ, તુર્કી, ઓસ્ટ્રેલીયા, ચીન, જાપાન, અમેરિકા, કેનેડા, યુરોપ, રશિયા, ફારસની ખાડીના દેશો તથા હિન્દુસ્તાનના ખૂણેખૂણામાં આવેલા જોવાલાયક સ્થળોની તેમની મુલાકાત અને તેમને થયેલા અવનવા અનુભવોનું રસપ્રદ વર્ણન કર્યું છે.

સુલેમાન શાહ મોહંમદનો જન્મ ૨૩મી જુન ૧૮૫૯માં ધોરાજી મુકામે થયો હતો. તેમના બાપા શાહ મોહંમદ જીયા લોધિયા ખાનદાની મેમણ હતા અને અમદાવાદ તથા સુરત જેવા શહેરોથી કાપડ મંગાવીને કાઠિયાવાડના ગામોમાં વેચતા હતા. બાદમાં શાહ મોહંમદના ભાઈ મોરીશ્વસ ચાલ્યા ગયા હતા અને ખાંડ તથા અનાજનો જથ્થાબંધ વેપાર શરૂ કર્યો હતો. એ વખતે સુલેમાનની ઉંમર માત્ર દોઢ-બે વર્ષ જેટલી હતી. તેમણે બુનિયાદી તાલીમ ધોરાજીના મસ્જિદના મદ્રેસામાં મેળવી હતી. પિતાના ઈન્ટેકાલ બાદ સુલેમાન પોતે સાઉથ આફ્રિકા ગયા હતા. પણ રખડવાનો અને વિવિધ સ્થળે ઘરવા-ફરવાનો તેમને પહેલેથી જ શોખ રહ્યો હતો. ૧૮૮૫થી ૧૯૦૨ સુધી તો તેમણે બાલ-બચ્ચાં સાથે રહીને વેપાર-ધંધાને વિકસાવવામાં

G-03

ધ્યાન આપ્યું હતું પણ પછી ધંધાની સાથે પ્રવાસ ખેડવાની શક્યતાઓ દેખાતાં પૂરી દુનિયા જોઈ નાખવાની ધૂન તેમના મન પર સવાર થઈ ગઈ હતી અને બાદમાં ત્રણ તબક્કામાં તેમણે પોતાની એ ઈચ્છા પૂરી પણ કરી લીધી હતી.

પત્નીનું અવસાન થયું હોવાથી પ્રવાસ દરમિયાન તેમણે એક મલાયેશીયન ખાતુન સાથે બીજી શાદી કરી હતી.

પોતાના પ્રવાસની નોંધો પરથી તેમણે કાબેલ પત્રકારો અને લેખકોને હાથે “પૃથ્વીની પ્રદક્ષિણા” નામે પહેલો ગ્રંથ તૈયાર કરાવ્યો હતો. બાદમાં તેનો બીજો અંક પણ પ્રગટ કરાયો હતો. ગુજરાતીમાં તેમનો એક વધુ ગ્રંથ “ઉત્તર ધ્રુવથી ખાર્ડુમ” પણ પ્રગટ થયો હતો. સુલેમાન શાહ મોહંમદની માતૃભાષા તો મેમણી હતી પણ તેઓ ગુજરાતી ઉપરાંત, ઉર્દૂ, હિન્દી, ફારસી, અરબી, અંગ્રેજી અને કેટલીક આફ્રિકન ભાષાઓ પણ જાણતા હતા.

મુસાફરી અંગે સુલેમાન શાહ મોહંમદ પોતાના પુસ્તક “પૃથ્વીની પ્રદક્ષિણા”માં લખે છે: “આ પ્રવાસે તો મારા ઉપર નવીજ અસર કરી. તેણે તો મારી આગળ પરમેશ્વરની લીલા એવા રૂપમાં મૂકી કે બસ હું તેના પર મોહિત થઈ ગયો. કુદરતની અદભૂત કારીગરી જોવાનું આથી મને વધારેને વધારે આકર્ષણ થયું. એક પછી એક એવા ઉત્તમ દેખાવવાળા પ્રદેશો જોવાની અને ખુદા તઆલાની મહત્તા પિછાણવાની મને જિજ્ઞાસા થઈ. હું ખાન-પાન

પણ ગોયા ભૂલી ગયો. હું આ લીલા ઉપર ફીદા થઈ ગયો, તેના ઉપર મેં મારો જન કુરબાન કરવા ચાહ્યું. મેં સેંકડો અને હજારો ફીટ ઊંચા પર્વતો ઉપર ચઢવામાં કે ખીણો અને ખાણોમાં ઉતરવામાં જરાય ભય જેવું જાણ્યું નહિ. મેં અંધારી કે ઊંડી ગુફાઓ કે વિશાળ જંગલોમાં પગે ચાલી જવામાં થાક કેવો હોય તેની દરકાર કરી નહી. તુફાની દરિયા કે બરફના વરસાદની મને બીક હતીજ નહી. ધોધમાર જળવૃષ્ટિ કે અસહ્ય ગરમી વિષે ખબર મળતી તો સર્વ કામ પડતું નાખી તે નિહાળવાની તક હું ઝડપી લેતો. ચોરીનો ડર કે ઠગારાઓનો ભય મને હતોજ નહિ. વળી મારી સઘળી ગરીબી છતાં ખર્ચનો સવાલ પણ મારી આ કુદરત ઉપરની ફીદાગીરીને દરમિયાન શૂન્ય જેવું હતું. હું કેવળ એકલો એક અક્ષાસથી ઉપડી પાછો તેજ અક્ષાંસ પર ફરી આવ્યો, અને તેમ છતાં બી મારા મનની અભિલાષા તૃપ્ત થઈ નહિ તેથી આગળ વધતો જ ગયો. તે રીતે મેં બે પ્રવાસો મળીને પૃથ્વીની આસપાસ ૧૮૮૬થી ૮૭માં અને ૧૮૯૩થી ૯૫માં ૨૫ મહિનાઓ સુધી રખડ કરી છે અને રગડ ખેંચી છે, પણ એ મારી મહેનત અને જહેમતનો બદલો તો હું મારા મનની શાંતિ અને કુદરતી દેખાવોની મોજમાં અત્યાર આગમજનો મેળવી ચૂક્યો છું.”

એમના વેપારી સાહસ વિષે કોઈ વધુ માહિતી મળતી નથી. સાઉથ આફ્રિકામાં તેમના પરપોત્ર પ્રોફેસર મોહંમદ ફેડીયલ ઈસોપના જણાવ્યા અનુસાર બીજા

વેપાર-ધંધા ઉપરાંત સુલેમાન શાહ મોહંમદ મુખ્યત્વે માછલીનો વેપાર કરતા હતા. એમાં શક નથી કે હાજી સુલેમાન એ જમાનામાં લાખો રૂપિયા કમાયા હતા. પરંતુ તેઓ માત્ર કમાવી જ જાણતા ન હતા તેનો સદઉપયોગ કરવાની તેમનામાં નેક બુદ્ધિ પણ હતી.

મેમણ ઉદારતા એમને વારસામાં મળી હતી. ઓલ્યાએ કિરામ પર અટલ આસ્થા એમના હૃદયમાં હતી, એમણે પોતાની ઝિંદગીમાં પાંચ લાખથી (આજના પચીસ લાખથી) વિશેષ રૂપિયાની સખાવત કરી છે. એમને જેટલા પ્રવાસનો શોખ હતો તેનાથી અધિકતર ઈસ્લામની ખિદમતનો શોખ હતો.

એક મસ્જિદ જે એક ચહુદી પાસે મોરગેજ હતી અને મસ્જિદના ટ્રસ્ટીઓ પાસે તેનું વ્યાજ ભરવાનીય શક્તિ ન હતી. ચહુદી તેનું લિલામ કરવા તેયાર થયો. એક સીનેમા કંપની એને કોઈ પણ ભાવે ખરીદી લેવા તેયાર હતી. જ્યારે આની ખબર હાજી સુલેમાન લોધિયાને પડી તો તેઓ બેચેન બની ગયા. ઈસ્લામી ગૈરત તેમના દિલમાં જાગી ઊઠી અને એમણે પંચાવન હજાર (૫૫૦૦૦) રૂપિયામાં ખરીદ કરી માત્ર અલ્લાહની ખુશ્નુદી હાસલ કરવા વકફ કરી આપી. એવીજ રીતે હજારત શયખ યુસુફ (રહે.)ની વેરાન મઝાર જોતાં એમના જીવનનો વૃતાંત જાણવા વ્યાકુળ બની ગયા. પુષ્કળ સંશોધન બાદ એમણે શોધી કાઢ્યું કે આ તેજ શોખ યુસુફ (રહે.) છે જેમનો જાવામાંથી દેશનિકાલ

કરવામાં આવ્યો હતો. તેઓ પોતાના ૪૯ અનુયાયી અને ભચ્યાઓ સાથે કેપ ઓફ ગુડ હોપના કિનારે આવ્યા હતા અને ઓસ્ટ્રે નદીના મુખ આગળ પોતાના અનુયાયીઓ સાથે વસવાટ કર્યો હતો. એ જગ્યા એમણે ખરીદ કરી અને તેના પર રૂ. એક લાખ ખર્ચી ભવ્ય મકબરો બંધાવ્યો છે. એ ઉપરાંત એમણે ૧૯૧૧માં મસ્જિદ અલજામીયાહ અને ફાતિમા અને ઝૈનબ નામના મદ્રસહ અને એક હોસ્પિટલ બે લાખ રૂપિયાના ખર્ચે બંધાવી હતી.

સારાય જગતની મુસાફરીથી એમની આંખ ઉઘડી ગઈ હતી. મુસલમાનોની પડતીનું કારણ જહાલત છે. તેઓ જેટલા ઈલ્મમાં આગળ હતા એટલા જ આજે પાછળ છે. એ કારણે જ્યારે તેઓ ઈ.સ. ૧૯૦૩માં મુંબઈ આવ્યાં તો રૂ. ૧૦,૦૦૦ (દશ લખર)ની રકમ એવી શરતે અંજુમને ઈસ્લામને

આપી હતી કે તેની આવકમાંથી યોગ્ય વિદ્યાર્થીને સ્કોલરશીપ આપવામાં આવે. રૂ. ૬૦૦૦ (છ લખર) ગુજરાત વર્નાક્યુલર સોસાયટીને એ શરતે આપવામાં આવ્યા કે એની આવકમાંથી સમાજ સુધારાના કામો કરવામાં આવે. ધોરાજીમાં એમનું મકાન હતું તે સ્ત્રી કેળવણી માટે ભેટ આપ્યું હતું. બીજા અઢી લખર રૂપિયા વર્નાક્યુલર સોસાયટીને એ શરતે આપ્યા હતા કે તેની આવકમાંથી પુસ્તક પ્રગટ કરાય અને એ ગ્રંથમાળાનું નામ “મેમણ હાજી સુલેમાન શાહ મુહમ્મદ લોધીયા ગ્રંથમાળા” રાખ્યું અને એ ગ્રંથમાળામાં આજ સુધી મૂલ્યવાન ઐતિહાસિક પુસ્તકો પ્રગટ થાય છે. એમના પ્રવાસમાં એમણે એકઠા કરેલા પૂરાતન સિક્કાઓનો સંગ્રહ કેપટાઉનના સાઉથ આફ્રિકન મ્યુઝીયમને ભેટ આપ્યો અને સાથે જ ૧૦૦ પૌંડ સ્ટર્લીંગ ભેટ આપ્યા

કે જેની આવકમાંથી આ સંગ્રહમાં સિક્કાઓનો ઉમેરો થતો રહે.

ઉપલી મોટી સખાવતોની જાળવણી માટે એમણે ધી હાજી સુલેમાન શાહ મોહમ્મદ એકેડેમી ટ્રસ્ટ કાયમ કર્યું જે આજે પણ કામ કરી રહ્યું છે.

એમનું પહેલું પુસ્તક પૃથ્વીની પ્રદક્ષિણા અંજુમને ઈસ્લામને ભેટ આપ્યું છે. એ પુસ્તકની પ્રસ્તાવનામાં હાજી સુલેમાન લખે છે: “અંજુમને ઈસ્લામને પુસ્તક ભેટ આપ્યું છે. એ આશયથી કે વિખ્યાત અંજુમન મારફત મારા જાતિ ભાઈઓમાં આ પુસ્તકનો પ્રચાર થાય જેથી તેમને દુનિયાના કેટલાક દેશો વિષેકક જાણવાનું મળે અને કેળવણીમાં પછાત રહેલી મુસ્લિમ કોમને આગળ વધવા ઉત્તેજન મળે.”

આ ઉમદા આદમી ૧૯૨૯માં ચીર વિદાય લઈને પોતાની અંતિમ સફરે રવાના થઈ ગયો હતો.

જે માણસ સંતોષ મેળવવાની ઝંખના સેવતો હોય તે
નીચે દર્શાવેલ સારરૂપ સુચનોને નિયમોનું પાલન કરે
તો તેને ખરો સંતોષ સાંપડશે જ, એ ચોક્કસ.

- ✍ એકજ ધ્યેય નિશ્ચિત કરી લેવું.
- ✍ કોઈ પણ કામ શરૂ કરવા પહેલાં પુરતો વિચાર કરી લેવો.
- ✍ નક્કી કરેલ ધ્યેયને લગતાં કાર્યોમાં પૂરેપૂરો રસ લેવો.
- ✍ અન્યો સાથે સહૃદયતાથી વર્તવું
- ✍ આજે થઈ શકતું કામ કાલ પર નજ છોડવું.
- ✍ પોતાની નાણાંકિય સ્થિત પર સંતોષ રાખવો.
- ✍ બીજાઓની બુરાઈઓ કરવાથી દૂર રહેવું
- ✍ અન્યો પર શક્ય તેટલો ઓછો મદાર બાંધવો
- ✍ જરૂરી એવા ગ્રંથોનું મનનપૂર્વક અભ્યાસ કરવો.
- ✍ પરવરદિગારે આલમ પાસે સફળતા માટે દુઆ માંગવી.

મેમણી ઠહેવતો

જીતરી ચાદર હોય ઈતરા
પગ ફેલાયો

શક્તિ અનુસાર કામ કરવાના
અર્થમાં વપરાય છે.

ઝબાનમેં હડી કીડાં આય
જેમ તેમ બોલનાર માટે આ
ઠહેવત વપરાય છે.

ટેભા તૂટી વીયા ઈન

આસરો છૂટી ગયો છે.

માણસની તાકત પરખાઈ જાય.
ડબ્બો ગુલ થી વીનનો

નુકસાનીમાં ઉતરી જવું.

ડીંહજો તારા ડીસાયના

હૌશ ઉડી જવા-ભાન ભૂલી

જવાનાં અર્થમાં વપરાય છે.

ડીસી મખ ગલેમેં ના ઉતરે

જાણી જોઈને ખરાબ વસ્તુ

ચલાવી ન લેવાય.

ડૂબનો તણખલે કે પકડે

ડૂબતો માણસ નાની વસ્તુઓ

તરફ પણ મીંટ માંડે.

ડુબરે ઢોરતે બધાયું ઘણીયું

કમજોર માણસથી બધા

ફાયદો ઉપાડે.

ડુઝણી ગાંચ કે ઘાસ વધારે

કમાવ માણસનું વધારે માન

જળવાય.

ડારમેં કાળો આય

વાતમાં કંઈક ભેદ છે.

ડલ્લો મીળીયો આય

આવડ સારી થઈ છે.

ડાયા મીળી વીયા ઈન

વધુ પ્રમાણમાં કમજોર થઈ

જનાર માટે વપરાય છે.

ઢોલ વારીયે વગે

જ્યાં ત્યાં વાતો કરતા ફરનાર

માટે વપરાય છે.
ઢુકના ઉતરે

કોઈ વાત સહેલાઈથી ગળે ન
ઉતરે.

તોજે મથે થોળો ભુંગરો
ભજીયો આય

તારા સિવાય કામ અટકી નહિ
જાય

તાળી બો હથથી વજે

સારું નરસું કોઈ પણ કામ બંને

પક્ષોની મંજૂરીથી થાય છે.

તેલ બરે રાજજો ને પેટ બરે
મસાણીજો

ખર્ચ એકનું થાય ને બબતરા

બીજાને થાય.

તાવડી તડાકા ડેતી

કડકા માણસ માટે ઉપરોક્ત

ઠહેવત વપરાય છે.

ત્રેમેં તેલ નેં

વાતમાં કંઈ માલ નથી.

થદે પાણીએ ખસ વી

વગર મહેનતે

મુસીબત ટળી

થીયો કિજયો ઘર

ભજિયો

ઘર કંકાશનું

પરિણામ બહુ જ મારું આવે

છે

થપ્પડ મારીને મુંદ

લાલ રખણું

જબરદસ્તી વધુ

પડતો દેખાવ કરવો.

દર્યાજો બધે પાણી

પી વીનનું

બધો ફાયદો

પોતાને જ મળે એવી લાલચ રાખવી.
દેગમેં મથો

જરૂર કરતાં અનેક ઘણું વધુ
હોવું

દુનિયા અંધી નેહ પણ
બેવકૂફ આય

સમજી માણસ ઘણી વખતે

ગંભીર ભૂલ કરી નાખે.

ઘર્તીંગ પીર્યા દોઢસો

પોલમ પોલ

ધુકકો ગીની વાંસે પીયો

આય

પીછો ન છોડનાર માટે

વપરાય છે.

ઘણી ઉગરજો ઢોર

રોકટોક વગર કામ કરનાર

ઘંધો થોડો ને ઘમાલ ઝીઝી

ખોટી માથાઝીંક કરવી

ઘરમજે કમમે ઢીલ ના વોચ

સારા કામમાં વિલંબ ન કરવો

જોઈએ.

શેર બજાર

વો હકરો વેપારી કમ જો પકડો શિકારી
મકાન, દુકાન ને પુઈ ગડી પ્યારી
સુણી દલાલ જી ઘાલ્યુ હેરો ઘેરાણ
કોઈથી ભી ઝલ્યો ના ઝલાણ
સમજયો આઈ પોલ થીના હકરે જા નવ્વાણુ
શેર બજાર જો ભૂત મથે તે છવ્વાણુ
મકાન, દુકાન ગડી બધે વેચાણુ
કિડા જો માલ કીડા વીનીને ખોવાણુ
સુણે તો ટી.વી. તે બજાર જા ઢોલ
સોથે તો જરૂર મીજે જેરો કોઈ ફસાણુ
હકરો નીકળ્યો સોજા વી કરીને
અઈન હુડા નેવું હજબર નુસોને નવ્વાણુ
-અબ્બાસ નવિવાલા

ભુતકાળની ઝલકીઓ

કાઠિયાવાડના મેમણોનો જીવનવ્યવહાર

-જનાબ ઈબ્રાહીમ
સી. મુમલ

સંપૂર્ણ સમર્પણ અને ભક્તિભર્યું જીવન. સર્વસ્વ ન્યોચ્છાવર કરવાની ભાવના અને કલ્યાણકારી વૃત્તિથી સભર જીવન. માયા-જંજળથી અલિપ્ત સાદગીવાળું અને ઈસ્લામી આદર્શોને વરેલું જીવન. જવાબદારીઓની સરળ વ્હંચણીવાળી જીંદગી-જ્યાં પત્નિ ઘર સંભાળે, ભોજન રાંધી આપે, કપડાં ધોઈ આપે, બાળકોની સારસંભાળ રાખે જ્યારે પતિ ગુજરાનના સાધનો પૂરા પાડે. બંને પક્ષે અણિશુદ્ધ શિસ્ત. શૌહરના એટલાં માન-મોભાં કે એમને નામ લઈને ના સંબોધાય અને વાત-વ્યવહારમાં પત્નિના મોઢે તો એમનું નામ આવી જ ન શકે. તલ્લાક જવલ્લે જ સંભળાતો શબ્દ.

બાળકોનું ભરણપોષણ ઈસ્લામી નિયમો પર ચૂસ્ત અમલ સાથે કરાય. દીકરી બાર વર્ષની થાય તો સ્કૂલ મદ્રસે જવાનું બંધ. એ પછીથી માવિત્રો એને ઘરમાં ભણતર આપે યા ખાતૂન ટચૂટર ઘરે આવીને ભણાવી જાય. ઘરના પુરૂષ સભ્યોના સથવારા વગર અને બુર્કા વગર બહારની દુનિયામાં પગ ન મૂકાય. હા, સ્ત્રીઓના મિલન-પ્રસંગોમાં હાજર રહેવાની છૂટ. નાનીમાએ આપેલી યાદર હરહંમેશ હાથવગી રહે. વઝુ માટે પાણી અને કળશીયો પણ

હંમેશ તેયાર હોય. નમાઝની ફરજમાં સંપૂર્ણ શ્રદ્ધા અને સમયસર નિયમિત અદાયગી. એવા બોલમાં સંપૂર્ણ તથ્ય છે કે બચ્ચાને પાલણું મૂલાવનારા હાથ શ્રેષ્ઠ સમાજનું સર્જન કરે છે. 'હાજીપે' નમાઝ પઢવા નીકળે તો

તેમને જોઈને ઘડિયાળના કાંટા ગોઠવી શકાય. મીઠી અવાજમાં સંભળાતી તેમની કિરઅત મનને તરબોળ કરી મૂકે. અનેક પ્રસંગે સમારંભોના શુભારંભ માટે કિરઅત કરવા એમને તેડાવાય. શરીરઅતનું એટલું જ્ઞાન કે એમના લેખો એ જમાનાના તેયબા, કારવાં અને અલીફ જેવા આગળ પડતા સામયિકોમાં છપાય. આમ માત્ર ઈલ્મ બેશુમાર નહોતું, બલ્કે તેનું પાલન ચુસ્ત રહેતું.

સાદગી અને કરકસરની વૃત્તિ સામાન્ય રહેતી. દહેજમાં પણ સાદગી. માત્ર થોડાંક વાસણો, થોડું ફર્નીચર, એક સિલાઈ મશીન, કોઈકવાર જરી-બાદલા માટેનો ખાટલો, ક્યાંક ક્યાંક જંદર અને ઘંટી. આ છેલ્લી બે ચીજો એટલે લોટ દળવાની દેશી ચકડી. એમાં ગ્રેનાઈટ પથ્થરની બે સરખા કદની

ગોળાકાર પાટો બનેલી હોય છે જેને એકબીજા પર ગોઠવી દેવાય છે. દરેક પાટની જાડાઈ આઠ સેન્ટીમીટર જેટલી અને પરિઘ (ઘેરાવો) ૭૫ સે.મી. જેટલો હોય. નીચેની પાટ લાકડાની બનેલી ગોળ ચોકી (ફ્રેમ) પર ગોઠવાયેલી હોય, જેનો ઘેરાવો આ બંને પાટો કરતાં થોડો વધુ હોય. પીસાયેલા આટાને એકઠું કરવા તેમાં પાંચેક સેન્ટીમીટર જેટલી ઊંડાઈનો ખાડો બનાવેલ હોય. પૂરી ચોકી દરેક સેન્ટીમીટર ઊંચા પાયા પર ગોઠવાયેલી હોય. બંને પડો અથવા પાટોની વચ્ચેવચ એક ખિલડો હોય, જેનની આસપાસ આ 'ઘંટી' ફરે છે. આ ખિલડાની અતરાફમાં ઉપરના પડમાં ગોળાઈવાળો ખાંચો રખાય છે જેમાં અનાજના દાણા નાખવામાં આવે છે. ઉપરની પાટમાં એક

G-07

મેમણ આલમ ઓગસ્ટ ૨૦૧૦

તરફ તેના કિનારા નજીક એક હાથો લગાડેલો હોય. આ હાથા વડે ઉપરની પાટને ગોળ ફેરવવામાં આવતાં અનાજના દાણા નીચે સરકી બંને પડ વચ્ચે દબાઈને દળાઈ જાય છે અને ઉપરથી બીજા દાણા આવતા જતા હોવાથી દળાયેલા દાણા (આટો) સરકીને નીચેની પાટના છેડા પર ચારે તરફ સરકતા જઈને છેવટે ચોકીમાં રખાયેલા ખાંચામાં એકઠો થાય છે જ્યાંથી તેને બહાર કાઢીને વાસણમાં કે ડબ્બામાં ભરી લેવાય છે. આ થઈ ગઈ આપણી જંદર અથવા ઘંટી. ઘરની છોકરીઓ એકલી અથવા સામસામે બે જણી બેસીને હાથાને વારાફરતે ગોળ ગોળ ફેરવતી જાય ને લોટ બનતો જાય.

આજે તો બાળકોને રમત-ગમતમાં મોંઘાદાટ સાધનોની જરૂરત પડે છે અને ક્રિકેટ-બેઝબોલના દડા અને બેટ વગેરે તેમજ ટેનિસના રેકેટસ વગેરે બહુ જ મોંઘા મળે છે. એ જમાનામાં બાળકોને રમવા માટે આવા કોઈ મોંઘા માલ-સામાનની જરૂરત પડતી નહોતી. છૂપછૂપામણી (સંતાડૂકડી) કે અંધાપાડા (આંખે પટ્ટી બાંધીને સાથીઓને પકડવા) જેવી રમતમાં એક પાઈનો પણ ખર્ચ થતો નહોતો. ‘પાઈ’ એટલે એક રૂપિયાનો એકસો ને સાડા બાણુમો ભાગ. એટલે કે એક રૂપિયાના ૧૬ ‘આના’ બને. દરેક ‘આનો’ ચાર પૈસાનો હોય અને દરેક ‘પૈસા’ની ત્રણ પાઈ હોય. આમ ગુણાકાર કરીએ તો એક રૂપિયાની ૧૬ x ૪ x ૩ = ૧૯૨

પાઈ થાય. એવી એક પાઈની પણ હેસિયત રહેતી. તેનાથી પણ બજારમાં અમુક ચીજ ખરીદી શકાતી હતી. રૂપિયા પરથીસમાં એક પૂરું કુટુંબ મહિનો ગુજરાન ચલાવી શકતું હતું. પરથીસ રૂપિયા એટલે બ્રિટીશ ચલણમાં એ જમાનાના બે પૌંડ. આજે એક પૌંડ સ્ટર્લીંગનો ભાવ ૫૦ રૂપિયા જેટલો છે.

રૂપિયો હવે દશાંસમાં વ્હેંચણીની ડીસીમલ પદ્ધતિમાં આવીને ૧૦૦ પૈસામાં વ્હેંચાઈ ગયો છે. રૂપિયાની કિંમત એટલી હદે ઘટી ગઈ છે કે ગુજરાનના દરને હિસાબે પણ બે રૂપિયાથી અમલી રીતે કશું જ ખરીદી શકાતું નથી. આજે કોઈ ભિખારીને પણ બે રૂપિયાથી ઓછું કંઈ આપીએ તો લેવાનો ઈન્કાર કરીને કહેશે કે તમે જ રાખો, મારા કરતાં તમને એની વધારે જરૂરત પડશે !

જુના જમાનામાં છોકરીઓ પોતાની અલગ રમત રમતી હતી અને છોકરાઓ અલગ. છોકરાઓને ગિલ્લી-ડંડાની રમતમાં બહુ મજા પડતી. એ રમતને આપણે ‘કેનેકી’ના નામે ઓળખીએ છીએ. એ ઉપરાંત પ્રમાણસર મોંઘો એવો પતંગ ઉડાડવાનો પણ શોખ રહેતો. આ શોખ પોષવા માટે ‘તાવ’ના નામે ઓળખાતાં કાગળની પતંગ બનાવવી પડતી અને ઉપરાંત દોરા અને માંજાની જરૂરત રહેતી. માંજા એ કાચ પાયેલો દોરો બનનાવવા માટે તૈયાર કરાતી લુગ્દી. કણકના પિંડામાં બારીક પીસેલો કાચ ભેળવીને બનાવાતી આ લુગ્દીને દોરા પર ચોંટાડવામાં

આવતી. માંજાવાળો આ દોરો પતંગના પેંચ લડાવતી વેળા સામાવાળાનો દોરો કાપવામાં કામ આવતો. ભારતના અનેક વિસ્તારોમાં પતંગબાજી શોખથી રમાતી. પતંગબાજીના સ્પર્ધાના ખાસ મેળા યોજાતા અને તેમાં જાતજાતની અને ભાતભાતની પતંગો ઉડાડવામાં આવતી. આમ કરકસરવાળી રમતો દ્વારા મનોરંજન મેળવાતું.

જો કે આવી બધી સાદગી અને કરકસર છતાં એ વાત તો કબૂલ કરવી જ પડે કે એ જમાનામાં લગ્નો બહુ જ ધામધુમથી ઉજવાતા. લોકો લગ્નની ઉજવણીને ચાદગાર બનાવવા માટે વરસો અગાઉથી તૈયારી કરતા અને એ માટે કરજા કરતાં કે ઘર-જાગીર કે એવું કાંઈ પણ ગીરવી મૂકતાં પણ અચકાતા નહોતા. શાદીની આમંત્રણ પત્રિકા નીચે મુજબની ઉર્દુની શાયરીથી શરૂ થતી:

ઝહે કિસ્મત, ખુદાને દિન દીખાયા
શાદમાનીકા, બહાર આઈ હવા
ગુલ્શન ઝિન્દગાનીકા

(એટલે કે અલ્લાહે નસીબ ખોલ્યાં છે અને શાદીનો આ અવસર દેખાડ્યો છે. જીંદગીના બાગમાં વસંતની રૂતુ આવી ગઈ છે.) જુદી જુદી બિરાદરીઓ એકબીજા સાથે એટલી બધી ભળેલી રહેતી અને આપસમાં એટલો બધો સહકાર કરતી કે એકમેક માટે શક્ય બધું જ કરી છૂટવા તત્પર રહેતી. મહેમાનોની યાદીમાં નિયમિત સુધારા-વધારા કરવાની ખાસ તકેદારી રાખવામાં આવતી.

સગાઈ-શાદી ઉપરાંત

ઈસ્લામી વાર તહેવારોમાં પણ સારો ખર્ચ કરવામાં આવતો. વરસની બે ઈદો તેમજ ઈબાદત માટેની કેટલીક મોટી રાતોના અવસરે ખેરાત પણ સારી એવી કરવામાં આવતી. મસ્જિદોમાં એકઠા થઈને બાજમાત નમાઝ અદા કરવામાં આવતી. ગરીબ લોકો નમાઝ પછી મસ્જિદ બહાર ઝોળી લાવીને બેસતા અને નમાઝીઓ તરફથી અપાતા પૈસાથી જોતજોતામાં તેમની ઝોળીઓ છલકાઈ જતી. જુદી જુદી સંસ્થાઓ પણ ત્યાં ફાળો ઉઘરાવવાની વ્યવસ્થા કરતી અને ઝકાત, લીલ્લાહ, ફીત્રા, સદકા, તોહફા, નઝરો નિયાજ, અકીકા,

બરીયા, ખત્ના, ભસાસા, કફફારા અને એવા બીજા જુદા જુદા વિભાગ માટે અલગ-અલગ રકમ એકઠી કરાતી. જશનના વાતાવરણમાં સૌ ખુશખુશાલ દેખાતા. ખાસ કરીને રમઝાન મહિનામાં વધુ ખેરાત કરવામાં આવતી. મોહર્રમના પહેલા દશ દિવસોમાં પણ શોક પાળવા સાથે ખુલ્લે હાથે ખેરાત કરવામાં આવતી. હવે તો બસ યાદો જ રહી ગઈ છે. લોકો પણ ગયા અને હર્ષોઉલ્લાસ પણ ગયા. કેટલાક ખખડધજ આત્મા અને જર્જરિત ઈમારતો જ બાકી છે.

આધેડ ઈમરની
દંપત્તિઓની એક ખાસ રમત પણ

હવે તો ભૂલાઈ ગઈ છે. પ્રણયના ફાગ ખેલવાની વય વિતાવી ચૂકેલા ખાસ કરીને મેમણ વિસ્તારના લોકો આ રમત રમતા. મારા સમોવડીયાઓની યાદ તાજી કરવા અને નવી પેઢીની જાણ ખાતર અત્રે આ રમતના માત્ર શબ્દો રજુ કરું છું.

અક્કો, દક્કો, દહીનો દક્કો,
દહી દુજે, દરબાર દુજે,
ઉર્ર, મુર્ર, ઘતૂરાનો ફૂલ
સાકર, સીરી, ખાંડ ને ખજુર
આ માત્ર એક ઉખાણું છે,
દેખીતી રીતે તેનો કશો અર્થ
નીકળતો નથી.

- 'એન્ડ ઓફ ધ રોડ' માંથી
તારવેલું

યુનાઈટેડ મેમણ જમાત મેરેજ બ્યુરોની રચના

યુનાઈટેડ મેમણ જમાત ઓફ પાકિસ્તાને તેના સેક્રેટરી જનરલ જનાબ અ. ગફાર સાબુનવાલાના ચેરમેનપદે એક મેમણ મેરેજ બ્યુરોની રચના કરી છે, જેનો ઉદ્દેશ મેમણ બિરાદરીના દીકરા-દીકરીઓની શાદીમાં નડતા પેચીદા પ્રશ્નોને ઉકેલવાનો અને તેમની વચ્ચે આપસમાં યોગ્ય રિશ્તા તલાશ કરવા માટે કોશિષો કરવાનો ગણાવ્યો છે.

મોહતરમા હમીદા એ હમદ સત્તાર બ્યુરોના કો-ચેરપર્સન અને ઝકરીયા એમ. ફાઝીલ જનરલ સેક્રેટરી તરીકે સેવા આપશે.

જમાતની એક જાહેરાતમાં જણાવાયું છે કે મેરેજ બ્યુરોના આશ્રયે શાદીના ઉમેદવાર મેમણ છોકરા-છોકરીઓ બાબત જરૂરી વિગતો પ્રાપ્ત કરવામાં આવશે જે પછી તેમના માટે શાદીના યોગ્ય રિશ્તા ગોતીને તેમને જાણ કરવામાં બઆવશે. અગર રિશ્તો પસંદ આવશે તો બ્યુરો વાતને આગળ વધારવાની વ્યવસ્થા કરી આપશે. આ તમામ તબક્કાઓમાં ઉમેદવારોને મેમણ બ્યુરોની સેવાઓ પ્રાપ્ત રહેશે.

જાહેરાતમાં કહેવાયું છે કે યુનાઈટેડ મેમણ જમાતની આ કોશિષો ત્યારે જ સફળ થશે જ્યારે બિરાદરી ખેરના આ કાર્યમાં બ્યુરોને ભરપૂર સહકાર પૂરો પાડશે.

**પાંજુ બોલી,
મેમણી બોલી
નાંચ ઈન્સે,
મીઠી કોઈ બોલી
ગર્વસે બોલો,
મેમણી બોલો !**

★ ★ ★

G-09

મેમણ આલમ ઓગસ્ટ ૨૦૧૦

રંગુન

તા. ૨૮-૪-૧૯૩૬

મિલાદુન્નબીનો મુબારક દિવસ ઉજવવા માટેની તૈયારીઓ માટે મેમણ ભાઈઓની એક મિટીંગ ચંગ મેન્સ મેમણ એસોસીએશનના હોલમાં ગયા શુક્રવારે ભાઈ અ. કરીમ અ. શકુર મૂંછાળાના પ્રમુખપદ હેઠળ મળી હતી.

તા. ૨૮-૪-૧૯૩૬ના રોજ હોલમાં એક ડિનેટીંગ મિટીંગ જ. યુનુસ જમાલના પ્રમુખપદ હેઠળ મળી હતી. જજ તરીકે જ. ઝકરીયા આદમજી હાજી દાઉદ, જ. ઝકરીયા અલી મુહમ્મદ અને જ આરીફ અ. ગફફાર હતા.

કુતિયાણા

તા. ૧-૫-૧૯૩૬

શેઠ હાજી અબ્દુલ કરીમ વલીમુહમ્મદ ઢેઢીની સખાવતથી જુનાગઢ સ્ટેટ તરફથી અહીં બે મહાન સંસ્થાઓ મુસ્લીમ ગર્લ્સ સ્કૂલ અને ઝનાના હોસ્પિટલને ખુલ્લી મૂકવાની ક્રિયા જુનાગઢ ના મુખ્ય દિવાન મિ. જે. મોન્ટીથ સાહેબના હાથે તા. ૧-૫-૧૯૩૬ના રોજ થઈ હતી. સ્ટેટ તરફથી સુશોભિત મંડપ ઉભો કરવામાં આવ્યો હતો.

ઉદઘાટન ક્રિયા પહેલાં અહિની હિંદુ-મુસ્લીમ પ્રજા તરફથી શેઠ હાજી અબ્દુલ કરીમ ઢેઢીને માનપત્ર આપવામાં આવ્યું હતું, જે ના. દિવાન સાહેબે પોતાના હાથે ચાંદીના કાસ્કેટમાં શેઠ સાહેબને આપ્યું હતું. ત્યાર બાદ જુદા જુદા વક્તાઓએ વિવેચનો કરી શેઠ સાહેબની ઉદારદિલીના વખાણ કર્યા હતા. પછી ના. દિવાન સાહેબે બંને

સંસ્થાઓને ખુલ્લી મૂકાએલી જાહેર કરી હતી. શેઠ હાજી અ. કરીમ ઢેઢીએ સ્ટેટને મોટી રકમ આપી બંને સંસ્થાઓ કાયમી નભે એવા પૂરતાં સાધનો અને બંદોબસ્ત સાથે ઉભી કરાવી. બીજા સખાવત કરનારાઓ માટે અનુકરણીય દિશા સૂચન કર્યું છે.

રાજકોટ

તા. ૧-૫-૧૯૩૬

મેમણ બુલેટીનના તંત્રી જ. 'શબનમ'ના પિતાશ્રી હાજી લેયબ મુહમ્મદ મેઘાણીના અવસાનના સમાચાર અહીં કોન્ફરન્સ ઓફિસમાં મળતાં ભારે શોક અને ગમગીની છવાઈ ગઈ હતી. દિલસોઝી દર્શાવતા પત્રો મિ. શબનમ પર પાઠવવામાં આવ્યા હતા. બપોર બાદ કોન્ફરન્સ ઓફિસમાં ધી ચંગ મેન્સ મેમણ એસોસીએશનની એક શોકસભા મળી હતી, જેમાં શોકદર્શક ઠરાવ થયો હતો. જનાબ હાજી ઉમર હાજી વલીમુહમ્મદ પ્રમુખસ્થાને હતા. જ. અ. રહીમ અ. કરીમ મારફાણીએ તિલાવત કરી હતી ત્યાર બાદ જ. અ. ગની દાદાભાઈ મેઘાણીએ મહુમને ભાષણ દ્વારા અંજલી આપી હતી.

નાંદેડ

તા. ૩-૫-૧૯૩૬

તા. ૩-૫-૧૯૩૬એ રાત્રે

મજમઉલ એ હબાબ કમિટીના આશ્રય હેઠળ મેમણ ભાઈઓની એક સભા મયમન પાર્કના મેદાનમાં જ. હાજી અ. કરીમ બચાવના પ્રમુખપદ હેઠળ મળી હતી. જેમાં જ. હબીબ અ. શકુરે મનનિય ભાષણ દ્વારા જણાવ્યું હતું કે આપણી કોમનું સંખ્યાબળ ઓછું હોવા છતાંએ અલ્લાહની મહેરબાનીથી એના હાથમાં જ કામકાજ સાફું છે. આપણા કારોબારી મેમણ બિરાદરો પોતાને ત્યાં જો મેમણોને જ નોકરી

આપવાનો ઈરાદો કરી લે તો આપણી બેકારી આંખના પલકારા માત્રમાં દૂર થઈ જાય. ત્યાર બાદ જ. ઈસ્માઈલ ઘાંચી અને જ. અલીમુહમ્મદ યુસુફે પણ તકરીર કરી હતી.

અમરેલી

૨૧-૪-૧૯૩૬

સુધરાઈની ચૂંટણી માટે ચાર મેમણ ભાઈઓ બહાર પડ્યા છે. ગયે વરસે સુધરાઈ ખાતામાં શેઠ હાજી મૂસા ઈસ્માઈલ અને જ. જમાલ હાજી મૂસા મેમ્બરો હતા. આ સાલ તેઓ સુધમાં જ.

ઉસ્માન જીવા કારમાણી અને જ. જુસબ ઈબ્રાહીમ પણ ચૂંટણીમાં ઉભા રહ્યા છે.

રંગુન

૨૧-૪-૧૯૩૬

ધી ચંગમેન્સ મેમન એસોસીએશનની એક લીટરરી મિટીંગ તા. ૨૧-૪-૧૯૩૬ના રોજ એસોસીએશનના હોલમાં મળી હતી. જ. એમ.એ. ગની મુખ્ય વક્તા હતા. પ્રમુખસ્થાને જ. અબ્દુલ લતીફ ઈબ્રાહીમ બાવાણી હતા. સંસ્થાના ઓ. સેક્રેટરી જ. અબ્દુલ્લાહ વિમાવાળા સંસ્થાને સંગીન બનાવવા ઘણી સારી કોશિષો કરી રહ્યા છે. બાંટવાવાળા જ. હાજી હબીબ હાજી પીરમુહમ્મદ અને જ. અ. રહેમાન કાસિમ દાદા પોતાના વેપાર અંગે અહિ આવ્યા છે. હાજી ઈબ્રાહીમ કાસમ કોચીનવાલા અહિથી તા. ૨૪-૪-૧૯૩૬ના રોજ મદ્રાસ ગયા.

જોગેશ્વરી

૨૭-૪-૧૯૩૬

મેમણ ઓરતોમાં અહીં કેળવણી પ્રત્યેનો ચાહ દિન-બ-દિન વધતો જાય છે. કેળવણીની ઉપયોગિતા સમજાવવા અને બાળ-કેળવણીનાં મેમણ મહિલાઓને મૂલ્યાંકન કરાવવાના ઉદ્દેશથી અહીંના શેઠ નૂરમુહમ્મદ આદમ યુનાવાળાના મકાને મેમણ પદાંશીન બાલુઓનો એક ભવ્ય મેળાવડો તા. ૨૭-૪-૧૯૩૬ના રોજ મળ્યો હતો. જેમાં લગભગ પચાસેક મેમણ બાલુઓ ઉપરાંત કોલેજના પ્રોફેસરોના બાલુઓ, અંધેરીવાળા જ. ખેરાણીને જ. કરીમજીના

કુટુંબો વગેરેએ હાજરી આપી હતી. પ્રમુખસ્થાને ઈસ્માઈલ કોલેજના પ્રિન્સીપાલના બેગમ સાહીબા મિસિસ રહેમાન હતા. મુખ્ય વક્તા તરીકે મુંબઈ ઈલાકાની વર્નાક્યુલર ગર્લ્સ સ્કૂલોનાં એજ્યુકેશનલ ઈન્સ્પેક્ટ્રેસ બેગમ હલીમુન્નિસા હતા. મેમણ ખાતૂનોએ ભાષણમાં ભારે રસ લીધો હતો. હાજરીનોનો મિસિસ એમનાબાઈ યુનાવાળા અને મિસ મરીયમબાઈ યુનાવાળાએ સત્કાર કર્યો હતો અને હારતોરા અને રીફ્રેશમેન્ટ બાદ મેળાવડો વિસર્જન થયો હતો.

રાણાવાવ

૨૮-૪-૧૯૩૬

અહિની ધી ચંગ મુસ્લીમ ફૂટબોલ ટીમની એક સભા જનાબ અબુબકર તેંચબ ગટાના પ્રમુખપદ હેઠળ રૂબી કલબમાં મળી હતી. ટીમના કેપ્ટન હાજી ઈબ્રાહીમ અબુબકરે રાજીનામું આપ્યું હતું. તેમની ખાલી પડેલી જગ્યાએ જ. એહમદ અબ્દુલ્લાહ શીવાણીની વરણી કરવામાં આવી હતી.

ઈટારસી

૨૮-૪-૧૯૩૬

અહીંના શાહ સોદાગર શેઠ હાજી મુહમ્મદ અબ્બા ધુંવાવવાળાના કુ.ના પાર્ટનર શેઠ હાજી અ. ગની કાસમ કાલાવડવાળાનું પોતાના વતનમાં અવસાન થવાના સમાચાર અહીં તા. ૨૮-૪-૧૯૩૬ના રોજ મળતાં અહીંના મુસ્લીમ જગતમાં અને અંજુમને નૂરૂલ ઈસ્લામના મેમ્બરોમાં ભારે દિલગીરીની લાગણીઓ ફેલાઈ ગઈ હતી.

મહુમ અહીંની ન્યુ જામે મસ્જીદના મુતવલ્લી અને અંજુમને નૂરૂલ ઈસ્લામના મેમ્બર તેમજ મ્યુનિસીપલના પ્રમુખ હતા.

લીમ્બી

૩૦-૪-૧૯૩૬

અત્રે ન્યાસાલેન્ડમાં વસતા અને લાલપુરના વતની શાહ સોદાગર શેઠ હાજી અબુબકર ઉસ્માન અને શેઠ હાજી યુસુફ ઉસ્માનની કોશિષથી લાલપુર મેમણ કન્યા મદ્રેસા માટે સારો એવો ફાળો થયો છે. બધો મળીને જેટલો ફાળો થયો છે. બધો મળીને જેટલો ફાળો થાય, તેટલી જ સામી રકમ આપવા શેઠ હાજી અબુબકરે પોતાના તરફથી જાહેર કરી પોતાની ઉદારદિલીની સાબિતી આપી છે.

અમરેલી

૮. ૭-૫-૧૯૩૬

અહિના વતની જ. આદમજી યુસુફ ઈન્ટર સાયન્સમાં પાસ થયા છે તેઓ મુંબઈ જે. જે. હોસ્પિટલમાં એમ.બી.બી.એસ.નો કોર્સ લેવાના છે. જયારે જ. ડોસાણી આર્ટ્સ કોલેજમાં દાખલ થવાના છે. જ. યુસુફ મુહમ્મદ ખેરાણી લો કોલેજમાં એલ.એલ.બી.ની ટર્મ પૂરી કરી રહ્યા છે.

સુધરાઈની ચૂંટણીમાં ભાઈ જુસબ ઈબ્રાહીમ દાઉદ અને ભાઈ ઉસ્માન જીવા કારમાણી એકજ વોર્ડમાં હરીફ બન્યા હતા. જેમાં છેવટે પરસ્પરની સમજૂતીને કારણે જ. ઉસ્માન જીવા કારમાણીએ ઉમેદવારી પાછી ખેંચી લીધી છે.

★ ★ ★

મેમણ આલમ ઓગસ્ટ ૨૦૧૦

મારી ડાયરી

સંકલન: ઉમર અ. રહેમાન ખાનાણી

સમાજ, સરકાર, મજલસ, સિયાસત, સાહિત્ય, પત્રકારિત્વ, ઇતિહાસ, વિજ્ઞાન અને રમત-ગમત સહિતના જાહેર જીવનના લગભગ તમામ ક્ષેત્રોમાં મેમણ બિરાદરીના સભ્યો અગત્યનો ભાગ ભજવતા રહ્યા છે, જેની નોંધ રખાવી જોઈએ. આ સંબંધમાં 'મેમણ આલમ'માં અપાતી રહેલી માહિતીઓમાં મેં ૧૯૪૯થી જ મારી ડાયરી લખવી શરૂ કરી હતી. એ ડાયરીને સન ૨૦૦૩માં *My Diary*ના શિર્ષક હેઠળ અંગ્રેજીના પુસ્તક રૂપે પ્રગટ કરવામાં આવી હતી. એ પુસ્તકમાં ડિસેમ્બર ૨૦૦૨ સુધીની ટુંકી નોંધો ટપકાવેલી હતી. હવે એ પછીના ગાળાની નોંધો અત્રે પ્રગટ કરવામાં આવી રહી છે, જે ભવિષ્યમાં નવી પેઢી માટે અગત્યની પુસ્તક તરીકે થઈ શકે છે. મજકુર ટુંકી નોંધોની વિગતવાર માહિતી 'મેમણ આલમ' માસિકમાં પ્રગટ થઈ ચૂકી છે.

૧૨-૨-૨૦૦૫

સામાજિક સમસ્યાઓને પોતાની કલમના જોરે વાચા આપવામાં મોખરે રહેનાર જાણીતા સામાજિક કાર્યકર જલાલ અ. અઝીઝ સુલેમાન કોડવાવીનો શુક્રવાર તા. ૧૨-૨-૨૦૦૫ના ઈન્તેકાલ થયેલ. તેઓએ જુદા જુદા અખબારોમાં પાંચસોથી વધુ ચર્ચાપત્રો લખ્યા હતા. તેઓએ સારા ડીબેટર તરીકે નામના મેળવી હતી. મેમણ યુથ ઓર્ગેનાઈઝેશનના સ્થાપક સભ્યોમાંથી એક હતા.

૮-૩-૨૦૦૫

પાકિસ્તાનના વડા પ્રધાન જ. શૌકત અઝીઝે આઠમી માર્ચ ૨૦૦૫ના કરાચીમાં ફેડરલ બી. એરીયામાં અઝીઝ ટબા ફાઉન્ડેશનના આશ્રયે સ્થાપિત 'ટબા હાર્ટ ઈન્સ્ટીટ્યુટ'નું ઉદઘાટન કરેલ.

આ હાર્ટ ઈન્સ્ટીટ્યુટ હૃદયરોગને લગતી તમામ પ્રકારની બિમારીઓના નિદાન અને ઉપચારની આધુનિક સગવડોથી સજ્જ હોસ્પિટલ છે. ૧૨૦ બિસ્તરોવાળી આ હોસ્પિટલમાં અતિ આધુનિક ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજીનો પૂરેપૂરો ઉપયોગ કરીને તેને પાકિસ્તાનની પહેલી ડીજીટલ હોસ્પિટલ બનાવાઈ છે.

૨૩-૩-૨૦૦૫

ગવર્નર સિંધ ડો. ઈશરતુલ ઈબ્રાહ તા. ૨૩-૩-૦૫ના ગવર્નર હાઉસમાં ચેરમેન યુનુસ બ્રધર્સ જ. અ. રઝાક ટબાને સીતારાએ ઈમ્તીયાઝનો મેડલ પહેરાવેલ જેની જાહેરાત ૧૪ ઓગસ્ટ ૨૦૦૪ના પ્રેસીડેન્ટ ઓફ પાકિસ્તાને કરી હતી.

૧૮-૩-૨૦૦૫

જાણીતા દાનવીર જ. અ. ગફાર પોચીએ ૧૮-૩-૨૦૦૫ના ઉપલેટા ખાતે ૪૦ ફલેટની પોચી કોલોનીની પાયાવિધિ કરી હતી.

૨૩-૩-૨૦૦૫

ગવર્નર સિંધ ડો. ઈશરતુલ ઈબ્રાહ તા. ૨૩-૩-૦૫ના ગવર્નર હાઉસમાં ચેરમેન યુનુસ બ્રધર્સ જ. અ. રઝાક ટબાને સીતારાએ ઈમ્તીયાઝનો મેડલ પહેરાવેલ જેની જાહેરાત ૧૪ ઓગસ્ટ ૨૦૦૪ના પ્રેસીડેન્ટ ઓફ પાકિસ્તાને કરી હતી.

મેમણ આલમ ઓગસ્ટ ૨૦૧૦

G-12

૨૬-૩-૨૦૦૫

વર્લ્ડ મેમ્બર ઓર્ગેનાઈઝેશનનું પાંચમું અધિવેશન તા. ૨૬-૩-૨૦૦૫ના મુંબઈમાં યોજાયું હતું જેમાં મુખ્ય મહેમાન તરીકે મહારાષ્ટ્રના ઓનરેબલ મીનીસ્ટર ઓફ સ્ટેટ જનાબ અનીસ એહમદ હાજર રહ્યા હતા અને અધિવેશનનું ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું.

* * *

૨૭-૩-૨૦૦૫

મુંબઈમાં ઈસ્લિયામ જીમખાનામાં વર્લ્ડ મેમ્બર ઓર્ગેનાઈઝેશન તરફથી લાઈફટાઈમ એચીવમેન્ટ એવોર્ડ સમારંભ યોજવામાં આવ્યો હતો જેમાં મુખ્ય પ્રધાન વિલાસરાવ દેશમુખ અને રાજ્યપાલ ડૉ. એસ. એમ. કિષ્કાના હસ્તે ૧૮ લાઈફટાઈમ એવોર્ડ અને ૨૭ મહુમના એવોર્ડ આપવામાં આવેલ.

* * *

૨૮-૩-૨૦૦૫

WMOના ૧૫ ડેલીગેટો અને હોદ્દેદારો દિલ્હીમાં હાજી અ. રઝાક યાકુબના સથવારે ભારતના વડા પ્રધાન મનમોહનસિંઘને મળ્યા હતા.

* * *

૨૬-૩-૨૦૦૫

વર્લ્ડ મેમ્બર ઓર્ગેનાઈઝેશનનું પાંચમું અધિવેશન તા. ૨૬-૩-૨૦૦૫ના મુંબઈમાં યોજાયું હતું જેમાં મુખ્ય મહેમાન તરીકે મહારાષ્ટ્રના ઓનરેબલ મીનીસ્ટર ઓફ સ્ટેટ જનાબ અનીસ એહમદ હાજર રહ્યા હતા અને અધિવેશનનું ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું.

* * *

૧૪-૮-૨૦૦૫

૨૦૦૫ના પાકિસ્તાનના આઝાદી દિન પ્રસંગે પાકિસ્તાનના પ્રમુખ તરફથી નીચેના મેમ્બર ગૃહસ્થોને સીવીલ એવોર્ડ આપવાની જાહેરાત કરવામાં આવેલ.

જ. અ. લતીફ ઈબ્રાહીમ જમાલ (મહુમ)

હિલાલે ઈમ્તિયાઝ

જ. મોહમ્મદ હુસેન દાદાભાઈ

સીતારાએ ઈમ્તિયાઝ

જ. મોઈન એમ. કુદા

સીતારાએ ઈમ્તિયાઝ

* * *

૨૬-૮-૨૦૦૫

મેમ્બરોલોજી રીસર્ચ એન્ડ ડેવલોપમેન્ટના આશ્રયે યોજાયેલા ૨૬-૮-૨૦૦૫ના સમારંભમાં જનાબ અ. રઝાક થાપલાવાલાના પુસ્તક ધી મેમ્બર કોમ્યુનીટીની વિમોચનવિધિ કરવામાં આવેલ

* * *

૨૯-૯-૨૦૦૫

મેમ્બર બિરાદરીની જાણીતી શખ્શીયત અને યુનાઈટેડ મેમ્બર જમાતના પ્રમુખ જ. જસ્ટીસ અ. હફીઝ મેમ્બર ૨૯-૯-૨૦૦૫ના ઈન્ટેકાલ થયો. તેઓ ૧૯૭૩માં સિંઘ અને બલોચિસ્તાન હાઈકોર્ટના જજ બન્યા અને ૨૫-૩-૧૯૮૦ના સીનીયર જજ તરીકે નિવૃત્ત થયા. ૧૯૭૧માં યુનાઈટેડ મેમ્બર જમાત ઓફ પાકિસ્તાનની સ્થાપના તથા તેના પ્રમુખ ચુંટાયા અને છેવટ સુધી એજ ઓલ્ડા પર રહી કામ કરતા રહ્યા હતા.

* * *

મેમ્બર આલમ ઓગસ્ટ ૨૦૧૦

ક્રિકેટ

બેટસમેનોએ એકજ ફટકામાં મેળવેલા ૨૮૬ રન

આજના જમાનામાં બાળકો, યુવાનો, વૃદ્ધો, સૌ કોઈની પ્રિય રમત ક્રિકેટ છે, જે તાજેતરના દિવસોમાં પાકિસ્તાન સહિત જુદા જુદા દેશોની ટીમો વચ્ચે રમાઈ રહી છે. એ રમત પોતાનો જેવો અજબ ઇતિહાસ ધરાવે છે તેવાજ અવનવા

સિદ્ધાંતો એકજ હતાં.

એ સમયે પણ આ રમત એટલી લોકપ્રિય હતી કે સમ્રાટ ચોથા એડવર્ડે એવી ફરિયાદ કરી હતી કે ક્રિકેટની રમત રાષ્ટ્રીય સંરક્ષણ માટે બેહદ જરૂરી એવી

તિ રં દ । જુ ની

ર મ ત મ ।

દરમ્યાનગીરી કરી

જાય છે આથી એ

ર મ ત ન

ગેરકાયદેસરની

જાહેર કરવામાં

આવી હતી. એ

કાયદાની રૂએ કોઈ

માણસ પોતાની માલિકીની ચાલુ

વપરાશની તેમજ વધારાની જમીન

પર એ રમતને રમવાની સગવડ

આપે તો તેને ત્રણ વર્ષની કેદની

તેમજ ૨૦ પૌંડના દંડની સજા

થઈ શકતી હતી. જ્યારે

રમનારાઓને બે વર્ષની

કેદની તેમજ ૧૦ પૌંડ દંડની

સજા થઈ શકતી હતી. એ

મનાઈ હુકમનો અમલ ઈ.સ.

૧૭૪૮ સુધી રહેવા પામ્યો

હતો.

ઈ.સ. ૧૫૫૦થી એ

રમત 'ક્રિકેટ'ના નામથી

ઓળખાવી શરૂ થઈ હતી.

એ પહેલાં મોટે ભાગે તે

'હેન્ડ ઈન-હેન્ડ આઉટ'

તરીકે ઓળખાતી હતી.

આવો ચિત્ર-વિચિત્ર

ઈતિહાસ ધરાવતી આ રમતના નિયમો પણ તે સમયે કંઈક વિચિત્ર લાગે તેવા હતા.

અત્યારે એક ફટકાથી બોલ

બાઉન્ડરી રેખા કે ગ્રાઉન્ડની બહાર

ગમે તેટલો દૂર ગયો હોય અને

પાછો બોલર પાસે પહોંચતા ભલે

ગમે તેટલો વખત લાગી ગયો હોય

પણ તેના વધુમાં વધુ માત્ર છ જ

રન થએલા ગણાય છે પણ તે સમયે

એમ ન હતું. બોલ પાછો આવે ત્યાં

સુધીમાં થઈ શકે તેટલા રન

બનાવવાની છૂટ હતી.

રન માટેની આવી છૂટ

હોવાના કારણે જ્યાં ક્રિકેટ રમાતી

એ ગ્રાઉન્ડની આજુબાજુના

મકાનોમાં રહેતા લોકો સ્થાનિક

ટીમોને જુતાડવામાં સક્રિય સહકાર

આપતા. તેઓ બહારગામની ટીમ

રેકોર્ડો અને અદભૂત અજાયબીઓ પણ ધરાવે છે, જે જાણી ખરેજ આશ્ચર્ય ઉત્પન્ન થશે.

તેને અંગ્રેજોની રાષ્ટ્રીય રમતનું બિરૂદ આપવામાં આવ્યું છે એ તો જાણીતી વાત છે. પરંતુ લગભગ સૈકાઓ પહેલાં માત્ર લંડનમાં જ અને તે પણ હલકી કક્ષાના રમતવીરો જ એ ક્રિકેટની રમતમાં રસ લેતા, કારણ કે એ સમયે તેને જુગારનું એક સાધન ગણવામાં આવતું.

જો કે ક્રિકેટની રમતની શોધ તો એ પહેલાં ઘણાં સમયથી ઈ.સ. ૧૩૬૫થી થયેલી ગણાય છે પણ તે વખતે તેના નિયમો જુદા જ પ્રકારના અને અત્યારે વિચિત્ર લાગે તેવાં હતાં, છતાં પણ તેના મૂળભૂત

મેમણ આલમ ઓગસ્ટ ૨૦૧૦

G-14

દાવ લેતી હોય ત્યારે ઘરોના બારી-બારણા અને દરવાજા બંધ રાખતા પણ સ્થાનિક ટીમ દાવ લીએ એ વખતે ખોલી નાખતા. જેથી ગૃહ ટીમના ખેલાડીઓના ફટકાઓથી બોલ ઘરોમાં જઈ પડે અને હરીફ ખેલલાડીઓ બોલને શોધીને પાછો પહોંચાડે ત્યાં સુધીમાં સ્થાનિક બેટ્સમેનો સંખ્યાબંધ રન ખેંચી જાય !

આવા કાચદાના સમયમાં એકજ ફટકાથી વધુમાં વધુ રન લેવાનો રેકોર્ડ ઓસ્ટ્રેલિયામાં નોંધાયો હતો. એક ખેલાડીએ બોલને જોરદાર ફટકો મારતાં બોલ ગ્રાઉન્ડની બાજુમાં આવેલા ચુકલીપ્ટસ ઝાડની અંતિ ઊંચે આવેલી બે ડાળોના સાંધા વચ્ચે જઈને પડ્યો હતો. એ ઝાડો અત્યંત ઊંચા (લગભગ ત્રણસો-ચારસો ફીટ જેટલા ઊંચા) અને લીસા અને સીધા થતા હોવાથી તેના પર ચઢી શકાય એમ હોતું નથી. આથી ક્યાંકથી શોટ-ગન લાવી દાવ આપી રહેલા ખેલાડીઓમાંના એકે બંદૂકબાજુ કરી ડાળીઓ પાડી બોલને નીચે પાડવા પ્રયત્ન કરવાનું શરૂ કરી દીધું. કેટલીકવાર પછી આ રીતે બોલને નીચે પાડવામાં તે સફળ

થયો ખરો, પણ એટલીવારમાં બંને બેટ્સમેનો ૨૮૬ રન લઈ ચૂક્યા હતા ! હવે આપણે ક્રિકેટની રમતની કેટલીક આજ પર્યંત ન જાણી શકાઈ હોય એવી માહિતીઓ જોઈએ.

ક્રિકેટની રમતમાં વ્યક્તિગત સ્કોરનો સૌથી ઊંચો આંકડો કોનો ? હનીફનો ? ના. બ્રોડમેનનો ? ના. ત્યારે ઈ.સ. ૧૮૯૯માં એ. ઈ. જે. કોલિન્સે કોલેજના મેદાનમાં રમાયેલી મેચ દરમ્યાન ૬૨૮ રન નોંધાવી ઊંચામાં ઊંચા સ્કોરનો રેકોર્ડ નોંધાવેલ છે. હનીફ તેમજ બ્રોડમેનના ઊંચા સ્કોર એ કારણે ગણાય છે કે તેમના રન પ્રથમ કક્ષાની અને ટેસ્ટ મેચ દરમ્યાન થયાં હતાં.

ક્રિકેટની રમતમાં સૌથી પહેલી સદી ટેસ્ટ મેચમાં નોંધાવાનું માન ઓસ્ટ્રેલિયન ખેલાડી ચાર્લ્સ બેન્નર મેનના ફાળે જાય છે. તેણે ૧૮૭૭માં મેલબોર્ન ખાતે રમાયેલી ઓસ્ટ્રેલિયા-ઈંગ્લેન્ડ વચ્ચેની ટેસ્ટ મેચમાં સૌથી પહેલી સદી નોંધાવી હતી. સૌથી વધુ વિકેટો લેવાનું માન કોણ ખાટી જાય છે ? ઈંગ્લેન્ડના રાઈટ આર્મ મિડિયમ પેસ બોલર એલલેક બેડસરે ટેસ્ટ મેચોમાં કુલ્લે ૨૩૬ વિકેટો લઈ આ રેકોર્ડ

અનામત રાખ્યો છે. સૌથી વધુમાં વધુ રન લેવાનો રેકોર્ડ કઈ ટીમે તોડ્યો છે ? ઓવલ ખાતે ઈ.સ. ૧૯૩૮માં રમાયેલી ઈંગ્લેન્ડ-ઓસ્ટ્રેલિયા વચ્ચેની રમતમાં ઓસ્ટ્રેલિયા વિરુદ્ધ ઈંગ્લેન્ડે સાત વિકેટે ૯૦૩ રનનો જુમલો નોંધાવ્યો હતો.

એનાથી ઉલ્ટું ઓછામાં ઓછા રનનો રેકોર્ડ કઈ ટીમે તોડ્યો છે ?

૧૯૧૮માં લોર્ડ્સના મેદાનમાં એમ.સી.સી. ટીમે ઓસ્ટ્રેલિયન ટીમને ફક્ત ૧૮ રનમાં જ ઊડાવી દીધી હતી. ટીમના તે વખતના એક બોલર એડી મુલરની ફાંફડી બોલીંગને આભારી હતી. સૌથી ધીમી ગતિએ સદી નોંધાવવાનો રેકોર્ડ કોનો છે ? દક્ષિણ આફ્રિકાના ડી. જી. મેગ્લ્યએ નવ કલાક ને પાંત્રિસ મિનિટ જેટલો સમય પોતાની સદી નોંધાવવામાં લગાડ્યો હતો.

શ્રીલંકાનો સ્પીનર મુરલીધરન હાલમાં જ ટેસ્ટ મેચોમાં ૮૦૦ વિકેટો ઝડપીને આ માન ખાટી ગયો છે.

(‘મેમણ આલમ’ નવેમ્બર ૧૯૫૯ના સૌજન્યથી)

એક કંજુસ એટલો કંજુસ હતો કે રાત્રે કદીયે ઘરમાં દીવો સળગાવતો નહી. એક દિવસ કોઈ મહેમાનના ભોગ લાગ્યાં કે તેના ઘેર આવ્યો. રાત પડી પણ ઘરમાં અજવાળું થયું નહી. પેલા મહેમાને દીવો સળગે એ માટે આડકતરો ઈશારો કર્યો, “તમે આખો દિવસ તો પૈસા કમાવવામાં મશ્ગુલ હોવ છો તો પછી આ પુસ્તક “અરેબીયન નાઈટ્સ” તમે રાત્રેજ વાંચતા હશો.”

કંજુસે કહ્યું, “હા રાત્રેજ સમય મળેને !”

મહેમાન: “શું તમે એ પુસ્તક અંધારામાં વાંચી શકો છો ?”

કંજુસ: “ના, ના, એ તો ચોમાસામાં રાત્રે ક્યારેક વીજળી ચમકી જાય તો એના પ્રકાશમાં બે-ચાર વાક્યો વાંચી લઉં છું અને બાકી રહી જાય છે તેને બીજા ચોમાસા પર બાકી રાખું છું.”

મેમણ આલમ ઓગસ્ટ ૨૦૧૦

મેમણ બિરાદરીને WMOની અપીલ

પાકિસ્તાનના પૂરપીડીતોની રાહત તથા પુનઃવસવાટના કામ માટે WMOના પાકિસ્તાન ફલડ રીલીફ ફંડની રચના કરવામાં આવી છે. દુનિયાભરમાં મેમણ બિરાદરીને આગળ આવવા અને આ ફંડમાં રોકડ તથા સામગ્રીનો ફાળો આપવાની WMO અપીલ કરે છે. મેમણ બિરાદરી ઉદારતા અને દાનવૃત્તિનો ઉમદા ઇતિહાસ ધરાવે છે અને WMOને પૂરો વિશ્વાસ છે કે કટોકટીના આ સંજોગોમાં પાકિસ્તાનમાં યાતના ભોગવી રહેલા પૂરગ્રસ્તોને નાણા, દવાઓ, ખાદ્ય પદાર્થો તથા બીજી સામગ્રી પૂરી પાડવા બિરાદરી આગળ આવશે.

પીરમુહમ્મદ એ. કાલીયા
સેક્રેટરી જનરલ, WMO

શોએબ ઈસ્માઈલ માંગરોલીયા
વાઈસ પ્રેસીડેન્ટ, WMO

એચ. એમ. શેહઝાદ
આસી. સેક્રે. જન. WMO

Contact Us:

World Memon Organisation (WMO)

32/8, Street No. 6, Muslimabad, Karachi-Pakistan

Phones: 92-21-34910437 - 34911642 & 34911963

E-mail: info@wmopc.com Web: www.wmopc.com / www.wmopakistan.com

Bank Account Details:

For Zakat

Account Title : World Memon Organisation
Account Number : SA 000-214586-00000-19
Bank Name : Dawood Islamic Bank Limited
Branch : Shahrah-e-Faisal Branch, Karachi, Pakistan
Swift Code : FDIBPKKA, Branch Code 0002

For Donations/Lillah Fund

Account Title : World Memon Organisation
Account Number : SA 000-214586-00000-28
Bank Name : Dawood Islamic Bank Limited
Branch : Shahrah-e-Faisal Branch, Karrachi, Pakistan
Swift Code : FDIBPKKA, Branch Code 0002

મેમણ આલમ ઓગસ્ટ ૨૦૧૦

G-16

میمن انڈسٹریل اینڈ ٹیکنیکل انسٹیٹیوٹ

پروجیکٹ: ورلڈ میمن آرگنائزیشن پیغام: سٹی ڈسٹرکٹ گورنمنٹ کراچی

آئیے..... اپنا مستقبل سنواریئے

MITI ورلڈ میمن آرگنائزیشن کی زیر سرپرستی قائم کردہ بین الاقوامی معیار کا تربیتی ادارہ جہاں نوجوانوں اور کم آمدنی کے حامل خواتین و حضرات کو قلیل مدت کورسز میں تربیت دی جائے گی جس کے ذریعے پیشہ وارانہ تربیت حاصل کر کے خوشحال زندگی گزار سکیں گے

کورسز برائے طلباء

کورسز برائے طالبات

ایم آئی ٹی پلاٹ نمبر ST-1/8، سیکٹر 1-36، (سوک سینٹر-3)، کورنگی 5، کراچی پاکستان - فون: 021-35035542/43/45/46
ایم آئی ٹی پلاٹ نمبر ST-1/8، سیکٹر 1-36، (سوک سینٹر-3)، کورنگی 5، کراچی پاکستان - فون: 021-35035547
ای میل: mgmt@wmomiti.com ویب سائٹ: www.wmomiti.com

سہکتی کلکیاں

احساس کارشتہ

احساس کارشتہ کیسا ہوتا ہے۔ ماں کا اولاد سے، پھول کا خوشبو سے اور بہن کا بھائی سے۔ یہ کیسا رشتہ ہے، جو جوڑنے لگتا ہے، اوس کو شہنم کی نمی سے اور سانسوں کی لڑی کو زندگی سے۔ آخر یہ کیسا جذبہ ہے، جو کبھی آنسوؤں میں جذب ہے تو کبھی دل میں سوراخ کرتا ہے اور کبھی روح کو جسم سے جدا کرتا ہے۔ یہ کیسا خوشبو بھرا سلسلہ ہے، جو پھول کو کلیوں سے ملاتا ہے، محبوب کو محبوبہ سے اور زندگی کو جینے کی امید سے سجاتا ہے۔ آنکھوں میں شگفتگی چھوڑ جاتا ہے۔ بچوں کو ہوا سے لہراتا ہے۔ کم گو، کم سن چھوٹا سا سہارا..... جو دوسروں کو قریب لاتا ہے۔

(زگرس علی سلات)

کتنی عجیب بات ہے

کتنی عجیب بات ہے کہ انسان زندگی میں جسے چاہتا ہے اسے پاتا نہیں اور جو نصیب سے اسے مل جاتا ہے اس سے محبت کو دل نہیں کرتا (کچھ) ایک جگہ تو بے مقصد چیز ہے اور اگر دوسری نظر سے سمجھو تو انسان کے لئے اس سے بڑھ کر اور کچھ نہیں زندگی میں اسے ہی چاہو جو تمہیں چاہے اور اسے ہی پسند کرو جس کی پسند کے تم بھی حق دار ہو خود کسی کی زندگی میں شامل مت ہو اس کی زندگی پر اس طرح سے چھا جاؤ کہ تمہارے پلے جانے کے بعد اسے تمہاری کمی کا احساس ہو کتنی عجیب بات ہے یہ دل ہی تو ہے جو کسی کو چاہ کر بھی اپنا نہ سکے ہے نہ کتنی عجیب بات؟

(عرفان تیلی)

ضرورت نہیں ہوتی

ہذا جو نام دل کی ڈائری پر نقش ہوا سے کاغذوں پر رقم کرنے کی ضرورت نہیں ہوتی۔

ہذا جو یادیں جسم کا حصہ ہوں انہیں جاننے کی ضرورت نہیں ہوتی۔

ہذا جن حقیقتوں کو نگاہیں آشکار کرتی ہوں انہیں اظہار کی ضرورت نہیں ہوتی۔

ہذا جو تمنائیں بن مانگے مل جائیں انہیں دعاؤں کی ضرورت نہیں ہوتی۔

ہذا اگر ماں کی دعا ساتھ ہو تو پھر کسی دعا کی ضرورت نہیں ہوتی۔

ہذا اگر قسمت مہربان ہو تو پھر نجومیوں کو ہاتھ دکھانے کی ضرورت نہیں ہوتی۔

ہذا اگر خدا پر بھروسہ ہو تو پھر کسی سے ڈرنے کی ضرورت نہیں ہوگی۔

(عبدالرحمن بکالی)

چھوٹے چھوٹے لمحات

زندگی ایک انمول نعمت ہے اسے بھرپور طریقے سے گزارئے۔ زندگی کے قیمتی لمحات کو خوشیوں کے خلاف میں سمیٹ لیا جائے تو دکھوں کے آزار سے بچنا ممکن ہے۔ کسی معصوم بچے کو پیار کرنا، اپنے قریبی دوست کے ساتھ کسی شام سیر کرنا، آدھی رات تک پڑھنا، گرم کافی کے گھونٹ لینا، بارش کا نظارہ کرنا، کسی تفریحی مقام پر ایک دن گزارنا، والدین کی دعائیں لینا، بہن بھائیوں کا مان رکھنا، کسی صبح اپنے ہاتھوں سے اپنے لئے ناشتہ بنانا، کسی رات چند گھنٹے اپنے عزیزوں کے ساتھ گزارنا، ڈوبتے سورج کا نظارہ کرنا، چودھویں کے چاند کی خوبصورت چاندنی میں خاموش بیٹھنا، کسی پیاری سی صورت کا دیدار کرنا اور اپنے زندگی کے بہترین دوست کو پیار بھری مسکراہٹ دینا۔ زندگی کے ان چھوٹے چھوٹے لمحات کا لطف اٹھائیے۔ خوش رہنے اور خوشیاں ہائیے!

(عبدالسلام ڈاگا)

بے نام سارشتہ

میں نہیں جانتا کہ تمہارے خوابوں میں میرا گزر ہے یا نہیں لیکن میرے خواب تو تم ہی نے سجائے ہیں مجھے نہیں معلوم کہ تمہاری مسکراہٹ میں کوئی یاد بھی ہے یا نہیں لیکن میری مسکان تو تم ہی ہو جتانے تمہاری نظر کو میرا انتظار رہتا ہے یا نہیں مگر میری نگاہیں تو صرف تمہاری منتظر رہتی ہیں۔

کیا خبر کہ تمہاری دعاؤں میں کہیں میرا نام بھی شامل ہے یا نہیں مگر میری دعائیں تو بس تمہارے لئے ہیں مجھے نہیں معلوم کہ تمہاری رازیں اور منزلیں کہاں ہیں لیکن میری منزل تو صرف تم ہو میں تم سے بے خبر کسی مگر تمہارا منتظر ہوں تم سے دور کسی مگر ساتھ تمہارے ہی ہوں اگر سوچو اگر محسوس کرو تو۔

(عبدالعلی جویری)

سہکتی کلکیاں

تین چیزیں

تین چیزیں زندگی میں ایک بار ملتی ہیں
(1) والدین
(2) حسن
(3) جوانی

تین چیزیں سوچ بچھ کر اٹھائیں
(1) قدم
(2) قسم
(3) قلم

تین چیزیں سوچ کر کرو
(1) محبت
(2) بات
(3) فیصلہ

تین چیزیں کسی کا انتظار نہیں کرتی
(1) موت
(2) وقت
(3) عمر

تین چیزیں چھوٹی نہ سمجھو
(1) قرض
(2) فرض
(3) مرض
(شرین رحم کرنا)

انگلیوں کے کرشمے

ہاتھوں کی انگلیاں انسانی زندگی میں اہم کردار ادا کرتی ہیں۔ انسان ان انگلیوں سے کیا کیا کام لیتا ہے کہ عقل دنگ رہ جاتی ہے۔ جب انسان کی انگلیوں میں قلم ہوتا ہے تو وہ بعض اوقات پھانسی کے پھندے تک پہنچا دیتی ہیں مگر اکثر زندگی بخش دیتی ہیں۔ ان ہی انگلیوں سے بعض تیز طرار عورتیں اپنے خاوند کو نچاتی ہیں۔ بعض اوقات گھی ٹکانے کے لئے انگلیوں کو نیڑھا کرنا پڑتا ہے۔

”پانچوں انگلیاں برابر نہیں ہوتیں۔“ یہ جملہ محاوروں میں عام استعمال ہوتا ہے۔ اگر آپ ایک انگلی اٹھا کر دوسرے کی طرف اشارہ کر رہے ہوتے ہیں تو باقی انگلیاں آپ کی طرف اٹھنے کا نظارہ پیش کر رہی ہوتی ہیں۔ کھانا کھاتے وقت یہ انگلیاں اکٹھی ہو جاتی ہیں۔

جیب کترے اکثر دو انگلیوں کی مدد سے مسافروں کی جیبیں خوب صاف کرتے ہیں۔ اسٹیج پر طبلہ بجاتے وقت انگلیاں کتنی مہارت سے کام کرتی ہیں کہ پورا ہال تالیوں سے گونج اٹھتا ہے۔ سچ جیتنے پر تماشائی انگلیوں سے دکڑی کا نشان بناتے ہیں۔ انسان تقریباً تمام کام ہاتھ کی انگلیوں سے کرتا ہے۔ کبھی ناگہانی طور پر ہاتھ آرا مشین یا دوسری کام کرنے والی مشین میں آ جائے تو انگلیاں کٹ جاتی ہیں۔ انگلیوں کی مدد سے کس صفائی سے جا دو گرا اسٹیج پر بچوں اور جوانوں کو بے وقوف بناتے ہیں۔ اگر انسان کے ہاتھ میں بندوق، رائفل یا کوئی اور ہتھیار ہو اور انسان نصے میں ہو تو انگلی دبانے کی دیر ہے، ایک لمبے میں کئی جانیں ضائع ہو جاتی ہیں۔

ان سب باتوں کو مد نظر رکھتے ہوئے انسان کو اپنی انگلیاں قابو میں رکھنا چاہئے تاکہ بعد میں ساری عمر کا بچھتا واند لگا رہے اور اپنی قیمتی زندگی سلاخوں کے پیچھے نہ گزرنی پڑے۔ یاد رکھیے کہ زندگی انسان کو صرف ایک بار ملتی ہے۔

(قراۃ العین)

احساس

ایک دن وہ مجھے سراہ مل گیا
اک خوبصورت سی لڑکی کا ہاتھ تھامے ہوئے
وہ اس کے سبگ اتنا مصروف تھا
کہ اسے میری قربت کا احساس تک نہ ہوا
اور آج بھی

وہ یہی لفظ کہہ رہا تھا
جو کبھی میری محبت میں کہے تھے
کہ میں تمہیں تا عمر نہ بھلا پاؤں گا
اس کے تیرے لفظ جب میری بازگشت سے نکرے
تب مجھے احساس ہوا

کہ انسان اور موسم میں ذرا بھی فرق نہیں
اور آج تک اس کے کہے جھوٹے لفظوں کے حصار میں قید تھی
وہ تو مجھے کب کا بھلا چکا تھا
پھر میں نے بھی اپنے آپ سے اک عہد کیا
اسے بھول جانے کا عہد

(فیضان علی)

قبر کی حقیقت

قبر کو مٹی کا ڈھیر نہ جانو
نہی پاک کا ہے فرمان
باغ ہے یہ اک جنت کا
گڑھا ہے یہ اک جہنم کا
کر لو فیصلہ
جانا چاہتے ہو کہاں

(گھلفہ عمران)

عید دسترخوان

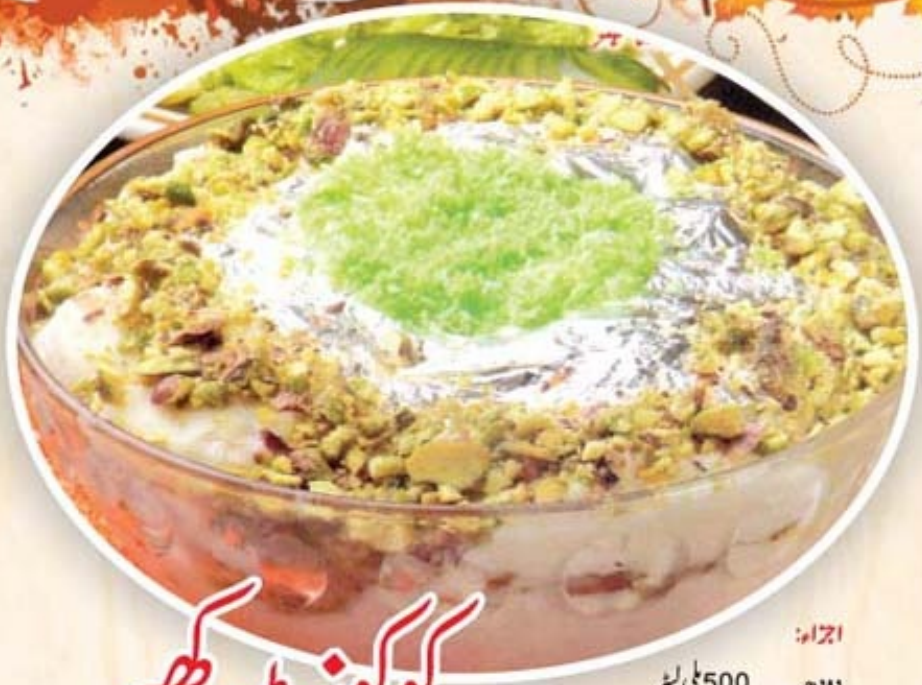
ایزاہ:

دودھ ایک لیٹر
ناریل پسا ہوا 120 گرام
پاکستی چاول 70 گرام
چاندنی کے ورق ایک عدد
شکر 180 گرام
پستہ 120 گرام
کوکونٹ ایسنس 4 ملی لیٹر

ترکیب:

سب سے پہلے چاول کو ایک گھنٹے تک پانی میں بھگو دیں اس کے بعد گرینڈر میں پیس لیں۔ دودھ کو ہالنے کے بعد اس میں چاول ڈال کر پیچ سے کس کریں کچھ دیر کے بعد اس میں شکر، ایسنس اور ناریل پسا ہوا ڈال کر اچھی طرح کس کریں اور 20 منٹ تک پکائیں اس دوران مسلسل پیچ چلاتی رہیں۔ تیار ہونے کے بعد ایک ڈش میں نکال لیں اور اپر چاند کے ورق لگائیں اور پستہ ڈال کر سرو کریں۔

شہیناز علی صافی

کوکونٹ کھیر

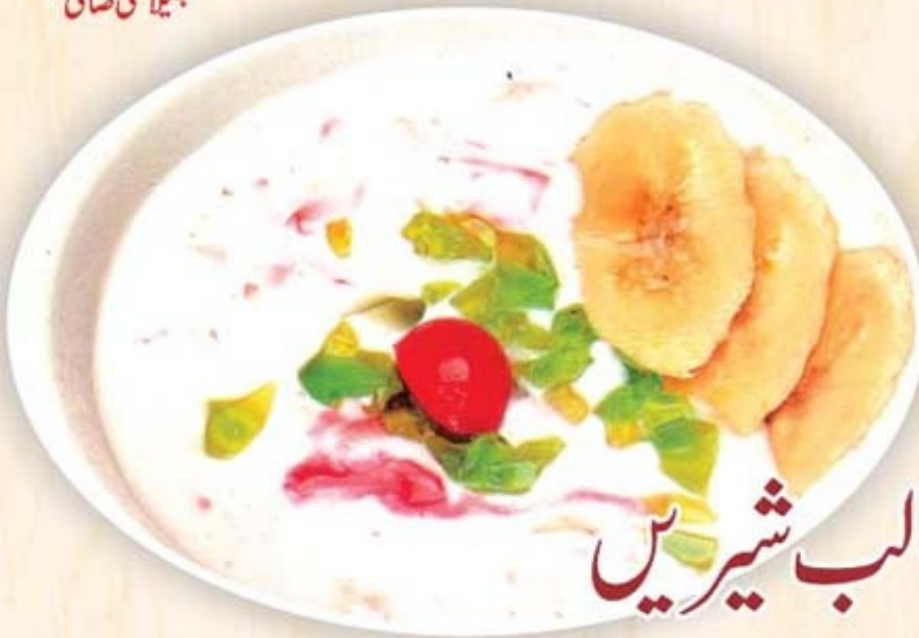
ایزاہ:

دودھ 500 ملی لیٹر
شکر 100 گرام
کارن فلور 25 گرام
کیلا 1.20 پیس (کھڑا)
سیب 100 گرام
جیلی (سرخ) 5 گرام
جیلی (گرین) 5 گرام
کشش 5 گرام
بادام 5 گرام
چکنو 50 گرام

ترکیب:

دودھ میں شکر کس کریں اور پانچ منٹ تک پکائیں۔ کارن فلور کو پانی میں اچھی طرح کس کرنے کے بعد اس کچر میں ڈالیں اور ہلکی آج پراچی طرح کس کریں جب کس ہو جائے تو چوبے سے اتار کر ٹھنڈی جگہ رکھیں پھر فریزر میں ٹھنڈا ہونے کے لئے رکھ دیں۔ تمام پھل، ڈرائی فروٹ اور جیلی کو چھوٹے چھوٹے ٹکڑوں میں کاٹ کر فریش کریم میں کس کریں اور اگر چاہیں تو یہ تمام کچر ٹھنڈے دودھ بھی کس کر کے اوپر ڈال سکتی ہیں۔ سرو کرنے لیے تیار ہے۔

آلفت رحیم

لب شیریں

عید دسترخوان

چاکلیٹ موس

ایزام:

500 گرام	چاکلیٹ کا ککڑا
3 عدد	انڈے
300 ملی لیٹر	کریم بیک
30 گرام	جیلٹن پاؤڈر
5 گرام	کافی

ترکیب:

چاکلیٹ کو اسٹیم بومل کریں اور اچھی طرح کس کرنے کے بعد انڈے کی زردی ڈال کر اچھی طرح کس کریں اور 30 سے 40 منٹ تک خشٹا ہونے کے لئے رکھ دیں انڈے کی سفیدی اور کریم کو اچھی طرح کس کریں اور فریزر میں ایک سے دو گھنٹے کے لئے رکھ دیں جب اچھی طرح خشٹا ہو جائے تو سرو کریں۔

شائستہ جمیل ماٹو دیا

فرنی

ایزام:

ایک کلو	دودھ
ایک چھوٹا ڈبہ	کنڈینسڈ ملک
4-5 کھانے کے چمچ (کنڈینسڈ ملک میں کس کر لیں)	پینے
1/2 کپ (باریک پے ہوئے)	چاول
حسب ضرورت (باریک کٹے ہوئے)	پستہ بادام
ایک چائے کا چمچ	کیوڑہ
چند دانے	چھوٹی الائچی

ترکیب:

ایک دیکھی میں دودھ ڈال کر ہلکی آنج پر رکھیں اور ساتھ ہی الائچی کے دانے اور چاول (باریک پے ہوئے) ڈال دیں اس کو پیچھے سے مسلسل چلاتی رہیں اور جب گاڑھا سا آمیزہ بن جائے تو چوبلی سے اتار لیں۔ ڈش میں نکال کر اوپر ڈرائی فروٹ چھڑک دیں۔ مزید ارفرنی تیار ہے۔

روشن اقبال

ہنسنا منع ہے

پہلا لڑکا میرے ابو ذرا تیر ہیں وہ ٹرین چلاتے ہیں۔
دوسرا لڑکا میرے ابو بھی چلاتے ہیں۔
پہلا لڑکا وہ بھی ٹرین چلاتے ہیں۔
دوسرا لڑکا: جی نہیں وہ لٹو چلاتے ہیں

☆☆☆☆☆☆☆☆

امیدوار اپنے حلقے میں تقریر کرتے ہوئے: بھائیو ہمارے علاقے میں پانی کم آ رہا ہے میرے منتخب ہونے کے بعد..... ایک شخص نے بات کاٹتے ہوئے کہا: وہ بھی نہیں آئے گا۔

☆☆☆☆☆☆☆☆

پہلا لڑکا (دوسرے سے): میرے ابو وو پلیٹ چاول کھاتے ہیں۔
دوسرا لڑکا: میرے ابو چار پلیٹ کھاتے ہیں۔
پہلا لڑکا: تمہارے ابو پلیٹ کھاتے ہیں؟
میرے ابو تو صرف چاول کھاتے ہیں۔

☆☆☆☆☆☆☆☆

افسر (نو کری کے امیدوار سے): تمہائی لینڈ تو یورپ میں ہے بتائیے جاپان کا دارالحکومت کس ملک میں ہے۔
امیدوار: بھگانے کا اچھا طریقہ ہے، بھارت میں۔
افسر: جاپان کا دارالحکومت بھارت میں کیسے ہو سکتا ہے۔
امیدوار: جس طرح تمہائی لینڈ یورپ میں ہو سکتا ہے۔

☆☆☆☆☆☆☆☆

پہلا شخص (دوسرے سے): اہل ناورٹو کیو میں ہے۔
دوسرا شخص: نہیں شنگھائی میں ہے۔
پہلا شخص (تیسرے سے): اہل ناورٹو کیو میں ہے یا شنگھائی میں۔
تیسرا شخص: تو میں پاگل ہوں اسے جبر میں دیکھ کر آیا ہوں۔

☆☆☆☆☆☆☆☆

☆ ایک کانے نے ایک آدمی سے شرط لگائی کہ میں آپ سے زیادہ دیکھ سکتا ہوں۔ جب شرط منظور ہو گئی تو کانازور سے چہننے لگا اور بولا "مجھے تو آپ کی دونوں آنکھیں دکھائے دی رہی ہیں جبکہ آپ کو میری ایک ہی آنکھ دکھائی دے رہی ہوگی۔"

☆☆☆☆☆☆☆☆

جیل میں ایک مجرم نے دوسرے مجرم سے پوچھا۔
تمہیں کس جرم کی سزا ملی ہے؟
حکومت سے میری ضد چل رہی تھی۔

"کیا مطلب۔ کیا تم کوئی لیڈر ہو؟" پہلے قیدی نے حیرت سے پوچھا۔

"نہیں۔ حکومت کو یہ بات پسند نہیں تھی کہ میں بھی اس کی طرح کرنسی نوٹ چھاپوں۔"

گلغام شیروانی

حسد کا انجام

ماہ نور احمد ویانی

تیار یوں میں مگن تھا، اسے وقاص کے بدلے ہوئے لہجہ اور تیور کا بالکل اندازہ نہیں تھا۔

آخر کار امتحان کا دن آ گیا، آج پہلا پرچہ تھا، وقاص بہت خوش تھا، زید سے بھی وہ بہت خوشی سے ملا تھا، پرچہ شروع ہوا تو تمام لڑکے پرچہ چل کرنے میں جت گئے، زید بھی تمام باتوں سے بے خبر پرچہ چل کرنے میں مگن تھا، اسے نہیں پتہ تھا کہ اس کی شیخ کے نیچے کیا رکھا ہے، اشفاق صاحب پرچہ کے دوران ہر نیچے پرکڑی نگاہ رکھے ہوئے تھے، اچانک ان کی نظر زید کی شیخ کے نیچے پڑی انہوں نے زید سے کہا تمہاری شیخ کے نیچے کیا ہے؟ "کچھ نہیں سر" زید بولا، انہوں نے اس شیخ میں سے کاغذ نکال کر پوچھا یہ کیا ہے، زید کا رنگ سفید پڑ گیا، اشفاق صاحب زید کو پرنسپل صاحب کے پاس لے گئے، اکرم صاحب جو پرنسپل تھے، اشفاق صاحب نے ساری کہانی سنائی، انہوں نے زید سے پوچھا تو اس نے روتے ہوئے لہجے میں کہا "سر یہ میرے نہیں ہیں نہ یہ میری لکھائی ہے، یہ سن کر اشفاق صاحب چونک گئے، انہوں نے زید کی لکھائی سے پرچوں کی لکھائی ملائی تو وہ مختلف تھی، انہوں نے اس وقت تمام کلاس کی لکھائی دیکھی تو وقاص کی لکھائی اس لکھائی سے مل گئی، وہ وقاص کو پرنسپل صاحب کے پاس لے گئے، انہوں نے وقاص کے والد کو بلایا، جنہوں نے اسے خوب ڈانٹا، اس کے علاوہ اسے قیل بھی کر دیا گیا اور وہ ایک درجہ پیچھے ہو گیا، وقاص صرف حسد اور ملٹن سے نہ صرف ایک درجہ پیچھے ہو گیا بلکہ وہ تمام لڑکوں کی نگاہ میں برا بھی ٹھہرا اور سب سے بڑھ کر اس نے اپنے بہترین دوست زید کو کھو دیا۔

ریفری کی سیٹی کے ساتھ ہی تمام کھلاڑی ڈریٹنگ روم کی طرف بڑھنے لگے، آج انٹر اسکول شمال نورمانٹ کا فائنل تھا اور وقفے پر دونوں ٹیمیں ایک ایک گول سے برابر تھیں، پانچ بار کی فاتح ہائی اسکول کی ٹیم کے لیے سٹی اسکول کی ٹیم سخت ثابت ہو رہی تھی، اس کی وجہ وقاص اور زید تھے جو بہت ہی اچھے دوست اور ٹیم کے بہترین کھلاڑی بھی، وقفے کے بعد ہائی اسکول کی ٹیم نے وقاص اور زید کو قابو کرنے کے بہت جتن کیے مگر کھیل کے آخری مراحل میں زید کے گول نے سٹی اسکول کو فاتح بنا دیا، اگلے دن اسکول میں ہر طرف زید کے چرچے تھے، وہ تمام لڑکے جو شیخ دیکھنے میدان میں نہیں آسکے تھے، زید کی کارکردگی سن کر اس کی تعریفیں کر رہے تھے، وقاص کو ان سب باتوں سے بہت جلد محسوس ہو رہی تھی، عامر جو وقاص اور زید کی گہری دوستی سے بہت خائف رہتا تھا، یہ محسوس کر کے اس کے پاس آ کر زید کی برائی کرتا اور وقاص کے کھیل ہی کی تعریف کرتا، "زید نے گول تمہارے ہی پاس پر کیا تھا، سارا کھیل تم نے کھیلا مگر ایک گول نے زید کی واہ واہ کر دی، عامر بولا، وقاص کے دل کو عامر کی باتیں لگ جاتی ہیں اور وہ اپنے دل میں زید کے لیے نفرت محسوس کرتا ہے، دوسری طرف زید ان تمام باتوں سے بے خبر بہت خوش بالکل پرانی طرح وقاص سے ملتا ہے مگر وقاص بس ہر حال میں زید سے آگے نکلنا چاہتا ہے، زید پڑھائی میں بھی اس سے آگے تھا، یہ بات بھی اب وقاص کو بہت کھٹکتی ہے، ان سب باتوں سے عامر بہت خوش تھا اور روز زید کی برائی کر کے وقاص کے دل میں زید کے لیے نفرت بھرا ہوا تھا، زید ان تمام باتوں سے بے خبر امتحانات کی

کوئل کا گھمنڈ

عبدالباسط موسانی

ایک جنگل میں ککو اور کالیا پاس کے درختوں پر رہتے تھے ککو کوئل تھی اور کالیا کوا۔

کالیا نے درخت کی سب سے اونچی شاخ پر اپنا گھونسل بنا رکھا تھا، رہی ککو، تو سب جانتے ہیں کہ کوئل کبھی گھونسل نہیں بناتی، کوئل تھی تو کالی، مگر کالی خوب تھی، جنگل کے باسیوں کو اس کے گیت بہت پسند تھے، وہ اس کی تعریف کرتے، اپنی تعریف سن کر ککو بہت گھمنڈی ہو گئی تھی، وہ بڑوں کی بے عزتی کرنے لگی اور چھوٹوں کو نظر انداز کرنے لگی، کبھی کوئی بہار ہو جاتا اور ککو سے گیت سنانے کی فرمائش کرتا تو صاف انکار کر دیتی، کبھی کوئے کی بھونڈی آواز کی ہنسی اڑاتی تو طوطے کی ٹیڑھی چونچ پر ہنستی، بیباکے بے بھرک کے جسم کو نشانہ بناتی تو انوی بیباک تک

ککو روتی ہوئی بولی ”تمہارے انڈے؟“ کالیا چونک کر بولا ”تمہارے انڈے میرے گھونسلے میں کیسے آئے؟“ ”میرے پاس اپنا گھونسلہ نہیں ہے، تمہارے انڈے روتی ہوئی بولی، اس لیے میں نے اپنے انڈے تمہارے گھونسلے میں رکھ دیئے تھے۔“ ”مجھے بتا دینا چاہیے تھا“ کالیا نے انہیں غماز کرتے ہوئے کہا ”میں تمہارا پڑوسی ہوں“ تمہارے انڈوں کی حفاظت کرنا میرا فرض بن جاتا“ ”وہ کیسے بتاتی؟ وہ بات بھی کرتی ہے تم سے، بوڑھی چیل نے کہا“ ”جو انہوں سے دھوکہ کرسے اس کی بھلا کون فکر کرے؟“ ”یہ بات تو ہے“ کالیا نے سر ہلایا۔

”ہیں ایک دوسرے سے مل کر رہنا چاہیے“، ککو خاموشی سے روتی رہی، کچھ دنوں کے بعد سب پرندوں کے بچے نکل آئے، ایک دن ککو سب کے بچوں کو حسرت سے دیکھ رہی تھی کہ کالیا نے آ کر کہا ”یہ لو ککو تمہارے بچے! میں نے دوسرے گھونسلے میں رکھ دیئے تھے، میرے دوست کی بیوی کا شکر یہ ادا کرو جس نے تمہارے انڈے سیکے ہیں۔“ ”میرے بچے!“ ککو خوشی سے بچوں کو پیار کرتی ہوئی بولی ”تم کتنے اچھے ہو کالیا، تم میرے اچھے اور سچے دوست ہو تمہارا احسان بھی میں زندگی بھر نہیں بھولوں گی۔“

”پرندے سب اچھے ہیں“ بوڑھی چیل نے نزدیک آ کر کہا ”تم انہیں اپنا بھتا سیکو، تمہارا گھمنڈ دور کرنے کے لیے ہم نے یہ چال چلی تھی۔“

ککو نے لگی، یہ سنا خوشی کے بھی تھے اور بچھڑنے کے بھی، اس واقعے کے بعد ککو سب کے لئے گانے لگی، سب کے ساتھ مل کر رہنے لگی۔

صورت پر طعنہ مارتی، ایک روز چند پرندے بیٹھ کر باتیں کر رہے تھے کہ ایک بوڑھی چیل نے کہا ”گھمنڈ کسی کو زیب نہیں دیتا، ککو کو گھمنڈا ہونا ہوگا اور یہ کام صرف کالیا کر سکتا ہے۔“

”ہاں“ ایلو نے کہا ”کالیا اس کا پڑوسی ہے، ککو ضرور ہی اس کا کہنا مانے گی۔“

”میں!!“ کالیا چونک کر بولا ”الوداواہ میری پڑوسی ضرور ہے مگر جب مطلب ہوتا ہے تب نفس نفس کر بات ہوتی ہے اور جب کام نہیں ہوتا تو میرے سلام کا جواب تک نہیں دیتی، میں اسے کیا سمجھاؤں گا اور وہ میری کیا سنے گی۔“

بوڑھی چیل ”سمجھانے کے بھی الگ الگ طریقے ہیں، میرے پاس آؤ، میں تمہارے کان میں ایک طریقہ بتاتی ہوں“، یہ پرندوں کے انڈے دینے کا موسم تھا کالیا تو اسی موقع کی تاک میں تھا، اس نے رات کو ککو کے انڈے دوسرے درخت پر اپنے دوست کے گھونسلے میں منتقل کر دیئے اور شور مچا دیا۔ ”ہائے۔۔۔ ہائے۔۔۔ کتنا بڑا سانپ تھا۔۔۔؟“ میرے دو انڈے کھالینے۔۔۔ میں ٹوٹ گیا“ کالیا اور اس کی کوئی زور زور سے رونے اور چلانے لگے۔

ککو نے سنا تو وہ گھونسلے تک یہ دیکھنے کے لیے گئی کہ اس کے انڈے محفوظ ہیں یا نہیں وہاں جا کر اس نے سر پھینک لیا کیونکہ اس کے انڈے غائب تھے وہ بھی زور زور سے رونے لگی، تمام پرندے اس کے پاس جمع ہو گئے، بولے ”سانپ نے کالیا کے انڈے کھائے ہیں تم کیوں روری ہو؟“

”نہیں وہ میرے انڈے تھے۔“

ملتی ہے، مینڈک اپنی آنکھ کی حفاظت تیسرے پونٹے سے کرتا ہے، یہ بوقت ضرورت اپنی آنکھوں کو خوں میں لے جاسکتا ہے، مینڈک ششدری اور غم آلود مقام پر بسرا کرتا ہے، اگر مینڈک کی جلد خشک ہو جائے تو اس کی زندگی تمام ہو جاتی ہے، اس کی خوراک کیڑے مکوڑے، مکڑی اور کبھی ہے یہ زبان سے حملہ کر کے زبان کے لیس دار مادہ سے اپنے شکار کو بوچھا ہے۔

مینڈک فطری موت کبھی نہیں مرتا، اس کا سب سے بڑا دشمن زرد آنکھ والا بگلا ہے، دوسرے جانی دشمنوں میں کچھوا، سانپ اور بڑے مینڈک ہیں بعض ممالک میں انسان بھی اس کا شکار کرتے ہیں۔

ہے جو بعد میں غائب ہو جاتی ہے، موسم سرما مینڈک کے آرام کرنے کا موسم ہے، ان ایام میں مینڈک جو بڑی نرم کچڑ کی تہ میں گھس جاتا ہے گلے مڑے سے تھے یا چوں میں اپنے آپ کو چھپا لیتا ہے اور سردی ختم ہونے کا بے چینی سے انتظار کرتا ہے، سردی میں اس دوران خون بالکل سست ہو جاتا ہے یہ کھانا پینا چھوڑ دیتا ہے، ہلنا چلنا بھی نہیں اور عجیب بات یہ ہے کہ تارے بھی نہیں گنتا اور تمام سردیاں آنکھ بھی نہیں لگاتا قطعاً نہیں ہوتا۔

جونہی موسم بہار آتا ہے، بے حس مینڈک میں جان پڑ جاتی ہے مینڈک کو بہار کی اطلاع چار طریقوں روشنی آواز اور بو اور قوت حس سے

حافظ معیز وڈال

مینڈک سرد خون کا جانور ہے موسم گرما میں مادہ مینڈک انڈے دیتی ہے ان انڈوں کی تعداد پانچ ہزار سے بیس ہزار کے لگ بھگ ہوتی ہے، ان انڈوں سے نکلنے والے بچوں کو نیڈپول کی شروع میں دم ہوتی

ابن انشاء

ابتدائی حساب

(ابن انشاء کی "آخری کتاب" سے عبدالناصر کا انتخاب)

حساب کے چار بڑے قاعدے ہیں:
جمع تفریق ضرب تقسیم

+ جمع

جمع کے قاعدے پر عمل کرنا آسان نہیں۔

خصوصاً مہنگائی کے دنوں میں

سب کچھ خرچ ہو جاتا ہے۔

کچھ جمع نہیں ہو پاتا۔

جمع کا قاعدہ مختلف لوگوں کے لئے مختلف ہے۔

عام لوگوں کے لئے $21 = 1 + 1$

کیونکہ 2-1 انکم ٹیکس والے لے جاتے ہیں

تجارت کے قاعدے سے جمع کریں تو $1 + 1$ کا مطلب ہے

گیارہ

رشتہ کے قاعدے سے حاصل جمع اور زیادہ ہو جاتا ہے۔

قاعدہ وہی اچھا جس میں حاصل جمع زیادہ سے زیادہ آئے بشر

طیکہ پولیس مانع نہ ہو۔

ایک قاعدہ زبانی جمع خرچ کا ہوتا ہے

یہ ملک کے مسائل حل کرنے کے کام آتا ہے اور آرزوہ ہے۔

- تفریق

میں سندھی ہوں تو سندھی نہیں ہے

میں بنگالی ہوں تو بنگالی نہیں ہے

میں مسلمان ہوں تو مسلمان نہیں ہے

اس کو تفریق پیدا کرنا کہتے ہیں

حساب کا یہ قاعدہ بھی قدیم زمانے سے چلا آرہا ہے

تفریق کا ایک مطلب ہے منہا کرنا

یعنی ٹکانا ایک عدد میں سے دوسرے عدد کو

بعض عدد اور خود کھل جاتے ہیں

بعضوں کو زبردستی ٹکانا پڑتا ہے

ڈنڈے مار کر ٹکانا پڑتا ہے

فتوے دے کر ٹکانا پڑتا ہے

ایک بات یاد رکھیے

جو لوگ زیادہ جمع کر لیتے ہیں

وہی زیادہ تفریق بھی کرتے ہیں

انسانوں اور انسانوں میں

مسلمانوں اور مسلمانوں میں

عام لوگ تفریق کے قاعدے کو پسند نہیں کرتے

کیونکہ حاصل تفریق کچھ نہیں آتا

آدی ہاتھ ملتا رہتا جاتا ہے

X ضرب

تیسرا قاعدہ ضرب کا ہے

ضرب کی کئی قسمیں ہیں

مثلاً ضرب خفیف ضرب شدید ضرب کاری وغیرہ

ابتدائی حساب ابن انشاء کی

ضرب کی ایک اور قسم بھی ہے۔

پتھر کی ضرب لٹھی کی ضرب بندوق کی ضرب

علامہ اقبال کی ضرب حکیم ان کے علاوہ ہے

حاصل ضرب کا انحصار اس پر ہوتا ہے کہ ضرب کس چیز سے دی گئی

ہے یا لگائی گئی ہے۔

آدی کو آدی سے ضرب دیں تو حاصل ضرب بھی آدی ہی ہوتا

ہے

لیکن ضروری نہیں کہ وہ زندہ ہو

ضرب کے قاعدے سے کوئی سوال حل کرنے سے پہلے تعویرات

پاکستان پڑھ لینی چاہیے۔

÷ تقسیم

یہ حساب کا بڑا ضروری قاعدہ ہے۔ سب سے زیادہ جھگڑے اسی

پر ہوتے ہیں تقسیم کا مطلب ہے بانٹنا

اندھوں کا آپس میں ریوڑیاں بانٹنا

بندر کا بیویوں میں روٹی بانٹنا

چوروں کا آپس میں مال بانٹنا

اہلکاروں کا آپس میں رشوت بانٹنا

مل بانٹ کر کھانا اچھا ہوتا ہے

وال تک جو توں میں بانٹ کر کھانی چاہیے

ورنہ قبض کرتی ہے

تقسیم کا طریقہ کچھ مشکل نہیں ہے

حقوق اپنے پاس رکھیے

فرائض دوسروں میں بانٹ دیجھیے

روپیہ پیسا اپنے کیسے میں ڈالیئے

قناعت کی تلقین دوسروں کو کیجئے

آپ کو کھل پہاڑ مع گریا دیو

تو کسی کو تقسیم کی کانوں کان خبر نہیں ہو سکتی۔ آخر کو 12 کروڑ کی

دولت کو 22 خاندانوں نے آپس میں تقسیم کیا ہی ہے؟

کسی کو پتہ چلا.....؟

ملک کی ممتاز کاروباری اور مخیر شخصیت

جامنگر و ہوار یا جماعت کے سابق صدر اور بانی جامنگر و ہوار یا میمن یوتھ آرگنائزیشن

حاجی احمد رنگون والا کی غم انگیز رحلت

اور کاروبار میں برکت عطا فرمائی۔ آپ گیارہ سال تک جامنگر و ہوار یا میمن جماعت کے صدر کے عہدے پر فائز رہے۔ فلاحی اور رفاہی کاموں کے سبب عزت و احترام کی نظر دیکھے جاتے تھے۔ آپ نے اپنی برادری کے نوجوانوں کی صلاحیتوں کو پروان چڑھانے اور جماعت کے کاموں کو آگے بڑھانے کے لئے 1982ء میں جامنگر و ہوار یا میمن یوتھ آرگنائزیشن کی بنیاد رکھی تھی۔ یہ ادارہ آج بھی برادری کی تعلیمی اور سماجی تقریبات میں نمایاں خدمات انجام دے رہا ہے۔ اللہ تعالیٰ مرحوم کو اپنی جوار رحمت میں جگہ عطا فرمائے۔

تحریر: الطاف احمد ویانی

جناب محمد شعیب رنگون والا کے علاوہ تین بیٹیاں محترمہ ہا زوجہ محمد اقبال ٹیل، محترمہ سلمیٰ زوجہ عبدالرشید رحمانی اور محترمہ فاطمہ زوجہ محمود یونس شامل ہیں۔

جناب احمد رنگون والا کو اپنے بندوں کی خدمت کا جذبہ بچپن سے ہی تھا۔ نوجوانی سے لے کر زندگی کی آخری سانس تک میمن برادری، جامنگر و ہوار یا میمن برادری اور عوام الناس کی خدمت مطلق کا فریضہ انجام دیا۔ جس کے عوض اللہ تعالیٰ نے آپ کو اور آپ کی اولاد کو بے حد نعمتوں سے نوازا

میمن برادری اور جامنگر و ہوار یا میمن برادری کے ممتاز سماجی رہنما حاجی احمد رنگون والا اتوار 27 جون 2010ء شب دس بجے رحلت کر گئے۔ ان اللہ وانا الیہ راجعون جناب احمد رنگون والا کی شخصیت کسی تعارف کی محتاج نہیں، آپ عوام الناس، میمن برادری اور خصوصاً جامنگر و ہوار یا میمن برادری کی ہر دلعزیز شخصیت تھے۔

حاجی احمد رنگون والا مرحوم کے بیٹوں میں جناب محمود رنگون والا، جناب یوسف رنگون والا، جناب عبدالناصر رنگون والا، جناب محمد اسلم رنگون والا، جناب محمد سہیل رنگون والا اور

میمین برادری کی ذہین اور ہونہار طالبہ بی کام فائنل کے سالانہ امتحانات میں کراچی بھر میں فرسٹ کلاس سیکنڈ پوزیشن حاصل کر کے اپنا اور برادری کا نام روشن کیا آنسہ صدف محمد یوسف کوٹلا ناوالا

شکریہ ادا کرنا چاہوں گی جنہوں نے میری پوزیشن کے لیے دعائیں کیں جن میں میرے والدین، اساتذہ، دوست اور خاندان والے شامل ہیں لیکن خصوصاً نانا جان عبدالعزیز ڈوانی کا شکریہ جنہوں نے میرے لیے بے حد دعائیں کیں۔

میٹرک کے امتحان میں اے ون گریڈ سے کامیاب ہوئیں جس پر ہانڈا میمن جماعت کے تعلیمی جلسے میں گولڈ میڈل پیش کیا گیا۔ آپ نے ایک سوال کے جواب میں کہا کہ میں طالب علموں کو یہ پیغام دینا چاہتی ہوں کہ ہمیں دنیا کے ساتھ ساتھ دین کی تعلیم بھی حاصل کرنی چاہیے۔ میری تمام طلبہ و طالبات سے گزارش ہے کہ وہ جی لگا کر پڑھیں اور اپنا اور اپنے والدین کا نام روشن کریں۔ اس کے علاوہ ہمیں حقوق اللہ کے ساتھ، حقوق العباد بھی خوشی خوشی ادا کرنے چاہیں اور غفور گزر، صلہ رحمی اور خدمت خلق کرنا چاہیے اور نیکی کر کے اللہ تعالیٰ سے امید رکھنی چاہیے نہ کہ بندوں سے طلبہ و طالبات کو تعلیم کے معاملے میں ایک دوسرے سے حسد نہیں بلکہ شہر کرنا چاہیے کیونکہ علم ہانٹنے سے بڑھتا ہے نہ کہ گھٹتا ہے۔

بناتی ہوں جن میں بریانی، کڑا ہی، نہاری، حلیم، کوفتے، لب شیریں، گلاب جاسن، درس ملائی وغیرہ شامل ہیں۔ آپ کا کہنا ہے کہ میں اللہ تعالیٰ کی بے حد شکر گزار ہوں کہ اس نے مجھے اتنی بڑی خوشی سے نوازا۔ اس کے علاوہ ان سب کا

برادری کے نوجوان تعلیم کے شعبے میں اپنی ذہانت اور صلاحیت کا لوہا منوار ہے ہیں۔ ہانڈا میمن برادری کی طالبہ صدف یوسف کوٹلا ناوالا نے ڈی اے ڈگری کالج برائے ویمن سے 834 نمبر لے کر بی کام کے امتحانات میں کراچی بھر میں فرسٹ کلاس سیکنڈ پوزیشن اور اے ون گریڈ حاصل کر کے اپنا اور برادری کا نام روشن کیا ہے۔ اس سے قبل ان سے بڑی بہن مہمانی بھی کراچی بھر میں انٹر کامرس میں فرسٹ کلاس سیکنڈ پوزیشن اور بی کام میں فرسٹ کلاس پوزیشن حاصل کی تھی۔

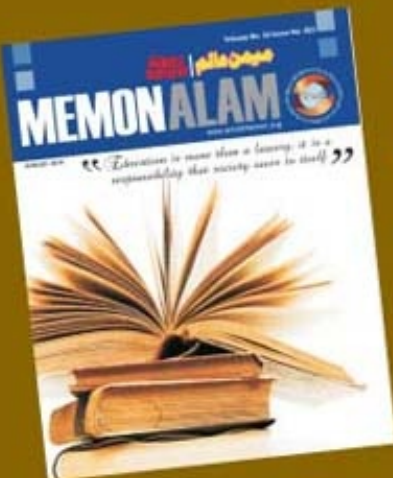
صدف کا کہنا ہے کہ پوزیشن تین چیزوں کے بغیر حاصل کرنا ناممکن ہے دل و جان سے محنت کرنا، دیانت داری اور قسمت۔ میں نے اللہ تعالیٰ کے کرم و فضل سے بھرپور محنت کر کے دیانت کاری کے ساتھ امتحانات دیئے اور والدین کی دعاؤں کے ساتھ پوزیشن لی۔

آپ نے ایک سوال کے جواب میں کہا کہ مجھے کھانا کھانے سے زیادہ پکانے کا شوق ہے مختلف قسم کے کھانے بہت لذیذ

خاص خبر

میمین برادری سے تعلق رکھنے والی تمام جماعتوں اور اداروں کو اطلاع دیتے ہوئے ہم انتہائی مسرت محسوس کرتے ہیں کہ ماہ اپریل 2010ء سے میمن برادری کا نمائندہ جریدہ میمن عالم ورلڈ میمن آرگنائزیشن کے زیر انتظام شائع ہو رہا ہے۔ لہذا تمام جماعتوں اور اداروں سے گزارش ہے کہ اگر وہ پروگرام کی رپورٹس جریدہ میمن عالم میں شائع کرنا چاہیں تو اپنی رپورٹ بمعہ چند تصاویر کے ورلڈ میمن آرگنائزیشن پاکستان چیپٹر کے دفتر واقع مسلم آباد کراچی کو روانہ کر دیں۔ شکریہ (میمین عالم)

* (طریقہ کار اور اشاعت کے حقوق محفوظ ہیں۔ ادارہ)

آل پاکستان میمن فیڈریشن کے زیر اہتمام آل میمن مقابلہء حسن قرأت و حسن نعت

رپورٹ: محمد حنیف موسانی (چیمبرمین مذہبی امور کئیٹی)

پروگرام میں چیمبرمین مذہبی امور کئیٹی نے نعت اکیڈمی اور قرأت اکیڈمی کے قیام کا اعلان بھی کیا اس اکیڈمی کے قیام کا مقصد حسن قرأت و نعت رسول مقبول ﷺ کی ترویج اور ان کی صلاحیتوں کو اجاگر کرنے کے لئے پلیٹ فارم مہیا کرنا ہے۔ میں جناب سیکریٹری جنرل آل پاکستان میمن فیڈریشن جناب عبدالرزاق ویانی کا بے حد مشکور ہوں جنہوں نے مجھے مذہبی امور کئیٹی کے پروگرام کرنے کیلئے بالکل فری ہینڈ دیا ساتھ عارف ڈانگر صاحب اور یونس بکسر صاحب جنہوں نے آڈیشن سے لیکر فائنل پروگرام تک میری رہنمائی بھی کی اور بذات خود پروگرام میں بڑھ چڑھ کر حصہ لیا میں تمام آل پاکستان میمن فیڈریشن کے عہدیداروں کا مشکور ہوں کہ انہوں نے اس پروگرام کے انعقاد میں ذاتی دلچسپی کا مظاہرہ کیا اور اسے کامیاب کروایا۔

سوم ذہیر احمد عبدالعزیز کھوسا اولکھائی میمن جماعت، مقابلہ نعت جوئیر میں اول معیز جاوید معرفانی و حورابی میمن ایسوسی ایشن، دوم عبدالقادر محمد اسحاق ویانی اولکھائی میمن جماعت، سوم عبدالہادی عبدالرحمن سر ما والا جانگر و ہواریا میمن جماعت، مقابلہ نعت سمیر میں اول محمد احمد عبدالقیوم گنڈر کتیانہ میمن جماعت، دوم کامران محمد اشرف تیلی گونڈل میمن ایسوسی ایشن، سوم محمد انیس محمد امین کیگانی اوپلیٹا میمن ایسوسی ایشن، قرآن پائے۔ مقابلہ میں حصہ لینے والے بچوں اور فائل ججز اور آڈیشن کے ججز کو تحائف دئے گئے اور پہلی پوزیشن میں آنے والے بچوں کو موہاگل فون، دوسری اور تیسری پوزیشن میں آنے والے بچوں کو بھی تحائف سے نوازا گیا۔ جن بچوں نے آڈیشن میں شرکت کی ان تمام بچوں کو

پاکستان میمن فیڈریشن کی مذہبی امور کئیٹی کے زیر اہتمام مقابلہء حسن قرأت و نعت رسول مقبول ﷺ کا فائنل پروگرام بروز ہفتہ بتاریخ 21 اگست، 2010ء بعد نماز تراویح (10 رمضان المبارک) بمقام سر آدم جی انٹینیٹیو، آڈیٹوریم، حسین آباد نزد اولکھائی میمن مسجد میں منعقد ہوا۔ کچھ پیرنگ کے فرائض جناب الطاف ویانی نے انجام دئے۔ اس پروگرام میں جناب سلیم شکور جاوید والا کو بحیثیت مہمان خصوصی، جناب آصف مجید صاحب بطور صدر جلسہ اور جناب اختر یونس صاحب بطور مہمان خاص مدعو تھے۔ حسن قرأت و نعت رسول مقبول ﷺ کیلئے ججز کے فرائض محمود الحسن اشرفی، محمد انور ابراہیم، حافظ منیر احمد باروی، حافظ عبدالواحد گھڑائی، حافظ قاری منیر احمد قادری نے انجام دیئے۔

آڈیشن بروز اتوار 8 اگست 2010ء کو ہوا جس کے ذریعے فائنل میں پہنچنے والے بچوں کی تفصیل مندرجہ ذیل ہے۔ پروگرام کا باقاعدہ آغاز تلاوت کلام پاک سے کیا گیا۔ تلاوت کلام پاک کی سعادت حافظ عبدالواحد گھڑائی نے حاصل کی۔ نعت رسول مقبول ﷺ جناب مشہور و معروف نعت خواں محمد انور ابراہیم نے پیش کی۔ مقابلہء قرأت جوئیر میں اول طلحہ احمد محمد عتیقی گابرائی اولکھائی میمن جماعت، دوم سعود عثمان فنی پاستا اولکھائی میمن جماعت، سوم اسامہ فیصل جان کبیر و اساداؤ میمن انجمن، مقابلہء قرأت سمیر میں اول محمد اویس محمد ادریس سلات و اساداؤ میمن انجمن، دوم محمد عامر انور آدم مرکتیا اولکھائی میمن جماعت،

بھی تحائف اور اسناد دی گئیں۔ اور حیدرآباد کی ایک جماعت کتیانہ میمن ایسوسی ایشن سے آئے ہوئے محمد جنید محمد فاروق پورڈا کو بھی تحائف انعام سے نوازا گیا۔ مہمان خصوصی، صدر جلسہ، مہمان خاص کوشیلڈ سے نوازا گیا۔ اس

اوپلیٹا میمن ایسوسی ایشن کے زیر اہتمام

سالانہ جلسہ برائے تقسیم انعامات طلبہ و طالبات 2010ء

تقریر میں کہا کہ میں برادری کے تمام انعام یافتگان طالب علموں اور ان کے والدین کو دلی مبارکباد پیش کرتا ہوں۔ برادری کا ہر بچہ کم از کم میٹرک پاس ضرور ہونا چاہیے اور اسے مزید تعلیم بھی حاصل کرنی چاہیے۔ آپ نے مزید کہا کہ برادری کی بچیوں کو تعلیم کے زیور سے آراستہ کرنا چاہیے۔ اس سے آنے والی نسلیں سنورتی ہیں۔

حاجی محمد عارف عبدالغفار پنجابی صدر جلسہ نے اپنی تقریر میں کہا کچھ یہ جان کر بے حد خوشی ہوئی کہ اس سال برادری میں قرآن پاک حفظ کرنے والے حافظ اور حافظات، عالم و عالمات کی تعداد میں بھی اضافہ ہوا ہے۔ یہ بچے جنت کما لیتے ہیں اور والدین کے لئے بخشش کا ذریعہ بنتے ہیں۔ میں برادری کی خواتین سے اپیل کروں گا کہ وہ شادی اور غمی کے موقع پر سادگی اپنائیں اور دوسروں کو اس جان توڑ مہنگائی میں سادگی اپنانے کی تلقین کی۔

حاجی عبدالقدوس حاجی حبیب دولارہ مہمان خصوصی آپ نے اپنی تقریر میں کہا کہ میں اتنی عمدہ تقریب منعقد کرنے پر عہدیداران اور چیئرمین پروگرام آرگنائزنگ کمیٹی جناب آصف حاجی یوسف بھوجانی اور ان کی کمیٹی کے اراکین کو دلی مبارکباد پیش کرتا ہوں۔ میں برادری کے طالب علموں سے کہوں گا کہ وہ زیادہ سے زیادہ تعلیم حاصل کر کے اپنا مستقبل سنواریں۔ آپ نے مزید کہا کہ اوپلیٹا میمن ایسوسی ایشن کے عہدیداران نے مجھے اس تعلیمی جلسے میں مہمان خصوصی بنا کر جو عزت دی ہے اس کے لئے میں آپ سب کا بے حد شکر گزار ہوں۔ مہمانان گرامی کے دست مبارک سے تمام انعام یافتگان کو شیلڈز، سرٹیفکٹ اور تحائف پیش کئے گئے۔ اس کے علاوہ اوپلیٹا میمن برادری کے متعدد افراد کو قرعہ اندازی کے ذریعے بے شمار قیمتی تحائف دیئے گئے۔

رپورٹ: یاسین بکالی

جناب یاسین بکالی جنرل سیکریٹری اوپلیٹا میمن ایسوسی ایشن اوپلیٹا میمن ایسوسی ایشن سماجی اور فلاحی کاموں کے ساتھ ساتھ تعلیم پر خصوصی توجہ دیتی ہے۔ موجودہ عہدیداران چاہتے ہیں کہ برادری کا کوئی بچہ مانی و مسائل کی کمی کے باعث تعلیم سے محروم نہ رہے۔ اس ضمن میں جماعت ہر طرح سے سپورٹ کرتی ہے اور برادری کے قابل فخر طالب علموں کے لئے مانی و مسائل کی فراہمی میں کوئی کسر باقی رہنے نہیں دیتی۔ ہم آج 275 طالب علموں کو انعامات، شیلڈز اور تحائف سے نوازیں گے

جناب اعظم خان سواتی وفاقی وزیر سائنس اینڈ ٹیکنالوجی نے اپنی تقریر میں کہا کہ اوپلیٹا میمن برادری کی تقریب میں انعامات حاصل کرنے والے حافظ و حافظات، عالم و عالمہ اور طالب علموں کو دلی مبارکباد پیش کرتا ہوں وقت کی پابندی ہمیں اپنی زندگی میں کامیابیوں سے ہمکنار کر سکتی ہے۔ وقت دولت ہے جس کا زیاں قابل افسوس ہے۔ میمن برادری کے حوالے سے میں یہ کہوں گا یہ برادری خدمت خلق اور فلاح و بہبود سے پہچانی جاتی ہے۔ جہاں جہاں میمن برادری گئی ہے وہاں اس نے مدارس، اسکولز کالج اسپتال اور فلاحی ادارے قائم کئے ہیں۔ میمن قوم ایک زندہ قوم ہے۔ وہ ہمیشہ زندہ رہے گی۔

جناب ثار احمد کھوڑو اسپیکر سندھ اسمبلی نے اپنی تقریر میں کہا کہ سندھ خصوصاً پاکستان میں میمن برادری جو خدمات انجام دے رہی ہے وہ قابل تحسین ہے، جس کی جتنی بھی تعریف کی جائے کم ہے۔ اوپلیٹا میمن ایسوسی ایشن طلبہ و طالبات کے لئے جو کوششیں کر رہی ہے یہ نئی نسل کو آگے بڑھانے میں مددگار ثابت ہوں گی۔ اس قسم کی تعلیمی تقاریر منعقد کرنے سے معاشرے میں نوجوان طالب علموں کو بل کر رہنے کا سبق ملتا ہے۔ جناب حاجی مسعود پارکچہ چیئرمین میمن خدمت فورم نے اپنی

اوپلیٹا میمن ایسوسی ایشن کے زیر اہتمام سالانہ جلسہ برائے تقسیم انعامات طلبہ و طالبات وائی ایم سی اے گراؤنڈ میں اتوار 11 جولائی 2010ء کو شب 8 بجے منعقد کیا گیا۔ جس کے مہمان خصوصی حاجی قدوس حاجی حبیب دولارہ اور صدر جلسہ جناب حاجی عارف حاجی عبدالغفار پنجابی تھے۔ تقریب میں اوپلیٹا برادری کے علاوہ میمن برادری کی بڑی تعداد نے شرکت کی

تقریب کا آغاز تلاوت کلام پاک سے این ای ڈی انجینئرنگ کالج سال اول کی طالبہ حافظہ فائقہ ایوب کو پارلہ نے کیا اور بارگاہ رسالت مآب میں ہدیہ نعت رسول مقبول ﷺ جناب حماد جاوید نے پیش کیا۔ نظامت کے فرائض جناب اے کے میمن اور محترمہ ریحانہ ناز نے مشترکہ طور پر انجام دیئے۔ ادارے کے عہدیداران میں جناب اختر یونس عرفا، جناب حاجی مسعود پارکچہ اور جناب یاسین بکالی وغیرہ نے تمام مہمانوں کو خوش آمدید کہا۔ جناب آصف حاجی یوسف بھوجانی چیئرمین پروگرام کمیٹی اپنی تقریر میں کہا کہ میں تمام معزز مہمانوں کا شکریہ ادا کرتا ہوں اور تمام کامیاب طالب علموں اور ان کے والدین کو دلی مبارکباد پیش کرتا ہوں۔

جناب اختر یونس عرفا صدر اوپلیٹا میمن ایسوسی ایشن نے اپنی تقریر میں کہا کہ میں تمام مہمانوں، برادری اور دیگر برادریوں کی معزز شخصیات کا مشکور ہوں جو اپنا قیمتی وقت نکال کر تشریف لائے اور تقریب کو کامیاب بنایا۔ میں طلبہ و طالبات کو امتحانات میں کامیابی پر دلی مبارکباد پیش کرتا ہوں۔ جماعت برادری کے غریب اور ضرورت مند بھائیوں کو ہر طرح سے مالی مدد کرتی ہے۔ آپ نے مزید کہا کہ آج ضرورت اس بات کی ہے کہ تعلیم یافتہ نوجوان آگے آئیں اور برادری کی خدمت کے لئے کمر بستہ ہوجائیں۔

ARY

GOLD BARS

The Gold Standard

The purest form of Gold 999.9

Available in 1gm to 1kg¹

¹Ten Tola and Kilo Bars available in 995 and 999 purity respectively

ARY JEWELLERY
U.A.E. PAKISTAN - OMAN - U.K. - U.S.A.

CORPORATE HEAD OFFICE
ARY House, Deira Gold Souk,
P.O.Box 1123
Dubai, U.A.E.
Tel: +971 4 2263535
Fax: +971 4 2267988

<http://www.arygold.com>

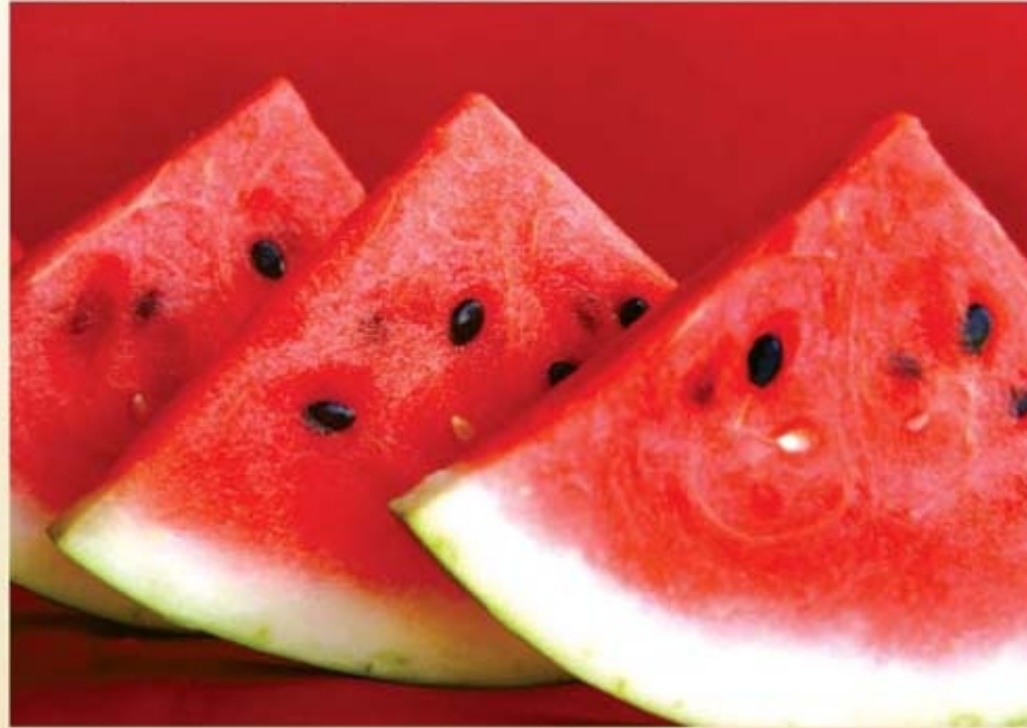
email: info@arygold.com

تربوڑ... گرمی اور پیاس کی شدت دور کرتا ہے

ریحانہ حنیف گبرانی

کھانے سے ہیضہ ہو جانے کا اندیشہ ہوتا ہے، بالخصوص تربوڑ کے بعد پانی پینے کی صورت میں۔ حالانکہ طب و صحت نے کھانے کے دوران پانی پینے کو مناسب قرار نہیں دیا۔ صرف لقمہ اٹکنے یا اشد ضرورت میں دو تین گھونٹ استعمال کرنا چاہیے اور پھل ہمیشہ کھانے کے بعد استعمال کیا جائے تاکہ کھانا بھی اچھی طرح ہضم ہو جائے۔ ریحانہ حنیف گبرانی میں بھی تربوڑ مفید ہے اور تربوڑ کے پانی کو تخمیناً لیموں میں ملا کر پینا جانا چاہئے۔ تربوڑ کو قدرت کا ملہ نے متعدد امراض اور عوارضات میں شفا بخشی کے جو ہر عطا کئے ہیں۔

وہ نوجوان جو خون کی کمی کے شکار ہوں یا جگر کی گرمی کا، ان کو اس موسم میں اس نعمت خداوندی سے پورا پورا استفادہ کرنا چاہئے۔ تربوڑ سے نہ صرف خون کی کمی دور ہوتی ہے بلکہ خون کی گرمی و فساد بھی جاتا رہتا ہے۔ جلد کو صاف کرتا ہے، رنگت کو سرخ کرتا ہے اور گوشت پوست بنانے میں فائدہ دیتا ہے۔ جگر کے امراض میں اس پھل کے فائدوں کو تمام اطباء نے تسلیم کیا ہے۔ وہ لوگ جن کا جگر پوری طرح سے کام نہ کرتا ہو، کمزور ہو جگر بڑھ گیا ہو، ایسے لوگوں کو بلا خوف و خطر تربوڑ کا پھل دوا سمجھ کر استعمال کرنا چاہیے۔ جگر کے صحیح کام نہ کرنے سے چہرے کی رنگت میں جو زرد پن آ جاتا ہے۔ وہ ٹھیک ہو جاتا ہے اور اپنے مصطفیٰ خون تاثر کی وجہ سے چہرے کی رنگت کو نکھارتا ہے اور گرمیوں میں جن لوگوں کو پھوڑے پھنسیاں ہو جاتی ہیں ان سے نجات دلاتا ہے۔ تربوڑ کا پانی صرف خون کی حدت کو دور کر کے اعتدال پر لاتا ہے بلکہ خون کے بڑھے ہوئے دباؤ (بلڈ پریشر) میں بھی فائدہ دیتا ہے اور اسے نارمل کرتا ہے۔ اس طرح بلڈ پریشر کے نتیجے میں جو دل کی دھڑکن، گھبراہٹ اور سردرد یا چکر وغیرہ آتے ہیں، ان سب کو فائدہ ہو جاتا ہے۔ شدید سردرد کی صورت میں تربوڑ کا پانی چینی اور برف میں حل کر کے پلانے سے دود دور ہو جاتا ہے۔ تربوڑ کا مغز اور خربوڑے کا مغز ایک ایک تولہ ایک پاؤ پانی میں رگڑ کر میٹھی سردانی کی طرح گرمیوں میں ٹھنڈا اور سردیوں میں نیم گرم پلانے سے پیسٹا رکنے کی تکلیف جاتی رہتی ہے۔ الغرض یہ ایک مفید اور موسمی تقاضوں کا بھرپور آئینہ دار پھل ہے جس سے نہ صرف غذائیت حاصل ہوتی ہے بلکہ موسم کی شدت گرمی کی دوا بھی ہے۔ اور قدرت کا ملکہ کی ضامی کا استعمال نہ کرنا زیادتی ہے۔

کے علاوہ حیاتیات الف، ب اور و بھی ہوتے ہیں۔ موسم گرم میں نظام ہضم بری طرح متاثر ہو جاتا ہے لیکن تربوڑ سے نہ صرف نظام ہضم کی اصلاح ہوتی ہے بلکہ پیسٹا بھی لاتا ہے اور پیسٹا میں جلن وغیرہ ختم کرتا ہے۔ پیسٹا آور ہونے کے وجہ سے اس میں سے بعض اوقات چھوٹی چھوٹی پتھریوں کو بھی نکال دیتا ہے۔ اس لئے گرمی میں اس کا استعمال نہ صرف غذائی طور پر فائدہ مند ہے بلکہ دوائی طور پر بھی۔ کیونکہ گرمی کی شدت بعض لوگوں کو اس حد تک نہ حال کر دیتی ہے کہ انہیں بار بار پیاس لگتی ہے۔ تربوڑ پیاس کی اس شدت کو دور کرتا ہے۔ دل کی دھڑکن اور گھبراہٹ میں بھی مفید ہے۔ جگر، گردوں اور مثانہ کی گرمی کو دور کرنے کا بے مثال قدرت علاج ہے۔ اس میں سرخ ذرات والے اجزاء ہیوگلوٹین ہوتے ہیں۔ تاہم پانی کی مقدار اسی فیصد تک ہوتی ہے۔ اس ناسے یہ ایک بلی قبض کشا غذا تسلیم کی گئی ہے۔ موسم گرما میں اکثر دیکھا گیا ہے کہ بعض لوگ ہاتھوں بیروں کے جلنے، طبیعت کے بے حال ہونے اور پیسٹا کم آنے کی شکایت بیان کرتے ہیں۔ ایسے حضرات کو پاؤ سے لے کر ایک سیر تک اس کا گوداؤن بھر میں استعمال کرانے سے بہت اچھے اثرات سامنے آتے ہیں۔ بعض لوگوں کا خیال ہے کہ تربوڑ

وطن عزیز پاکستان بالخصوص خطہ پنجاب کو اللہ تعالیٰ نے تمام موسموں سے نوازا ہے۔ سردیوں میں شدت کی سردی ہوتی ہے تو گرمیوں میں جھلسا دینے والی گرمی اور لوچلتی ہے۔ اس کے ساتھ ساتھ برسات اور بہار کے موسم بھی ہوتے ہیں۔ تاہم قدرت نے اس خطے کو پھلوں کی نعمت سے بھی نوازا ہے جو نہ صرف بہترین غذاؤں بلکہ دواؤں کے طور پر بھی کام دیتے ہیں اور موسمی تقاضوں کو بھی پورا کرتے ہیں۔ اب موسم گرما کو لے لیجئے، اس میں اتنی شدت کی گرمی ہوتی ہے کہ طبیعت بے حال ہو جاتی ہے۔ لو لگنے کا خدشہ رہتا ہے۔ پیسٹا جلن سے اور سرخ ہو جاتا ہے لیکن اس موسم میں قدرت نے جہاں اور پھل پیدا کئے ہیں، وہاں تربوڑ بھی وافر مقدار میں ملنے والا ارزاں پھل ہے جو نہ صرف گرمی کی شدت کو ختم کرتا ہے بلکہ گرمی کے اثرات کو بھی ختم کرتا ہے اور لو سے بچاتا ہے۔ اس موسم کی وجہ سے معدہ اور خون کی بڑھتی ہوئی حدت کو دور کرتا ہے۔

تربوڑ کا مزاج بھی سرد تر ہے۔ حالانکہ طبی تحقیق کی روشنی میں ہر گرم میٹھی چیز گرم مزاج رکھتی ہے۔ مگر یہ اپنے آبی اجزاء کی وجہ سے سرد اور تر تسلیم کیا گیا ہے۔ اس کے اجزاء میں گلوکوز، فولاد، فاسفورس، روغنی اجزاء، پونا شیم اور نشاستہ داری شکر کی اجزاء

علاوہ ڈیابٹیس اول (نوجوان کی ڈیابٹیس) بلکہ سرطان تک ہو سکتا ہے۔ ایک ماہر کے مطابق اس کی بہترین مقدار 1800 یونٹ روزانہ ہونی چاہیے۔ مسئلہ یہ ہے کہ حیاتی تین چندی غذاؤں میں موجود ہوتا ہے۔ دھوپ اس کا ایک بہترین ذریعہ ہے، لیکن زیادہ دیر تک اس میں قیام سے نقصانات بھی ہوتے ہیں۔ سرد ملکوں میں دھوپ کی کمی سے بھی یہ قلت بڑھ جاتی ہے، بالخصوص بوزھوں میں اس کی کمی زیادہ رہتی ہے اس لئے مناسب یہی ہے کہ حیاتی تین وکی اضافی مقدار کھائی جائے۔

کھائیے تو فائدہ نہ کھائیے نقصان

یہ طے ہے کہ عمر میں اضافے کے ساتھ ساتھ ہڈیوں کا حجم تیزی سے کم ہوتا ہے۔ ایام کی بندش کے پانچ سے سات سال بعد خواتین کی ہڈیوں کے حجم میں 20 فیصد کمی ہو جاتی ہے۔ اس کی وجہ سے ان کے جسم میں زنانہ ہارمون ایسٹروجن کی کمی ہوتی ہے۔ اس کا تدارک اور علاج کرانے کی صورت میں ظہال جیسی ورزش بھی شامل ہیں۔

نیو یارک کے اوسٹیو پروسیس سینٹر کے ڈاکٹر تھامس سیریس کے مطابق جسم کو ورزش سے بنائے رکھنے کے لئے ورزشوں کا سلسلہ جاری رکھنے سے بچوں اور نوجوانوں کو بہت فائدہ پہنچتا ہے، کیونکہ یہ ان کی ہڈیاں بننے کی عمر ہوتی ہے، اس لئے اگر آپ 30، 40 سال کے ہیں تو اس کے باوجود ورزش کیجئے، آپ کی ہڈیوں کی صحت برقرار رہے گی۔

اسی طرح 80 سال کی عمر میں بھی وزن برادری کی ورزشوں سے ہڈیاں مضبوط اور سلامت رہتی ہیں، کیونکہ ورزش کرنے والے بڑی عمر میں بھی گرنے اور ہڈیاں تڑا بیٹھنے کے خطرے سے محفوظ رہتے ہیں۔ آج لاکھوں افراد ہڈیوں کے ٹوٹنے کے خطرے سے دوچار ہیں۔ اس سے پہلے کہ یہ دہائی شکل اختیار کر لے اپنی ہڈیوں کی حفاظت کا اہتمام کیجئے تاکہ آپ اس دہاسے بچے رہیں۔

مچھلی، ساگ، سویا بین اور کیلشیم آمیز مگسٹرے کے دس سے مل سکتی ہے۔ بچوں کو یہ اشیاء زیادہ کھانے کی ترغیب دینی چاہیے بعض بچے دودھ اس لئے نہیں پیتے کہ اس سے وزن بڑھتا ہے۔ یہ ایک بڑی غلط فہمی ہے۔ تازہ تحقیق کے مطابق دودھ زیادہ پینے والے بچے دوسروں کے مقابلے میں بہت دبلے ہوتے ہیں، جبکہ ٹیٹھے مشروبات، مشنڈی بوتلیں وغیرہ پینے والے بچے مٹاپے کی طرف زیادہ راغب ہوتے ہیں، کیونکہ ان مشروبات میں شکر بہت ہوتی ہے۔

جو لوگ مقررہ مقدار میں کیلشیم حاصل نہیں کر پاتے، ان کے لئے زیادہ مناسب یہی ہے کہ وہ کیلشیم کی اضافی مقدار حاصل کریں۔ کیلشیم کی گولیاں مختلف ذائقوں میں مل سکتی ہیں، جنہیں بچے بڑے سے ہی پسند کرتے ہیں۔ ایک مطالعے سے ظاہر ہوا کہ بچوں کو روزانہ ایک ہزار ملی گرام کیلشیم دوسٹوں میں دی گئی۔ یعنی صبح 500 ملی گرام اور رات کو 500 ملی گرام۔ دیکھا یہ گیا کہ کیلشیم منقسم مقدار میں کھانے سے جسم میں خوب اچھی طرح جذب ہوتا ہے۔ اس سلسلے میں صرف یہ دیکھنا چاہیے کہ کسی دوا سے اس کا ٹکراؤ تو نہیں ہوتا۔ ماہر دوا یہ اس سلسلے میں مدد کر سکتا ہے۔

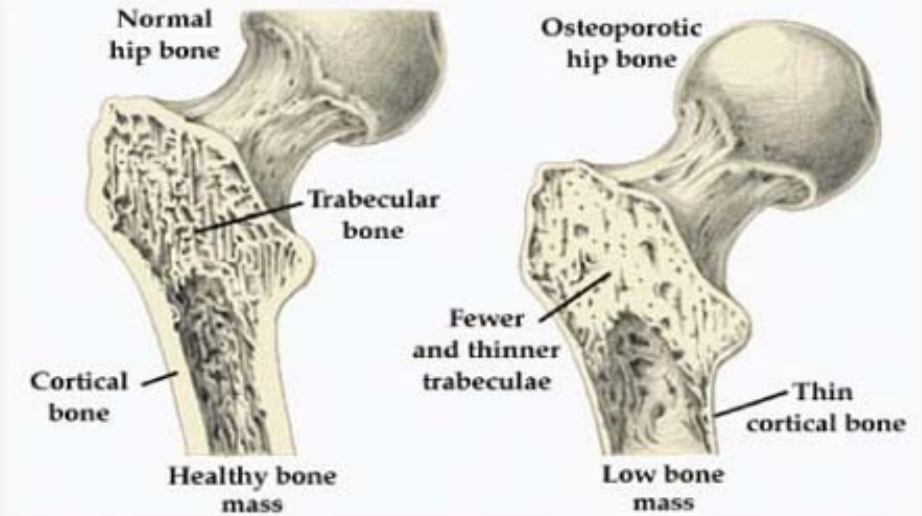
حیاتی تین ”و“ کا کردار

حیاتی تین (وٹامن ڈی) کی روزانہ درکار مقدار 600 اور 1000 یونٹ۔ ہے یہ حیاتی تین ہڈیوں میں زیادہ کیلشیم جذب کرنے کی صلاحیت رکھتا ہے۔ ماہرین کے مطابق مذکورہ بالا مقدار نا کافی ہے۔ تجربات نے بھی ثابت کیا ہے کہ ہڈیوں کی بوسیدگی کا شکار جن خواتین کو کیلشیم کے ساتھ حیاتی تین وکی زیادہ مقدار دی گئی۔ ان کی ہڈیوں میں کیلشیم 25 فیصد زیادہ جذب ہوا، اس لئے ماہرین اب اس حیاتی تین کی روزانہ مقدار میں اضافے کی ضرورت پر زور دے رہے ہیں۔ ان کے مطابق حیاتی تین وکی کمی سے دیگر تکلیف دو شکایت اور اوسٹیو پروسیس کے

صحت پر ہر عمر میں حیاتی سرگرمیوں کے اثرات مرتب ہوتے رہتے ہیں۔ پرانی ہڈیوں کے حصے ٹوٹنے کی وجہ سے ان میں خلا یا گیپ پیدا ہوتے رہتے ہیں۔ جو نئی ہڈیوں سے بھرتے رہتے ہیں ہم کوئی 30 سال کی عمر تک اپنی ہڈیاں بہتر انداز میں تیار کرتے رہتے ہیں۔ اس لئے اگر ابتدائی سے ورزش کا سلسلہ جاری رہے اور کافی مقدار میں کیلشیم جسم کو ملتا رہے تو ہمارا ہڈیوں کا ڈھانچہ بھر پور انداز میں مستحکم اور مضبوط رہ سکتا ہے۔ جس طرح آپ اپنے بینک اکاؤنٹ میں مستقبل کے لئے پیسے جمع کرتے ہیں، اپنی ہڈیوں کو بھی صحت کا بینک سمجھئے، جوانی میں آپ اس میں کیلشیم، حیاتی تین وغیرہ جتنا زیادہ جمع کریں گے، وہ آگے چل کر اتنا ہی آپ کے کام آئیں گے۔ بچپن اور لڑکپن میں اس بینک اکاؤنٹ میں کمی آگے چل کر آپ کو قفلاش اور محتاج کر دے گی۔ یاد رکھیے کہ ہڈیوں کے لئے درکار جمع پونجی 20 سال کی عمر تک جمع ہوتی ہے۔ اس عمر تک آپ کی ہڈیوں کی 90 فیصد تعمیر مکمل ہو جاتی ہے۔ اس عمر تک کیلشیم کی بھر پور مقدار میں فراہم نہ ہونے کے نتیجے میں آپ کے لئے اوسٹیو پروسیس یعنی ہڈیوں کے ٹکڑاؤ کے خطرے میں اضافہ ہو جائے گا۔ امریکہ کے مشہور میڈیکلینک کے مطالعے کے مطابق پچھلے 30 سال کے عرصے میں امریکی بچوں کی کلائی کی ہڈی ٹوٹنے کے واقعات میں خطرناک حد تک اضافہ ہو گیا ہے۔ ہم بچوں کو زیادہ کیلشیم فراہم کر کے نہ صرف انہیں تکلیف اور درد سے محفوظ رکھ سکتے ہیں، بلکہ خود بھی چین سے رہ سکتے ہیں۔

لڑکیوں کے لئے روزانہ درکار کیلشیم کی مقدار 1300 ملی گرام ہے۔ جبکہ امریکہ میں ہونے والے ایک سات سالہ مطالعہ کے مطابق وہاں 8 سے 13 سال کی عمر کی لڑکیوں کو ان کی غذا سے اوسطاً صرف 800 ملی گرام کیلشیم ملتا رہا۔ اس مطالعے کے دوران ان زیر مطالعہ نصف لڑکیوں کو کیلشیم کی اضافی خوراک فراہم کی گئی۔ خاص طور پر بلوغت کی عمر میں انہیں کیلشیم کی اضافی مقدار کھانے کے نتیجے میں ان کی ہڈیوں کی ساخت اور مضبوطی میں نمایاں اضافہ دیکھا گیا۔ جب کہ جن نصف لڑکیوں کو اضافی مقدار میں کیلشیم نہیں کھلایا گیا، ان کی بڑھوتری بالخصوص ہڈیوں کی ساخت اور ان کی موٹائی نمایاں طور پر کم رہی۔ کیلشیم کی اضافی مقدار کھانے والی لڑکیوں کی ہڈیاں مضبوطی ہی نہیں۔ بلکہ ان میں ہڈی ٹوٹنے کی شرح بھی دوسری لڑکیوں کے مقابلے میں نصف رہی۔

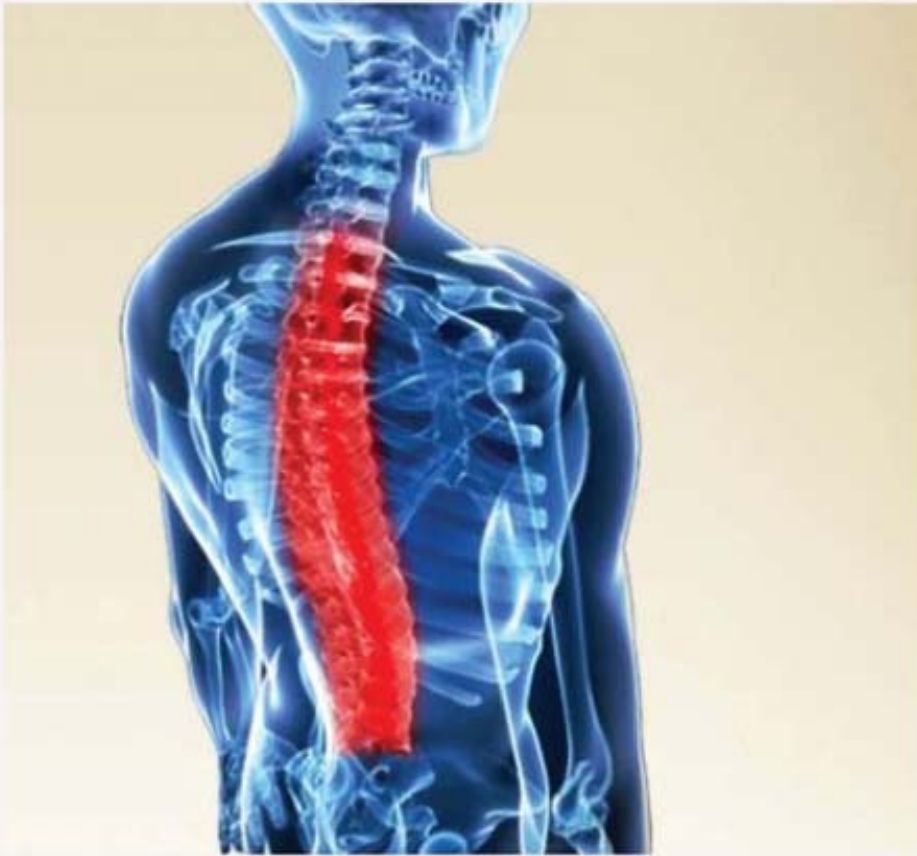
سوال یہ ہے کہ کیا تمام بچوں کے لئے کیلشیم کی اضافی خوراک ضروری ہے؟ مناسب تو یہی ہے کہ بچوں اور بڑوں کو انہیں درکار کیلشیم کی مقدار روزانہ کی غذا سے ملتی رہے۔ کیلشیم کی درکار مقدار دودھ اور اس سے بنی اشیاء کے علاوہ باریک کانٹوں والی

اسٹیوپروسیس یا ہڈیوں کا گھلاؤ

اس کے تدارک کیلئے سب سے موثر تدبیر اسکے خطرات سے آگہی اور علم ہے

ڈاکٹر فاروق اسماعیل سوریا

جب بھی کوئی بچہ کولڈ ڈرنکس کی اینٹی جوش کھاتی بوتل پیتا ہے۔ اس کی ہڈیوں کی کمزوری اور بیماری کی راہ ہموار ہونے لگتی ہے۔ کولڈ ڈرنکس کی سنسناتی اور شکر بھری بوتل سے بچوں میں ہڈیوں کے گھلاؤ کا سلسلہ یعنی اوسٹیوپروسیس شروع نہیں ہوتا، لیکن ایک بوتل پی کر وہ دراصل ایک گھاس دودھ سے محروم ہو جاتا ہے۔ جس کے نتیجے میں وہ جسم کی تعمیر کرنے والے کیلشیم اور حیاتین جیسے اہم غذائی اجزاء سے محروم ہو جاتا ہے ایسے بچے بالعموم آرام کی زندگی کے عادی ہونے کی وجہ سے کھیل کود اور ورزش سے محروم ہو کر اپنی ہڈیوں کی تعمیر کا عمل کمزور کر دیتے ہیں۔ کئی عیشوں کے بعد یہی بچے بڑے ہو کر اوسٹیوپروسیس اور ہڈیوں کے گھلاؤ کے مریض بن کر بڑے دکھ اٹھاتے ہیں۔ وہ بچے جو بوتلیں استعمال نہیں کرتے، دودھ ہی استعمال کرتے، کھیلتے، اور جسمانی محنت کرتے ہیں، بڑھاپے میں بھی ہڈیوں کی کمزوری سے بڑی حد تک محفوظ رہتے ہیں، جب کہ ششدری میں بچے والے وقت سے پہلے ہڈیوں کی کمزوریوں کے شکار ہونے لگتے ہیں۔ یہ واقعی ایک تشویش ناک صورت حال ہے جس کا تدارک بہت ضروری ہے۔ کورنیل یونیورسٹی کے پروفیسر اور خوبصورت ہڈیاں نامی کتاب کے مصنف ڈاکٹر لیون روٹ کے مطابق اوسٹیوپروسیس درحقیقت بچپن کا مرض ہے جو آگے چل کر ظاہر ہوتا ہے۔ اس مرض میں مضبوط ہڈیوں میں سوراخ سی سوراخ ہو جاتے ہیں کئی ہڈیاں بد وضع ہو جاتیں ہیں جو ٹوٹ سکتی ہیں۔ ان کی بگڑتی ہوئی حیثیت اور شکل کے علاوہ ان میں سخت درد اور تکلیف انسان کو معذور اور اپنا بچ بچا بناتی ہے۔ ڈاکٹر روٹ کے مطابق ہڈیوں کے گھلاؤ کا یہ مرض مہلک بھی ثابت ہوتا ہے۔

لئے کسی دوا یا ٹیکے کی ضرورت نہیں ہے۔ صرف رہن سہن یعنی انداز حیات میں تبدیلی ضروری ہے۔ اس تبدیلی کے ذریعے سے ہم اپنی ہڈیوں اور زندگی کو محفوظ بنا سکتے ہیں اور یہ تبدیلی فوری طور پر لائی جاسکتی ہے۔ اس میں انتظار اور دیر کرنا نقصان دوٹا بہت ہو سکتا ہے۔

کیلشیم کا کردار یہ تاثر غلط ہے کہ ہمارا ہڈیوں کا ڈھانچہ کلزی کی طرح سخت اور مضبوط ہوتا ہے جس میں کسی قسم کی تبدیلی نہیں آتی۔ ہمارے جسم کی کوئی 20 فیصد ہڈیاں بدلتی رہتی ہیں۔ ہماری ہڈیوں کے جالی دار ریشے ہر سال بدلتے رہتے ہیں۔ گویا ہماری

دیا جا رہا ہے۔ ایشین اوسٹیوپروسیس اسٹڈی نامی ادارے کے اندازوں کے مطابق 2050 تک کو لہے کے فریکچر کی شرح سالانہ 3.2 ملین تک جا پہنچے گی۔ سڈنی کے سینٹ وینٹ ہاسپٹل کے نیوکلیئر میڈیسن شعبے کے پروفیسر کولس یویاک کے مطابق 25 سال کی ابتدائی عمر میں اوسٹیوپروسیس کے شکار ہونے والے افراد کو آگھیرنے والی اس وبا کا اندازہ ہی نہیں ہے۔ اسکے تدارک کی سب سے موثر تدبیر اس کے خطرات سے آگہی اور علم ہے۔ اس تدابیر کے ذریعے سے ہم اپنے علاوہ اپنے بچوں کو اوسٹیوپروسیس سے محفوظ رکھ سکتے ہیں۔ اس کے

کو لہے کی ہڈی ٹوٹنے کے 20 فیصد مریض ایک سال کے اندر چل بیٹے ہیں۔ ایشیائی ملکوں میں درجہ سختی حال کو دیکھتے ہوئے ہڈیوں کے گھلاؤ کے عارضے کو ایشیا کا ایک نیا خطرہ قرار

درخت ہمیں آکسیجن مہیا کرتے ہیں

غل ہما آصف

نہیں رہ سکتا اور نہ ہی آگ جلا سکتی ہے۔ یہی وجہ ہے کہ چاند پر ہوا نہیں ہوتی اس لئے وہاں آگ بھی نہیں جلائی جا سکتی۔ آکسیجن کے ذریعے جلنے استعمال کرنے کے اس عمل کا نام آکسیجن آکسی ڈیشن ہے یعنی آکسیجن ہر شے کیلئے ضروری ہے آکسیجن مصنوعات میں بھی استعمال کی جاتی ہے جو راکٹ خلا میں جاتا ہے اس میں بھی آکسیجن بھری ہوتی ہے اسے مانع آکسیجن کہتے ہیں جو راکٹ میں موجود (بارود) ایندھن کو جلنے میں مدد دیتی ہے اور راکٹ اوپر کی طرف سفر کرتا ہے۔

درخت ہمیں آکسیجن مہیا کرتے ہیں اس لئے کہتے ہیں کہ درخت ہمارے دوست ہیں۔ چھوٹے گھروں میں جہاں درخت لگانے کی جگہ نہیں ہوتی وہاں چھوٹے بڑے خوبصورت گلے رکھ دیئے جاتے ہیں۔ اس کا دوسرا جاقائدہ یہ ہے کہ گھر کی خدو بصورتی میں اضافہ ہوتا ہے۔

ایک اہم بات بھی ذہن نشین کر لیں کہ ہر پودہ اور درخت جاندار ہوتا ہے۔ جس طرح انسان پانی کے بغیر زندہ نہیں رہ سکتا اسی طرح درخت اور پودے بھی پانی کے بغیر مر جھکا جاتے ہیں۔ ہمیں چاہیے کہ زیادہ سے زیادہ درخت لگائیں تاکہ ہمیں زیادہ آکسیجن مہیا ہو۔ ٹریفک کے دھوئیں کی وجہ سے بہت سی انسانی بیماریاں لگ سکتی ہیں۔ جیسے سانس، دم کی بیماریاں اور وغیرہ وغیرہ۔

ہے کہ جذب کر لیتے ہیں یہ وہ گیس ہے جو دن بھر درختوں میں جمع ہوتی رہتی ہے جو ہمیں گرد و غبار اور ماحول کی آلودگی کی وجہ سے جمع ہوتی ہے یہی گیس آکسیجن میں بدل جاتی ہے۔ اللہ تعالیٰ نے ایسا نظام بنایا ہے کہ یہی درخت کاربن ڈائی آکسائیڈ کو جذب کر کے آکسیجن مہیا کرتے ہیں نہ صرف یہ بلکہ گندی اور کثیف ہوا جو جذب کرتے ہیں اور تازہ ہوا پیدا کرتے ہیں۔

سائنسدان کہتے ہیں دن میں درختوں کے نیچے نہ بیٹھنا یا درختوں کے جھنڈ میں سیر کرنا انسان کی صحت کیلئے انتہائی مفید ہے اور رات کو درختوں کے نیچے بیٹھنا چاہئے نہ سونا چاہیے اکثر لوگ درختوں کے نیچے سو بھی جاتے ہیں بہر حال ایک سائنسی نظر یہ بھی ہے کہ درخت فضا میں موجود کثیف ہوا اور آلودگی کو جذب کرتے ہیں ہمیں اس کی خرابی سے بچاتے ہیں اور ہمارے لئے تازہ ہوا پیدا کر کے ہمیں صحت مند بناتے ہیں۔ آکسیجن ہر زندہ شے میں پائی جاتی ہے اس کے بغیر زندگی ممکن نہیں۔ آکسیجن جسم میں سب سے پہلے بھیچرود میں پہنچتی ہے جس کی وجہ سے ہم سانس لیتے ہیں اور سانس لینے میں آسانی محسوس کرتے ہیں۔ آکسیجن جو ہم بھیچرود کے ذریعے حاصل کرتے خون جو ہمارے جسم میں گردش کرتا ہے وہ اسے ہمارے جسم کے ہر ٹیٹے تک پہنچاتا ہے جس سے ہم تازہ رہتے ہیں اور آکسیجن نہ ہو تو کوئی جاندار زندہ

جدید سائنسی دور میں انسان کیلئے جہاں نت نئی چیزیں ایجاد ہوئی ہیں وہاں بے شمار بیماریاں بھی جنم لے رہی ہے۔ پرانی گاڑیوں سے لھکا ہوا اور فٹ پاتھ پر کھانے پینے کی اشیاء بغیر برانڈ کے مشروبات صحت کیلئے انتہائی نقصان دہ ہیں۔ ان بیماریوں سے بچنے کیلئے صبح کی سیر اس لئے بے حد ضروری ہے کہ اس وقت درخت ہمیں آکسیجن مہیا کرتے ہیں۔ یہ بات آپ اچھی طرح جانتے ہیں کہ آکسیجن کے بغیر انسان حیوان فرسک کوئی بھی جاندار زندہ نہیں رہ سکتا آکسیجن کیا ہے؟

یہ نہایت لطیف اور صاف ہوا ہے جو قدرتی طور پر انسان چرند پرند کو پودوں اور درختوں سے حاصل ہوتی ہے لیکن ان درختوں میں ایسے جزو ہیں جو آکسیجن پیدا کرتے ہیں۔ رات دن بھر آکسیجن خارج کرتے ہیں جن سے ہمیں صاف اور تازہ ہوا میں سانس لینے میں مدد ملتی ہے اور اسی آکسیجن کی بدولت ہمارے جسم میں نئے خلیات بنتے ہیں جس کی بدولت طاقت و قوت حاصل ہوتی ہے ہمارے جسم میں لاکھوں کی تعداد خلیات ہیں جن سے ہمارے جسم دل و دماغ کو تقویت ملتی ہے اور ہمارے تمام اجزائے جسم صحیح طور پر کام کرتے ہیں۔ درخت ہمارے پیارے دوست ہیں اور انکی خوبی یہ ہے دن بھر ہمیں آکسیجن خارج کرتے ہیں اور رات کو گاڑیوں کا دھواں یعنی ماحولیاتی آلودگی جو کاربن ڈائی آکسائیڈ کی صورت اختیار کر جاتی

موت کے وقت ایمان والے کو کلمہ یاد رہتا ہے۔ ماہرین طب کی تحقیق کے مطابق اسی فیصد امراض معدہ اور آنتوں کے نقص کے وجہ سے پیدا ہوتے ہیں معدے کے امراض مسوزھوں کی خرابی کی وجہ سے پیدا ہوتے ہیں مسوزھوں کی پیپ غذا کے ساتھ یا بغیر غذا کے لعاب دہونگے ساتھ مل کر معدے میں جاتی ہے تو یہی پیپ سبب مرض بنتی ہے اور تمام پاکیزہ غذا غلیظ اور متعفن بنا دیتی ہے۔ معدے اور جگر کے امراض کے علاج سے قبل دانتوں کے صحت کا خاص خیال کیا جائے۔

گندے اور پیپ زدہ دانت دماغی امراض کا باعث بھی بنتے ہیں ان میں نفسیاتی امراض مثلاً جنون، خبط اور دیگر مہلک امراض شامل ہیں۔

مسواک اینٹی سپٹیک ہے۔ انسان جب بھی اس کو منہ میں استعمال کرتا ہے تو یہ اندر کے تمام جراثیم کو ختم کر دیتی ہے۔ منہ کے چھالے، گرمی اور تیزابیت کی وجہ سے ہوتے ہیں جو تازہ مسواک منہ میں ملنے سے ختم ہو جاتے ہیں۔

رات کو منہ بند رہنے سے پلا زما دانتوں کو خراب کرتا ہے دانت زیادہ تر رات کے وقت خراب ہوتے ہیں لہذا رات کو سوتے وقت مسواک ضرور کریں۔

اللہ تعالیٰ نے انسانی مشینری بنائی ہے اور وہی اس کے بارے میں بہتر جانتا ہے کہ اس کی صفائی کے لئے کس چیز کی ضرورت ہے جو فوائد مسواک سے حاصل ہوتے ہیں وہ تو تھ پیسٹ اور برش سے کبھی حاصل نہیں ہو سکتے۔ برش دانتوں کے اوپر چمکیلی اور سفید تہہ کو اتار دیتا ہے جس کی وجہ سے دانتوں کے درمیان خلاء پیدا ہو جاتا ہے اور دانت آہستہ آہستہ مسوزھوں کی جگہ چھوڑ جاتے ہیں۔ اس سے غذا رات دانتوں کے درمیان خلاء پیدا ہو جاتا ہے اور دانت آہستہ آہستہ مسوزھوں کی جگہ چھوڑ جاتے ہیں۔ اس سے غذا کے ذرات دانتوں کے درمیان خلاؤں میں پھنس کر مسوزھوں اور دانتوں کے لئے نقصان کا باعث بنتے ہیں۔

مسواک، طب اور اسلام کی نظر میں

80 فیصد امراض معدہ اور آنتوں کے نقائص کی وجہ سے ہوتے ہیں

گندے اور پیپ زدہ دانت دماغی امراض کا باعث بنتے ہیں

عبدالرحیم کامدار

مسواک نبی کریم ﷺ کی وہ سنت مبارکہ ہے جسے آپ ﷺ نے ساری زندگی اپنائے رکھا۔ یہاں تک کہ بوقت وصال بھی آپ ﷺ مسواک استعمال فرمائی۔ حضرت علی کا فرمان ہے کہ مسواک حافظہ کو بڑھاتی ہے اور بھگم کو دور کرتی ہے۔

حضرت ابن عباس فرماتے ہیں کہ مسواک میں دس خصلتیں ہیں۔ دانتوں کی زردی دور کرتی ہے، آنکھوں کی بینائی کو تیز اور مسوزھوں کو مضبوط بناتی ہے، منہ کو صاف کرتی ہے ملائکہ خوش ہوتے ہیں، اللہ تعالیٰ کی رضا، سنت کی اتباع، نماز کے ثواب میں

اضافہ، جسم کی تندرستی، معدے کی اصلاح یہ سب امور حاصل ہوتے ہیں۔ علامہ ابن عابدین شامی فرماتے ہیں کہ مسواک کے فوائد ستر سے زیادہ ہیں۔ سب سے کم تر فائدہ یہ ہے کہ منہ سے میل کچیل صاف ہو جاتا ہے سب سے اعلیٰ فائدہ یہ ہے کہ

آج تک دنیا کی کوئی سائنس اور علم اللہ اور اس کے رسول ﷺ کی کسی بات کی تکذیب نہیں کر سکی۔

عصر حاضر کے انسان نے ہل پھل پسندی کی بنا پر اسلامی تعلیمات کو پس پشت ڈال دیا ہے۔ نتیجتاً مہلک اور پیچیدہ امراض میں مبتلا ہو کر لاکھوں کروڑوں روپے علاج پر صرف کر رہا ہے حالانکہ اسلامی تعلیمات پر عمل پیرا ہو کر مفت میں صحت و تندرستی کی دولت حاصل کر سکتا ہے۔ اسلام دین طہارت ہے اس میں منہ اور دانتوں کی صفائی پر بہت توجہ دی گئی ہے۔ منہ اور دانتوں کی صفائی کے لئے مسواک کو بہت اہمیت دی گئی ہے۔ مسواک نبی کریم ﷺ نے خود بھی استعمال کیا اور اس کا حکم بھی دیا۔

ابن ماجہ میں آپ ﷺ کا ارشاد پاک ہے کہ ”مسواک کا استعمال اپنے لئے لازم کر لو، اس میں منہ کی پاکیزگی اور اللہ تعالیٰ کی خوشنودی ہے۔“

جامع ترمذی میں آپ ﷺ کا فرمان عالی شان ہے کہ ”اگر مجھے اپنی امت پر مشقت کا خیال نہ ہوتا میں ضرور تمہیں ہر نماز کے وقت مسواک کرنے کا حکم دیتا۔“

ابوداؤد شریف میں ہے کہ نبی کریم ﷺ نیند سے بیداری کے بعد مسواک کرتے تھے۔

زاد المعاد میں ہے کہ حضور اکرم ﷺ سونے سے قبل مسواک کرتے تھے۔ حضرت عائشہ فرماتی ہیں کہ نبی رحمت ﷺ جب بھی گھر تشریف لاتے تو سب سے پہلے مسواک کیا کرتے تھے۔

اقلیتوں کے مسائل حل کرنے کا صرف ایک یہی راستہ ہے۔ جب تک اقلیتوں کے مسائل حل نہیں ہوتے اور مسلمانوں کے حقوق کی حفاظت کا یقین نہیں دلایا جاتا، اس وقت تک ہمارے لیے اپنے مقاصد میں کامیابی حاصل کرنا مشکل ہے۔

مسلم لیگ نے جو پروگرام بنایا ہے اس کا مقصد مسلمانوں کے حقوق کی مکمل حفاظت کرنا ہے۔ جب تک ان مسائل کا باعزت فیصلہ نہ ہو اس وقت تک اپنی ہستی کو اکثریت کے رحم و کرم پر چھوڑ دینا خودکشی کے مترادف ہے۔ مسلم لیگ کا جھنڈا اس وقت اس لئے لہرایا گیا ہے تاکہ ہندوستان کے تمام مسلمان اس کے پرچم تلے ایک اور متحد ہو جائیں اور اجتماعی طاقت سے اپنے حقوق کی حفاظت کے لئے کوشش کریں۔

صرف بنگال کی مسلم آبادی 1/3 ہے۔ اگر آپ حضرات ایک ہو کر لیگ کے پرچم تلے آ جائیں تو میں اپنی کوششوں پر فخر کر سکوں گا اور اگر آپ میرے پروگراموں کو صحیح سمجھتے ہیں تو میں یہ سمجھ سکوں گا کہ غلطوں سے بھرا ہوا یہ پسانامہ آپ نے دلی محبت سے پیش کیا ہے لیکن محض جذبات اور غلطوں کا اظہار کرنے کے بعد میرے پروگرام پر آپ حضرات عمل نہ کریں تو سمجھئے کہ یہ پر جوش پسانامہ 'خوش نما پھولوں کے ہار اور یہ خوشنما گلدستہ سب سے کار ہیں۔ میں چاہتا ہوں کہ آپ حضرات میری خدمات سے فائدہ اٹھائیں اور ہار میں جڑے ہوئے خوبصورت پھولوں کی طرح ایک ہی دھاگے میں بندھ جائیں پھر دیکھیے گا کہ ہر قوم آپ کو سینے سے لگانے کے لئے تیار ہوگی۔

ہندوستان کے مسلمانو!

ایک ہو جاؤ، ایک ہی پلیٹ فارم پر آ جاؤ اور بکھرے ہوئے بے ہونے مسلمانوں کو ایک ہی پرچم تلے جمع کر دو۔ یہی میری کوشش اور خواہش ہے۔ اگر آپ میری حقیر خدمات قبول کرتے ہیں تو میں آپ سے بار بار گزارش کرتا ہوں کہ ایک ہو جاؤ۔ اگر آپ متحد ہوں تو برٹش حکومت یاسی اور کی جالی نہیں کہ آپ کو حقارت کی نظر سے دیکھے۔ دنیا میں وہی قوم زندہ رہ سکتی ہے جس نے اتفاق سے کام لیا ہو۔

ہماری اور آپ کی ناکامی اور پسماندگی کا یہی سبب ہے کہ ہم میں اتحاد نہیں ہے۔ ہماری طاقتیں مختلف سمتوں میں بکھری پڑی ہیں۔

آدم جی سینہ کا اختتامی اظہار تشکر

مسٹر جناح (قائد اعظم) کی تقریر ختم ہونے کے بعد سینہ آدم جی حاجی داؤد نے مسٹر جناح کو یقین دہانی کرائی کہ میں قوم مسلم لیگ کے ساتھ ہے اور بنگال کے مسلمانوں کا بھی ایک بڑا حصہ مسلم لیگ کے پرچم تلے گیا ہے۔ 1938ء کے آخر تک انشاء اللہ تعالیٰ آپ دیکھیں گے کہ ہندوستان میں ایک بھی مسلمان ایسا نہیں ہوگا جو مسلم لیگ کے ساتھ نہ ہو اس کے بعد جلسہ اختتام کو پہنچا۔

اس موقع پر ہم یہ عرض کرنا ضروری سمجھتے ہیں کہ موجودہ قومی زندگی میں ملک و ملت کے لئے فائدہ مند کوششوں میں ہماری خدمات آپ کے ساتھ ہیں۔ ہم پورے غلطوں کے ساتھ آپ کے اپنے تعاون کا یقین دلاتے ہیں۔

اپنے مذہب اور ملک کے لئے ہم سے جو کچھ ہو سکا ہم نے کیا ہے اور آئندہ جو ہم سے ہو سکے گا کریں گے بلکہ ہم اب بھی کوشاں ہیں اور آپ کو یقین دلاتے ہیں کہ جس مقصد کو آپ نے اصول بنالیا ہے اس کے لئے ہم سے جو ہو سکے گا وہ کرتے رہیں گے۔

ہمیں آپ پر بے حد فخر ہے۔ ہم اللہ تعالیٰ سے دعا کرتے ہیں کہ وہ آپ کو دلی اور دماغی طاقت اور جسمانی تندرستی بخشنے۔

(آمین)

ہم سب آپ کے مخلص اور خیر خواہ

آدم جی حاجی داؤد

گھنٹہ کی مین برادری کی جانب سے

صدر استقبالیہ کمیٹی

جناح صاحب کا جواب

پسانامے کا جواب دیتے ہوئے مسٹر محمد علی جناح (قائد اعظم) نے کہا کہ آپ لوگوں نے جس محبت اور غلطوں کے ساتھ اس پسانامے میں میرے لئے تعریف کے الفاظ استعمال کئے ہیں اور اس عظیم اور شاندار جلسے میں مجھے شرکت کرنے کا اعزاز بخشا ہے، اس کے لئے میں تہہ دل سے آپ کا شکر یہ ادا کرتا ہوں۔

مین برادری ایک صف اول کی تاجر اور جرات مند قوم کی طرح بیدار ہو کر سیاست میں دلچسپی لے رہی ہے۔ یہ خوشی کی بات ہے۔ دنیا میں کامیاب اور کامران ہونے کا ایک ہی راستہ ہے کہ ہم سب ایک پرچم تلے متحد ہو جائیں۔ میری دعا ہے کہ آپ اس مقصد میں کامیابی حاصل کریں۔

مسلم لیگ مسلمانوں کی بہتری اور بہبود کے لئے تحریک چلا رہی ہے۔ اس نے مسلم اتحاد کا علم بلند کیا ہے۔ اس پرچم تلے مسلمانوں میں اتحاد اور اتفاق ہو جائے یہی ان کی کامیابی ہے۔

محترم!

آپ کا یہاں استقبال کر کے ہمیں بے حد مسرت ہو رہی ہے۔ ہم سب انتہائی مسرت کے ساتھ ہندوستان کے ایک سعادت مند فرزند کے دیکھنے کا شرف حاصل کر رہے ہیں کہ جس نے دوسروں کی نظر میں ہند کو باعزت بنانے کے لئے بہت کامیاب کوششیں کی ہیں۔ بمبئی ہائیڈرو پاور کے ایک ایڈووکیٹ کی حیثیت سے وفاقی اسمبلی کے ایک بااثر طاقت رکھنے والے ایک شعلہ بیان مقرر کی حیثیت سے مسلمانوں کے عظیم لیڈر کی حیثیت سے اسلام اور ہند کے لئے آپ نے بے حد خدمات انجام دی ہیں۔ آپ کی اخلاقی طاقت بے باک اظہار رائے اور آپ کی سیاسی بصیرت اور دوراندیشی یہ سب خصوصیات ملک کے لئے بہترین سرمایہ ہیں۔

ملک و ملت کے لئے آپ کی مسلسل بے لوث خدمات نے آپ کا نام ہند کے سب لوگوں میں ذات پات کے امتیاز کے بغیر مشہور کر دیا ہے۔ آپ نے خدمات کی راہ اختیار کی ہے۔ اس سے آپ کو کسی مالی یا مادی فائدے کا لالچ کے کرہٹایا نہیں جاسکتا۔ آپ نے تو ایک مضبوط اور اٹل چٹان کی طرح ہند کی سیاسی زندگی کو بگاڑنے والی تمام طاقتوں کا کامیابی سے مقابلہ کیا ہے۔ آل انڈیا مسلم لیگ کے جھنڈے تلے ہند کے مسلمانوں کے لئے بہترین کوشش کرنے سے ایک اچھی رہنمائی حاصل ہوئی ہے اور آپ نے ہند کی اقلیتوں کے اہم مسائل کے حل کی راہ تلاش کی کیونکہ ان مسائل کا کوئی اچھا حل تلاش کیے بغیر ہند کی ترقی کی راہ میں رکاوٹیں حائل رہیں۔

صاحبو!

مسلمان آج سب بظہن میں گرفتار ہیں۔ ہمیں ایک دوسرے سے علیحدہ رکھنے کے لئے ہر طرف لاتعداد طاقتیں کام کر رہی ہیں۔ ایسے ٹکسن وقت میں ہمیں صرف اجتماعی طاقت اور اجتماعی کوشش ہی کنارے پر لا سکتی ہے۔ ہند کے ہر ایک مسلمان کے دل میں یقین محکم اور اعتماد پیدا کرنے والے ایک بہترین لیڈر کی رہنمائی حاصل کر کے ہم بے حد خوشی محسوس کر رہے ہیں۔

قائد اعظم کے اعزاز میں منعقدہ ایک یادگار تقریب کا احوال

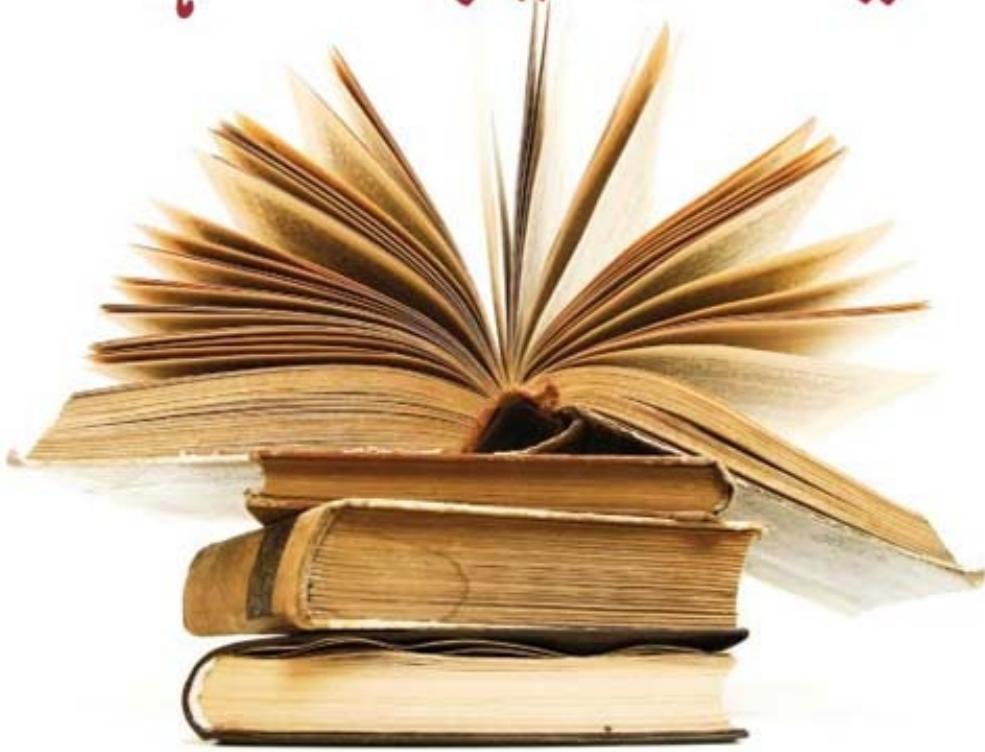
تحریر: جناب یوسف عبدالغنی ماٹو دیا (مرحوم) اور جناب نور محمد جمال میمن نور (مرحوم)، مدبران ہفت روزہ ”انقلاب“ (گجراتی) کاٹھیاواڑ (انڈیا)، ترجمہ: کھتری عصمت علی ٹیل

داؤد نے فرمائی۔
جلے میں میمن، خوجہ، کھتری اور بوہری برادری کے علاوہ دوسری برادر یوں کے مسلمانوں نے بھی بڑی تعداد میں شرکت کی بنگال کے کچھ وزرا، بھی اس شاندار جلے میں شریک ہوئے تھے۔ وزیر اعلیٰ مولوی اے کے فضل الحق جب تشریف لائے تو مسلم بوائز اسکاؤٹ نے ان کا پر جوش استقبال کیا۔ قرآن پاک کی تلاوت سے جلے کا آغاز کیا گیا۔ بعد میں بوائز اسکاؤٹ کے ایک بچے نے علامہ اقبال کا جدید ملی ترانہ پیش کیا۔ اس کے بعد مسز جناح (قائد اعظم) کی خدمت میں مندرجہ ذیل سپانامہ پیش کیا گیا۔
سپانامہ
بخدمت جناب محمد علی جناح صدر آل انڈیا مسلم لیگ

10 جنوری 1938ء کے شمارے سے ماخوذ ہے اور اس کا اردو ترجمہ جناب کھتری عصمت علی ٹیل نے اردو قارئین کی معلومات میں اضافہ کے لئے کیا ہے جس کو ہم شکر یہ کے ساتھ شائع کر رہے ہیں۔ (ادارہ)
کلکتہ میمن برادری کی جانب سے
محمد علی جناح صاحب (قائد اعظم)
کا استقبال
کلکتہ مورخہ 31 دسمبر 1937ء یہاں آپاد میمن برادری کی جانب سے مسلم ہند کے ہر معزز رہنما جناب محمد علی جناح کو سپانامہ پیش کرنے کے لئے ایک شاندار جلسہ شام چار بجے البرٹ ہال میں منعقد کیا گیا۔ اس جلے کی صدارت سینیٹہ آدم جی

پاکستان بنانے میں میمن برادری کا بڑا حصہ رہا ہے اس احوال کی اشاعت اس بات کو ظاہر کرتی ہے کہ تحریک پاکستان اور قیام پاکستان میں میمن برادری نے بھی بھرپور ساتھ دیا تھا۔
کلکتہ کی میمن برادری نے 31 دسمبر 1937ء کو قائد اعظم محمد علی جناح کو سپانامہ پیش کرنے کے سلسلے میں ایک عظیم الشان جلسہ منعقد کیا تھا۔ جس کی صدارت خادم قوم سینیٹہ آدم جی داؤد صاحب نے فرمائی تھی یہ احوال جناب یوسف عبدالغنی ماٹو دیا (مرحوم) اور جناب نور محمد جمال میمن نور (مرحوم) کی مشترکہ (مدیر صاحبان) کی ادارت میں گجراتی زبان میں شائع ہونے والے کثیر الاشاعت ہفت روزہ ”انقلاب“ مورخہ

بنیادی تعلیم کو کیسے بہتر بنایا جاسکتا ہے؟

کسی بھی قوم کی تعمیر و ترقی میں تعلیم کے مرکزی کردار کو نظر انداز نہیں کیا جاسکتا اور تعلیم اس وقت تک ترقی کے مقاصد پورے نہیں کرتی جب تک کہ پرائمری تعلیم ٹھوس بنیاد پر استوار نہ ہو۔ اس سلسلے میں ماضی اور حال میں کئی اقدامات کیے گئے اور تعلیمی پالیسیاں ترقیب دی گئیں جن میں سے کچھ کے اچھے اور کچھ کے برے نتائج سامنے آتے رہتے ہیں اس لیے بعض سابقہ اقدامات پر نظر ثانی انتہائی اقدامات کی ضرورت ہے تاکہ تعلیمی شعبے میں مزید ترقی ہو۔ ذیل میں ہم غلط اقدامات کی نشاندہی کے ساتھ ساتھ اس کی بہتری کے لیے تجاویز پیش کر رہے ہیں۔

انگلش میڈیم کی پالیسی چند بڑے شہروں میں تو شاید کامیاب ہو جائے مگر ان عوامل کی بنا پر دیہات میں کامیاب نہ ہو سکے گی۔ انگریزی سماجی ترقی کے لیے ناگزیر ضرورت ہے لیکن کامیابی کو بتدریج اختیار کرنے سے ہی ہوگی۔ بہتر یہی ہے کہ پانچویں تک اصطلاحات اردو میں دی جائیں اور ساتھ ان کی انگلش دیدی جائے چھٹی سے آٹھویں تک سب اصطلاحات انگلش میں کردی جائیں اور نویں سے انگلش میڈیم شروع کیا جائے اس کے ساتھ ساتھ پرائمری اسکولوں میں گریجویٹ ٹیچرز کو ان کی تعلیم کے مطابق گریڈ اور مراعات دی جائیں اور جہاں انگلش میڈیم شروع کیا جائے وہاں گریڈ اسکیل پرائیم۔ اے انگلش ٹیچر بھرتی کیے جائیں تو معیار تعلیم بڑھنے کی بہت امید ہے جو تہ نئی پالیسیوں کے باوجود روز بروز کم ہو رہا ہے۔

پرائیویٹ تعلیمی اداروں کو بہت زیادہ ترجیح دی جا رہی ہے یہ درست ہے کہ وہ تعلیم کے شعبے میں حکومت کا ہاتھ بنا رہے ہیں اور ان کے نتائج بھی نسبتاً بہتر ہیں لیکن وہ کاروباری ادارے ہیں بچوں سے بھاری فیس لیتے ہیں اور محکمے کو کم تنخواہ دیکر زیادہ کام لیتے ہیں ان کے لیے بچوں کو سہولیات مہیا کرنا کوئی مسئلہ نہیں حکومت کو انہیں امداد دینے کی بجائے سرکاری اداروں پر توجہ دینی چاہیے تاکہ ان کا رزلٹ بہتر ہو۔ اگر حکومت چاہتی ہے کہ سرکاری ادارے پرائیویٹ اداروں سے بہتر نتائج دے تو اسے وہ سہولتیں اور معیار سرکاری اسکولوں میں بھی مہیا کرنا پڑے گا جو پرائیویٹ اداروں میں ہوتا ہے مثلاً لیٹرینیں، جمولے، کھیل کی سہولتیں، لائبریری، چوکیدار، خراب، مالی و نصابی، فزیشن، انعامات وغیرہ جو سرکاری پرائمری اسکولوں میں تو خال خال ہی

محمد عمران وہار یا

پائے جاتے ہیں لیکن ہر پرائیویٹ ادارے میں لازمی ہوتے ہیں اس کے علاوہ پرائیویٹ اداروں میں ترقی و مراعات کے لیے محض تجربہ ہی نہیں تعلیم اور کارکردگی کو بھی مد نظر رکھا جاتا جبکہ سرکاری اداروں میں صرف سینیاریٹی دیکھی جاتی ہے۔ پھر مار نہیں پیار کی پالیسی صرف سرکاری اسکولوں پر لاگو ہے پرائیویٹ اس پر عمل نہیں کرتے سرکاری اسکولوں میں معیار تعلیم اور ڈسپلن خراب ہونے کی ایک وجہ یہ پالیسی بھی ہے کیونکہ جزا و سزا اسلام کا بنیادی تصور ہے۔ جس کے بغیر کوئی سسٹم نہیں چل سکتا۔ پرائیویٹ اداروں کے بچوں کے والدین عموماً امیر اور بچوں کی تعلیم کے لیے حساس ہوتے ہیں وہ بچوں کی خصوصی کیئر (care) کرتے ہیں، مدد کرتے ہیں انسانی ٹیچر رکھ کر دیتے ہیں اس کے علاوہ ان کے استاد اور اسکولوں سے بھی رابطے میں رہتے ہیں جبکہ سرکاری اداروں کے بچوں کے والدین خصوصاً دیہات میں عموماً ان پڑھ، غریب اور تعلیم کی اہمیت سے لاپرواہ ہوتے ہیں جو بچوں کو گھر میں اپنے کام پر لگائے رکھتے اور مفت کتب اور مفت تعلیم کی قدر نہیں کرتے جو پرائیویٹ اداروں میں پڑھنے والے بچوں کے والدین بھاری تعلیمی

اخراجات کے باعث بہت زیادہ کرتے ہیں۔ سرکاری اداروں میں زیر تعلیم بچوں کے والدین اساتذہ سے بھی رابطے میں نہیں رہتے ضرورت اس امر کی ہے کہ اس تفاوت کو دور کیا جائے تعلیمی مقابلے کی فضا پیدا ہو سکتی ہے اس سلسلے میں پرائیویٹ اور سرکاری اداروں میں باہم مقابلے کرائے جائیں اور میڈیا مہم چلائی جائے اور والدین میں تعلیم کی اہمیت اجاگر کی جائے۔ پانچویں اور آٹھویں کے امتحانات کا طریقہ امتحان اور لیول ان درجات سے بہت بلند ہے۔

گرمیوں کی چھٹیوں میں اساتذہ کو تعلیم امپروو کرنے کی خصوصی کورسز کرائے جاسکتے ہیں کورسز کی تکمیل پر بونس یا ترقی بھی دی جائے۔ اساتذہ کی تعلیمی ترقیاں جو عرصہ سے بند ہیں وہ بھی جاری کی جائیں اور کنٹریکٹ اساتذہ کو ریگولر کر کے ان کے حقوق دے جائیں اور ان کو وہی اسکیل دیا جائے جس کی اہلیت رکھتے ہیں کیونکہ اساتذہ کی حق تلفی کر کے ان کو نظر انداز کر کے جو بھی پالیسی بنائی جائے گی وہ ناکام ہوگی اور اس کے نتائج منفی نکلیں گے۔

پرائمری سطح پر تعلیمی انحطاط کی ایک اور وجہ مختلف سرکاری اور غیر سرکاری اداروں کی تعلیمی نظام میں مداخلت ہے جا بھی ہے

فنی تعلیم کی فراہمی میں مصروف عمل ہے۔ آڈیو انشٹیوٹ آف انفارمیشن ٹیکنالوجی اور عثمان انشٹیوٹ آف ٹیکنالوجی نے بھی اس مشن کو جاری و ساری رکھا ہوا ہے۔ ماسی کے فروغ علم کے تناظر میں مین برادری آج بھی کسی سے پیچھے نہیں۔ دور جدید کے تقاضوں اور جدید علوم کی نئی نئی شاخوں کے تعلیمی اداروں کا قیام آج بھی اس برادری کی اولین ترجیح ہے۔ کراچی یونیورسٹی میں قائم حسین ابراہیم جمال کیمسٹری انشٹیوٹ اور لطیف ابراہیم جمال سائنس سینٹر اس کی وہ زندہ مثال ہے جس کی بدولت آج بیرون ممالک سے کئی طالب علم اس ادارے سے Ph.D کی ڈگری حاصل کرتے ہیں۔ جدید علوم کے فروغ میں باہشتی پوسٹ گریجویٹ آئی انشٹیوٹ، مین انشٹیوٹ آف ڈیٹا پروسیسنگ سیریا پارک کالج آف لبرل آرٹ اور ARY اکیڈمی آف جیم اینڈ اینڈیورلر نے خدمت کی نئی راہ متعین کی ہوئی ہے

مین برادری کے ماسی اور حال کی فروغ علم کی مشن کو مستقبل کے جدید تقاضوں سے ہم آہنگ کر کے اور اسے جدید خطوط پر استوار کرنے کے لیے ورلڈ مین آرگنائزیشن نے اپنے قیام کے ساتھ ہی تعلیم کے فروغ کو اولیت دی اور اعلیٰ تعلیم کے لیے نہ صرف اسکالرشپ کا اجراء کیا بلکہ جدید فنی تعلیم کے فروغ کے لیے کراچی میں مین انڈسٹریل اینڈ میکینیکل انشٹیوٹ (MITI) کا قیام عمل میں لاکر فروغ علم کی نئی راہیں روشن کیں۔ بین الاقوامی معیار کا یہ تعلیمی ادارہ طلباء و طالبات کو مختلف پیشہ ورانہ مہارت سے آراستہ کر رہا ہے ورلڈ مین آرگنائزیشن نے تعلیم کے رجحان کے فروغ کے لیے 2008ء کو "ایجوکیشن فار آل" کے طور پر مٹا کر فروغ علم کی نئی راہیں روشن کیں۔

ورلڈ مین آرگنائزیشن کے تحت مستقبل کے جدید تقاضوں اور جدید علوم کی تعلیم کے لیے دوہنی میں بین الاقوامی سطح پر مین انڈسٹریل اینڈ یونیورسٹی کے قیام کا منصوبہ بلاشبہ مین برادری کی مستقبل میں اعلیٰ و جدید تعلیم کے فروغ میں اہم کردار ادا کرے گا۔

مین برادری ماسی کی شاہراہ پر چلتے ہوئے آج جس مقام پر ہے انشاء اللہ مستقبل میں یہ برادری سب سے زیادہ تعلیم یافتہ اور ہر قسم کے چیلنجوں کا مقابلہ کرنے کے لیے تیار ہوگی۔

لنکا، بنگلہ دیش، برما، افریقہ اور ساؤتھ افریقہ میں متعدد جماعتیں اور مقامی ادارے بھی اس مشن کی تکمیل کے لیے کوشاں ہیں۔ 1972ء میں حکومت پاکستان نے کئی تعلیمی اداروں کو قومی تحویل میں لے لیا۔ 1972ء کے مرتب کردہ اعداد و شمار کی تفصیلی رپورٹ کے مطابق اس وقت پاکستان میں مین برادری کے زیر انتظام تعلیمی اداروں کی تعداد 94 تھی۔ لیکن آل پاکستان مین فیڈریشن کے تحت جناب پیر محمد کالیا اور ان دیگر رفقاء کا رنے اپنی بھرپور کاوشوں سے یکم اپریل 1984ء کو حکومت پاکستان نے ماسی میں مین برادری کے مختلف جماعتوں اور تنظیموں کے ماتحت چلنے والے قومیاے گئے 170 اسکولوں کو ان کی اصل انتظامیہ کو واپس کر دیا جن میں کراچی، حیدرآباد اور سکھر کے اسکول شامل تھے۔

جدید اور اعلیٰ تعلیم کے ساتھ ساتھ مین برادری فنی تعلیم کے فروغ کے لیے بھی صف اول میں رہی۔ 1992ء میں قائم ورلڈ مین فاؤنڈیشن سینٹر خواتین کو دستکاری اور گھریلو صنعت کی تعلیم سے آراستہ کر رہا ہے یہ سینٹر نہ صرف پاکستان بلکہ ایشیا کی سب سے بڑی دستکاری کی تربیت گاہ ہے مزید رنگوں والا فرسٹ کے تحت ZMV رنگوں والا کیونٹی سینٹر، اوکھائی مین یوتھ سروسز کے تحت انڈسٹریل ہوم، جناب محمد حنیف کالیا کے سوشل ویلفیئر پروجیکٹ کوآرڈینیٹیشن گروپ کے تحت آئی ٹی کی تعلیم کے فروغ اور کے ایم اے میکینیکل اینڈ ایجوکیشنل سینٹر کھارادار طالب علموں کو

لیے اسکالرشپ کا اجراء اور تعلیم کے حصول کے لیے معاونت فراہم کی گئی۔

مین برادری کے بابائے تعلیم سر آدھی حاجی داؤد نے کراچی کے علاقے کارڈن ویسٹ میں دو عمارتیں خرید کر سوسائٹی کو عطیہ کیں جس میں 1961ء میں آڈیو سائنس کالج جیسا معیاری تعلیمی ادارہ قائم کیا گیا۔

1963ء میں مین برادری کے عظیم سیاسی و سماجی رہنما سر عبد اللہ ہارون نے کراچی کے پسماندہ علاقے لیاری میں سر عبد اللہ ہارون کالج قائم کیا۔ مین برادری کے علم دوست انسان جناب سلیمان بھورانے متعدد اسکول مدرستہ الاسلام کے نام سے قائم کیے۔ جبکہ کراچی کی مین بزرگ خاتون حاجیانی خدیجہ ہائی نے روثی اسلام کے نام سے کئی تعلیمی ادارے قائم کر کے تعلیم نسواں کے فروغ کو پروان چڑھایا۔ حاجی آدم پیر محمد فیملی نے 1962ء میں عید گاہ کے قریب حور ہائی حاجیانی گز اسکول اور حنیف ہائی اسکول قائم کیا۔ حاجی تار محمد قاسم تیلی چیری ٹیلی ٹرسٹ کے زیر اہتمام حوراجی کالونی کراچی میں حنیف گز اسکول جیسا اعلیٰ و معیاری تعلیمی ادارہ قائم کیا گیا۔

مین برادری کے مختلف اہل ثروت خاندان اور ان کے زیر انتظام ٹرسٹ و فاؤنڈیشن بھی تعلیم کے فروغ کے لیے بھرپور طور پر سرگرم عمل رہے۔ ہوانی فیملی کے تحت عائشہ ہوانی ٹرسٹ نے شاہراہ فیصل پر عائشہ ہوانی اکیڈمی اور عائشہ ہوانی گز کالج داؤد فاؤنڈیشن کے تحت داؤد انجینئرنگ کالج، حسین ابراہیم فاؤنڈیشن کے تحت HEF اسکول حسین آباد اور HEJ پبلک اسکول اسٹیڈیم، ارڈو پر ایلمینٹی فاؤنڈیشن کے تحت تھمبھا جیانی اسکول بانٹو انگر میں قائم کیا گیا۔

پاکستان و بھارت میں مین برادری کی تقریباً ہر جماعت اپنے اپنے دائرہ کار میں فروغ علم میں مصروف عمل ہیں۔ ان جماعتوں و مقامی اداروں کے تحت پرائمری، سیکنڈری اور ہائی اسکولز کے علاوہ کالج، لائبریری، صافٹی سینٹر انڈسٹریل ہوم اور کپیوٹر سینٹر قائم ہیں۔ مزید پاکستان و بھارت کے علاوہ سری

مہین برادری کی تعلیمی خدمات

ماضی، حال اور مستقبل کے آئینے میں

تعلیم کا فروغ ہمیشہ سے ہی مہین برادری کی خدمات کا ایک لازمی جزو رہا ہے سرسید احمد خان کی خودنوشت سوانح حیات کی مطابقت 1869ء میں سرسید احمد خان بمبئی تشریف لائے اور مہین برادری کے تاجران سے ملاقات کی۔ اس وقت ان کے علم میں یہ بات آئی کہ مہین برادری کے اکثر تاجران اور ان کے اہل خانہ نے مختلف مدارس قائم کئے ہوئے ہیں جہاں بچوں اور دیگر افراد کو دینی تعلیم دی جاتی ہے۔ یعنی ماضی میں دینی تعلیم کا فروغ مہین برادری کی سماجی خدمات کا ایک اہم ترین عنصر تھا۔ اس امر کی اہم ترین مثال 1885ء میں کراچی کے علاقہ کھڑہ میں مولوی عبداللہ مہین کا قائم کردہ مدرسہ عربیہ مظہر العلوم ہے۔ جو آج بھی اپنی آب و تاب سے دینی تعلیم کے فروغ میں مصروف عمل ہے۔

مختلف تعلیمی ادارے قائم کرنے والے انجمن حمایت اسلام کے 1874ء میں قیام میں مہین برادری کا اہم کردار رہا۔ انیسویں صدی میں برصغیر پاک و ہند کے مختلف علاقوں میں مہین برادری کی جماعتوں اور فلاحی اداروں نے کئی چھوٹے چھوٹے تعلیمی ادارے قائم کر کے فروغ علم کی تحریک کا آغاز کیا۔

1910ء میں مہین برادری کے ایک سخی دل انسان اپنے وقت کے مشہور جہاز راں سر محمد یوسف اسماعیل نے ممبئی کے قریب جزیرہ میں جہاز رانی سے متعلق اعلیٰ تعلیم مفت فراہم کرنے کے لئے نہ صرف نائیکل اینڈ میکینیکل انسٹیٹیوٹ قائم کیا بلکہ 1914ء میں ممبئی میں اعلیٰ تعلیم کے فروغ کے لئے یوسف اسماعیل کالج کا قیام عمل میں لاکر خدمات کی ایک مثال قائم کی یہ کالج آج بھارت کے شہر ممبئی کا چوتھا بڑا تعلیمی ادارہ ہے 1936ء میں انجمن حمایت اسلام کے تحت مہین برادری کے ممتاز سماجی رہنما جناب صابو صدیقی نے ممبئی میں ایک ٹریڈ اسکول قائم کیا۔ جس میں صنعتی آرٹ و کرافٹ کی تعلیم کا آغاز کیا گیا 1958ء میں اسے میکینیکل ہائی اسکول اور 1948-85ء میں انجینئرنگ کالج

تحقیق و تحریر: عبدالحمید طیب سوریا

کا درجہ دیا گیا

1930ء تک مہین برادری کے تاجروں کی اکثریت گجراتی زبان میں تجارت کرتی تھی۔ لیکن صنعت و تجارت میں اعلیٰ مقام حاصل کرنے والی اس برادری کے علم میں تھا کہ برادری کے نوجوانوں کو مستقبل میں ممتاز مقام حاصل کرنے کے لئے اعلیٰ تعلیم سے روشناس کروانا وقت کا ایک اہم تقاضا ہے مہین برادری کے اس اہم ترین تقاضے کو شدت سے محسوس کرتے ہوئے سر آدھی حاجی داؤد نے انقلابی قدم اٹھایا۔ اور 1931ء میں راجکوٹ انڈیا میں پہلی مہین کانفرنس کا انعقاد کیا۔ جس کے نتیجے میں 1933ء میں کلکتہ میں مہین ایجوکیشنل اینڈ ویلفیئر سوسائٹی کا قیام عمل میں لایا گیا۔ جس کا بنیادی مقصد مہین برادری میں تعلیم کو فروغ دینا تھا سوسائٹی کے پہلے صدر سر آدھی حاجی داؤد منتخب ہوئے 1940ء میں سر آدھی حاجی داؤد نے جیت پور میں خطیر رقم سے آدھی مسلم ہائی اسکول تعمیر کروایا۔

برصغیر پاک و ہند کے طویل برطانوی دور حکومت میں مسلمانوں کے واضح اکثریتی علاقوں کو خصوصاً پسماندہ رکھنے کی کوشش کی گئی

صوبہ سندھ میں بھی انگریزوں نے یہ کھیل بھیا۔ اور مسلمانوں کو تعلیم سے محروم کرنے کا کوئی موقع ہاتھ سے جانے نہ دیا۔ لیکن اس وقت کراچی میں آباد اوکھائی مہین برادری اور کچی مہین برادری نے تعلیم کے فروغ کے لیے بھر پور اقدامات کئے۔ اور متعدد تعلیمی اداروں کا قیام عمل میں لاکر تعلیم کے فروغ کی تحریک کو پروان چڑھایا اوکھائی مہین برادری نے 1907ء میں کراچی میں تعلیمی ادارے کی بنیاد رکھی۔ اور 1928ء میں بمبئی پریذیڈنسی سے اس کا باقاعدہ رجسٹریشن کروایا

قیام پاکستان کے بعد مہین برادری کی اکثریت نے جب پاکستان ہجرت کی اس وقت مہین برادری میں تعلیم کے فروغ کے لیے کراچی میں 1947ء کو مہین ایجوکیشنل بورڈ کا قیام عمل میں لایا گیا۔ جس کے تحت کراچی کے مختلف علاقوں میں پرائمری، سیکنڈری اور ہائی لیول اسکولز کے علاوہ گراؤنگ کالج قائم کئے گئے۔

سر آدم جی حاجی داؤد کی قائم کردہ مہین ایجوکیشنل اینڈ ویلفیئر سوسائٹی کو کراچی میں 1955ء کو پاکستان مہین ایجوکیشنل اینڈ ویلفیئر سوسائٹی کے نام سے رجسٹرڈ کروا کر تعلیم کے فروغ کے

عورت: خداوند کریم کا کائنات کیلئے عظیم تحفہ

اسلام میں عورت کو جو اعلیٰ مقام بخشا گیا دوسرے مذاہب میں اس کا تصور بھی ممکن نہیں

عورت میں رحم، محبت، نرمی، خلوص و فاشعاری، مضبوط قوت ارادی اور پھاڑوں جیسا بلند حوصلہ کوٹ کوٹ کر بھر ہوا ہے

حنا شہباز

دیئے تاکہ اپنی اپنی زندگی آرام و سکون سے گزار سکیں۔ اگر مرد کفیل بنا تو عورت گھر کی منتظم۔ جیسا کہ آنحضرت ﷺ نے ارشاد فرمایا۔ ”اللہ کے نزدیک عورت کا گھر بنا نا برابر ہے ان کے 70 جہاد ہے“ اگر میدان جنگ میں مرنے والے مرد کو شہادت کا رتبہ دیا تو دوسری طرف دوران حمل مرنے والی عورت کو بھی شہادت کے رتبے سے نوازا گیا ہے۔ اسی طرح رشتہ ازدواج میں مرد کی طرح عورت کو بھی پسند و ناپسند کی برابری پر رکھا گیا۔ یہاں تک کہ جائیداد کی ملکیت اور خرید و فرخت میں بھی عورت کو مساوی حقوق دیئے گئے ہیں۔ غرض یہ کہ کوئی ایک پہلو بھی ایسا نہیں جہاں عورت کو کمتری پر رکھا ہو۔

لیکن آج بھی عورت کی تذلیل اس بات کی کھلم کھلا ضیاعی کر رہی ہے کہ صنف مخالف احساس برتری میں سرور محسوس کر رہی ہے۔ پھر بادشاہ بنے اپنے حقوق کی تو خاطر خواہ آگاہی رکھتا ہے۔ مگر ذمہ داریوں سے بری الذمہ ان کی اسی سوچ اور رویے نے عورت کو کبھی برابری پر نہیں کر رکھا۔ خوف و ہراس اور ظلم و تشدد سے اسکی شخصیت کو سخ کیا۔ قدیم روایت کی بیعت چڑھا کر، بیٹی کی پیدائش پر دھسکا کر، آزادی چھین کر، شادی سے انکار پر تیزاب پھینک کر آج کے دور کے بادشاہ عورت پر سحر کرانی کرنے کی کوشش میں لگے رہتے ہیں۔ لیکن اب حالات بدل چکے ہیں۔ خدا را اب بس کیجئے اور رو کیئے اپنے آپ کو۔ وقت آچکا ہے کہ اپنے رویوں کو بدلنا ہوگا۔ نکالے اپنے آپ کو جہاں کی دلدل سے اور بچائے خود کو قہر خداوندی سے جسکا سامنا آپکو روز محشر کرنا ہوگا۔ یہ سب صرف اسی صورت ممکن ہو سکتا ہے جب قرآن و سنت کی روح سے واضح کیے گئے اسلامی احکامات کے مطابق عورتوں کے معاملے میں اللہ کا ڈر و خوف ہو اور ان کے ساتھ سختی سے پیش نہ آیا جائے۔ ارشاد فرمایا گیا۔ ”کہ وہ جن کو اللہ نے تمہارا اور ذمہ دار بنایا اور وہ ہدایات کے مطابق اپنی ذمہ داریوں کی صحیح ادائیگی نہیں کر پائے وہ جنت کی خوشبو تک نہ سونگھ سکیں گے۔“

کوٹ کر بھرا ہوا ہے۔ یہ عورت ہی ہے جو دل کا سرور و سکون ہے، زخموں کا مرہم ہے، دکھوں کا مداوا، تنہائی کی رفیق اور مصیبت میں معاون بھی ہے۔ جبکہ نسل انسانی کی بچاؤ سے ہے، اسی عورت کو ہمارے نبی کریم ﷺ نے آنکھوں کی ٹھنڈک فرمایا ہے۔ اور یہ بھی ارشاد: ”کہ پاک صفات والی عورت جنت کے جس دروازے سے چاہے داخل ہو جائے“ عورت کو یہ مقام و رتبہ اس وقت ہی حاصل ہو گیا تھا جب اللہ تعالیٰ نے رحمت العالمین پر سچے عالمگیر مذہب اسلام کا نزول فرمایا۔ جس نے نہ صرف دنیا کو تاریکی سے نکالا بلکہ حق و باطل کی تیز، دوسروں کی عزت اور سب سے بڑھ کر یہ کہ عورت کو مرد کے مساوی حقوق

منقل مند، وفا شعار، رہبر اور تذبذب بران صفاتی الفاظ کے حروف اول سے بننے والا لفظ ”عورت“ ہے جسے کبھی زندہ درگور کیا گیا تو کبھی ناقص عقل کہا گیا تو کبھی بوجھ قرار دیا گیا کہیں نچلے درجے پر رکھا تو کسی نے اسے گھر کی لونڈی بنایا۔ لیکن پھر بھی اس سچائی کو صاف ہستی سے نہ مٹایا جاسکا کہ اس کائنات میں عورت کی حیثیت ریڑھ کی ہڈی کی سی ہے اور اس کائنات کی رونق بھی اسکے دم سے ہے۔ صرف لمبے بھر کو ایسی کائنات کا تصور کریں جہاں عورت کا وجود نہ ہو۔ تو کیا وہ کائنات ایک ایسے خاکے کی طرح نہیں دکھائی دے گی جس میں مصور نے رنگ آمیزی نہ کی ہو۔ عورت کی تخلیقی اہمیت کی واضح مثال یہ ہے کہ جب حضرت آدم علیہ السلام نے قدرت کی برکت کی فراوانی ہونے کے باوجود اللہ تعالیٰ سے ایک ایسا ساتھی چاہا جو ان کی تنہائی دور کر سکے اور ان کی طبیعت کو بہلا سکے تو اس وقت اللہ تعالیٰ نے ایک عورت کو ہی اسکا اہل سمجھتے ہوئے نہ صرف اسکی تخلیق کی۔ بلکہ اس حسین تخلیق کو صحتوں کا سرچشمہ بنایا جسکے وجود نے محض اس کائنات میں رنگ آفرینی نہیں کی بلکہ خوبصورت رشتوں کی سنگت میں اسے جمالیاتی حسن و رنگ سے بھی بھرا۔ عورت جب ایک مہربان ماں، وفا شعار بیوی، ہمدرد بہن اور فرماں بردار بیٹی بنی تو اسی عورت کو خوشحیثیت ماں، باپ کے تین گنا اونچا مقام ملا اور فرمایا گیا۔ ”جنت ماں کے قدموں تلے ہے“ بحیثیت بیوی عورت گھر کا چراغ ہوتی ہے اور اپنی فہم و فراست سے سمیٹ اور کنکوریٹ کے مکان کو گھر بناتی ہے اور پھر اپنی اس چھوٹی سی دنیا کو محبت اور وفا کے خوشنما رنگوں سے سجاتی ہے اپنے خاندان اور بچوں کے لئے طمانیت اور راحت کا باعث ہوتی ہے۔ جبکہ بیٹی کے روپ میں یہ خداوند تعالیٰ کی رحمت ہے۔ اسی بیٹی کیلئے آپ ﷺ نے فرمایا: ”جس نے اپنی 3 بیٹیوں کی پرورش کی وہ قیامت کے روز میرے اتنے ہی قریب ہوگا جتنی کہ میری یہ دو الگیاں“ خدا نے عورت کے طبیعت میں رحم، محبت، نرمی، خلوص، وفا شعار، مضبوط قوت ارادی اور پھاڑوں جیسا بلند حوصلہ کوٹ

اِقْرَأْ

پڑھو، اپنے رب کے نام سے!

ہمارے پیارے نبی آنحضرت ﷺ پر سب سے پہلے جو آیات نازل ہوئیں، وہ علم کے متعلق تھیں اسلام میں تعلیم کو بہت زیادہ اہمیت دی گئی ہے۔ نبی پاک ﷺ نے سب مسلمانوں کو علم حاصل کرنے کی تاکید کی چاہے مرد ہو یا عورت اقوام کی ترقی اور خوش حالی میں تعلیم کا ایک مرکزی کردار ہوا کرتا ہے اور تعلیم کو بڑھانے کی بڑی مانا جاتا ہے کہ جس پر سماجی اور اقتصادی بالیدگی منحصر ہے۔ موجودہ دور میں جدید تعلیم کی بڑھتی ہوئی اہمیت کو کوئی بھی قوم یا برادری نظر انداز نہیں کر سکتی۔

تعلیم انسانی ذہن میں اقدار کا اعلیٰ شعور اور فرض منہمی و آگاہی کو اجاگر کرتی ہے اور اشخاص میں استقلال سے سوچنے اور عمل کرنے اور صحیح فیصلے کرنے کی صلاحیت پیدا کرتی ہے۔

تعلیم کے ذریعہ ہی انسان علم اور معلومات حاصل کرتا ہے اور اسے دنیا بھر میں پھیلا سکتا ہے۔ انسان کی قوت کے معیار کا اندازہ اس قوم کے پڑھے لکھے افراد کی تعداد سے با آسانی لگایا جاسکتا ہے۔ تاریخ گواہ ہے کہ آخری فتح اسی قوم کی ہوتی ہے جس میں تعلیم کی شرح زیادہ ہوتی ہے۔

تعلیم کے حصول کو ہر معاشرے میں بنیادی حق تصور کیا جاتا ہے۔ سائنس اور ٹیکنالوجی کے موجودہ دور میں تعلیم کی اہمیت سے غافل رہنے والا کامیابی اور خوش حالی کے دروازے خود بند کر رہا ہوتا ہے۔ کسی نے خوب کہا کہ اگر آپ کسی قوم کا مستقبل تباہ کرنا چاہتے ہیں تو اسے جنگ لڑنے کی ضرورت نہیں ہے، اس قوم کی تعلیم کو محروم کر دیں، پھر وہ قوم دنیا کے نقشے سے خود ہی مٹ جائیگی۔

تعلیم کو غربت کے خاتمے اور سماجی اصلاحات کے لیے وسیلہ سمجھا جاتا ہے کیونکہ یہ انسان کی انفرادی اور سماجی ترقی میں بنیادی کردار ادا کرتی ہے اور مفلسی، جہالت اور زیادتی سے نجات کا ذریعہ بنتی ہے۔ ہماری موجودہ نوجوان نسل اور بچے کہ جنہیں مستقبل میں باگ ڈور سنبھالنی ہے، انکو بہتر مستقبل کے لئے علم سے استفادہ کرنا ضروری ہوگا۔ خوش حالی اور بہتر مستقبل کے حصول کیلئے تعلیم کے ذریعہ ایک مؤثر نظام عمل میں لانا چاہئے۔ تعلیم کا مقصد ذہن، سوچ اور روح کو مضبوط بنانا ہوتا ہے۔ موجودہ اقتصادیات میں علم سب سے زیادہ اہمیت کا حامل ہے۔ تعلیم بہت کچھ دیتی ہے لیکن سب سے اہم بات یہ کہ تعلیم سوچنے، سمجھنے، معلومات حاصل کرنے کی جستجو بوجھانے اور حقائق کی گہرائی تک پہنچنے کی قوت عطا کرتی ہے۔ ہم معلومات حاصل کرنے کی جستجو کے ساتھ پیدا ہوتے ہیں لیکن وقت گزرنے کے ساتھ مزاج میں کچھ فرما نبرداری پیدا کر لیتے ہیں اور پھر آہستہ آہستہ ہر بات کو بغیر کسی قسم کی مزاحمت کے تسلیم کر لینے کا رویہ اختیار کر لیتے ہیں تعلیم سوال کا تسلی بخش حل ڈھونڈ لیتی ہے مگر جستجو کی آگ کو مانت نہیں ہونے دیتی۔

یہ بات خوش آئندہ ہے کہ سین برادری عام طور پر تعلیم یافتہ برادری ہے لیکن ہماری بد قسمتی یہ ہے کہ تعلیم یافتہ لوگوں کی صحیح تعداد کے بارے میں ہمارے پاس کوئی اعداد و شمار موجود نہیں ہے۔ سین عالم کے ایک شمارے میں ہم نے سین برادری میں غربت کی اعداد و شمار کے بارے میں بات کی تھی سین خاندانوں کے بچوں کی اعلیٰ تعلیم بچ بچانے کی راہ میں غربت ہی سب سے بڑی رکاوٹ ہے۔ ایسے غریب خاندانوں کو مالی معاونت فراہم کرنے کیلئے کئی قلمی ادارے تعاون کرتے رہے ہیں۔ لیکن WMO کے قیام کے بعد تعلیم کے لئے مالی امداد میں بڑے پیمانے پر اضافہ پایا جاتا ہے۔ WMO کے پاکستان چوہدر اور انڈیا چوہدر نے ہزاروں غریب خاندانوں کو مالی امداد فراہم کرنا شروع کر دیا ہے۔ اس وقت WMO پاکستان اور انڈیا چوہدرز کے مالی تعاون سے 10,000 طالب علم اپنی تعلیم حاصل کر رہے ہیں ہم سمجھتے ہیں کہ ابھی ایسے کئی غریب اور تنگ دست خاندان موجود ہیں جنہیں اپنے بچوں کے بہتر مستقبل کیلئے مالی تعاون کی سخت ضرورت ہے۔

ہم سین برادری کے مالدار اور متحمل طبقے کے افراد اور امیر خاندانوں سے اپیل کرتے ہیں کہ وہ آگے آئیں اور غریب طلبہ کو اعلیٰ درجے کی تعلیم فراہم کرنے میں بڑھ چڑھ کر حصہ لیں۔ ہم سین برادری کو اللہ تعالیٰ نے دولت اور ثروت سے نوازا ہے اور اگر اس وقت ہم اپنی آئندہ نسل کیلئے سو فیصد تعلیم کی یقینی رہنمائی کیلئے اٹھ کھڑے ہو سکتے ہیں تب ہی ہم اس بات کی تسلی پا سکتے ہیں کہ ہم نے اپنی برادری سے وفا نبھائی ہے۔

پیر محمد کالیا

چیف ایڈیٹر سین عالم

تمام عالم اسلام کو ورلڈ میمن آرگنائزیشن

اور میمن عالم

کی جانب سے

دلی عید مبارک

عید مبارک

فرمان خداوندی

اور جو (لوگ) پل جاتے ہیں غصے کو اور معاف کر دیتے ہیں
لوگوں کو، اور اللہ دوست رکھتا ہے نکی کرنے والوں کو۔
(پارہ 4 سورۃ عمران۔ آیت 134)

فرمان نبوی ﷺ

حضرت جابر رضی اللہ عنہ سے روایت ہے کہ رسول اللہ ﷺ
نے فرمایا تم میں سب سے اچھا وہ ہے جو ادائگی میں سب
سے اچھا ہے۔

(بخاری)

علم و حکمت کی

زندگی اپنے مقاصد کی تکمیل سے یادگار بنتی ہے عمر کی درازی
سے نہیں (حضرت عثمان غنی) جو کام لوگوں کے سامنے کرنا
مناسب نہیں اسے چھپ کر بھی نہیں کرنا چاہیے۔

(حضرت علی)

NEW

**Ghoont ghoont
mein Fruit**

A QUALITY PRODUCT FROM
PEPSI

The AIDC Group

Plot 28562
Samora Machel Drive
P.O.Box 786
Gaborone
Botswana

Tel: (267) 3951 736
Fax: (267) 3903 008
email: info@aide.co.bw

EXECUTIVE CHAIRMAN: MR. A S DADA, GROUP MANAGING DIRECTOR: MR. Y DADA